

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КОМИСИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ
И КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ
И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА
30 Број: 06-12/26
26. март 2026. године
Београд

ЗАПИСНИК
ТРЕЋЕ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ И
КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА, ОДРЖАНЕ
11, 13. И 18. МАРТА 2026. ГОДИНЕ

Седница је почела у 13.40 часова, у седишту Комисије.

Седницу је на основу члана 17. ст. 3. Пословника Комисије, сазвао председник Комисије Вујо Илић, који је и председавао седници.

Седници је председавао Вујо Илић, председник Комисије, а присуствовали су чланови Комисије: Срђан Смиљанић, Младен Младеновић, Владимир Пудар, Горан Вујичић, Бојана Вранеш, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуо, Ана Гођевац и Емилија Орестијевић, као и: Владимир Димитријевић, заменик присутног члана Срђана Смиљанића, Зоран Милитаров, заменик присутног члана Младена Младеновића, Никола Радоњић, заменик присутног члана Владимира Пудара, Марко Димић, заменик присутног члана Ане Гођевац, Бела Буташ, заменик присутног члана Горана Вујичића, Здравко Јанковић, заменик присутног члана Огњена Рашуа, Дејан Стевановић, заменик присутног члана Небојше Спасојевића, Иво Чоловић, заменик присутног члана Емилије Орестијевић и Владимир Ерцег, заменик председника Вуја Илића.

Седници није присуствовао: Зоран Диздаревић, заменик присутног члана Бојане Вранеш.

Седници су присуствовали Јован Кнежевић, в.д. помоћника министра у Министарству државне управе и локалне самоуправе, Јован Стојић, представник Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података од личности и Јелена Симић, представник Министарства унутрашњих послова.

На предлог председавајућег Комисија је једногласно, са 10 гласова „за“, усвојила записник са Прве седнице Комисије и утврдила следећи

Дневни ред:

- усвајање Записника Прве седнице Комисије

1. Доношење одлуке о издавању овлашћења и акредитација посматрачима;
2. Доношење одлуке о образовању радних група Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка;

3. Разматрање и одлучивање о предлозима за ангажовање стручних лица за потребе Комисије и за потребе пружања стручне помоћи у раду чланова Комисије;
4. Усвајање упитника за надлежне органе и иницирање успостављања техничких услова за приступ базама података и
5. Размена информација о току поступка ревизије Јединственог бирачког списка.

Председник Комисије је на самом почетку обавестио присутне да је Трећа седница сазвана за дан када је завршена Друга седница, те да ће данас формално отпочети Трећа седница, а истовремено се предлаже прекид седнице и наставак за петак 13. март 2026.

Пре преласка на тачке дневног реда, а по питању успостављања услова за рад чланова и заменика чланова Комисије, дато је објашњење за употребу квалификованих електронских сертификата за приступ бази података јединственог бирачког списка. Председник Комисије је предложио да се са представљањем модалитета приступа јединственом бирачком списку настави у петак 13. марта на почетку наставка Треће седнице, када буду достављени сви квалификовани електронски сертификати и када исти буду активирани у електронском систему Министарства државне управе и локалне самоуправе.

Седница је прекинута у 13.48 часова.

Наставак седнице – 13. март 2026. године

Дана 13. марта 2026. године, са почетком у 11.08 часова, у седишту Комисије је настављена Трећа седница Комисије.

Наставку седнице је председавао Вујо Илић, председник Комисије, а присуствовали су чланови Комисије: Срђан Смиљанић, Младен Младеновић, Владимир Пудар, Горан Вујичић, Бојана Вранеш, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуо, Ана Гођевац, као и заменици чланова Комисије: Владимир Димитријевић, заменик присутног члана Срђана Смиљанића, Зоран Милитаров, заменик присутног члана Младена Младеновића, Марко Димић, заменик присутног члана Ане Гођевац, Бела Бутац, заменик присутног члана Горана Вујичића, Здравко Јанковић, заменик присутног члана Огњена Рашуа, Дејан Стевановић, заменик присутног члана Небојше Спасојевића, Иво Чоловић, заменик присутног члана Емилије Орестијевић, Зоран Диздаревић, заменик присутног члана Бојане Вранеш и Владимир Ерцег, заменик председника Вуја Илића.

Седници нису присуствовали: Емилија Орестијевић, члан Комисије, као ни Никола Радоњић, заменик присутног члана Владимира Пудара.

Седници су присуствовали и Јован Кнежевић, в.д. помоћника министра у Министарству државне управе и локалне самоуправе, Јован Стојић, представник Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података од личности и Јелена Симић, представник Министарства унутрашњих послова.

У уводном делу председник Комисије је представио присутнима своје виђење у вези са формама обезбеђивања јавности рада Комисије које ће се реализовати у предстојећем периоду, а тичу се објављивања стенографских белешки односно преписа тонског снимка седница, као и видео снимака седница на веб-презентацији Комисије. Постигнута је сагласност да се стенографске белешке објављују уз записник сваке седнице Комисије, као његов саставни део. Исто тако је решено да се објављивање аката које је донела Комисија спроводи у Службеном гласнику Републике Србије, и то за све опште акте, ради ступања на снагу по њиховом објављивању. Такође, наглашена је потреба да се додели овлашћење секретару Комисије да упућује питања и различите упите државним органима, а која буду формулисана од стране Комисије или појединачно од њених чланова. Даље се водила дискусија о евентуалном додељивању права ангажованим стручним лицима да самостално врше увид у јединствени бирачки списак.

У дискусији у уводном делу су учествовали:

Владимир Пудар, Ана Гођевац, Огњен Рашуо, Зоран Милитаров, Срђан Смиљанић, Небојша Спасојевић, Младен Младеновић, Јован Кнежевић, Владимир Ерцег, Бојана Вранеш, Горан Вујичић и Марко Димић.

Након дискусије у уводном делу, председник Комисије је предложио да се настави са радом по дневном реду, и то тако што би се водила расправа по прве три тачке дневног реда и потом обавило одлучивање по истим тачкама. Затим би се одредио прекид седнице и наставак за следећу недељу када би се расправљало по преосталим тачкама дневног реда.

Прва тачка дневног реда: ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ИЗДАВАЊУ ОВЛАШЋЕЊА И АКРЕДИТАЦИЈА ПОСМАТРАЧИМА

Садржину радне верзије документа су изложили Владимир Ерцег и Иво Чоловић.

У дискусији су учествовали: Вујо Илић, Владимир Пудар, Небојша Спасојевић, Владимир Димитријевић, Младен Младеновић, Зоран Милитаров, Бојана Вранеш, Јован Стојић, Горан Вујичић и Ана Гођевац.

Друга тачка дневног реда: ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ОБРАЗОВАЊУ РАДНИХ ГРУПА КОМИСИЈЕ

Садржину радне верзије предлога акта је изложио Владимир Ерцег. Предложено је да се формирају три радне групе и то : радна група за правна и процесна питања, затим радна група за јавност рада, примедбе грађана и теренске контроле и радна група за анализу података и информатичке анализе.

У дискусији су учествовали: Вујо Илић, Небојша Спасојевић, Срђан Смиљанић, Младен Младеновић и Зоран Диздаревић.

Трећа тачка дневног реда: РАЗМАТРАЊЕ И ОДЛУЧИВАЊЕ О ПРЕДЛОЗИМА ЗА АНГАЖОВАЊЕ СТРУЧНИХ ЛИЦА ЗА ПОТРЕБЕ КОМИСИЈЕ И ЗА ПОТРЕБЕ ПРУЖАЊА СТРУЧНЕ ПОМОЋИ У РАДУ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Председник Комисије је навео да су у овом тренутку стављена четири предлога за ангажовање стручних лица, с тим да је Ана Гођевац предложила Огњена Милићевића, Небојша Спасојевић је предложио Сању Стевановић, Огњен Рашуо је предложио Катарину Манојевић и Емилија Орестијевић је предложила Слађану Коматину. Констатовано је да нису потребна даља образложења ових предлога, већ ће се о истима одлучивати после паузе. Дискусије није било.

Одређена је пауза од 30 минута да би се обавиле консултације чланова и заменика чланова Комисије.

Након паузе и извршеног усаглашавања текста аката, по окончаној расправи по прве три тачке дневног реда, прешло се на одлучивање.

Комисија је једногласно, са десет гласова „за“, донела Одлуку о издавању овлашћења и акредитација посматрачима.

У вези са коначним форматирањем предлога Одлуке по тачки 2. дневног реда, предложени су чланови и председавајући за три предвиђене радне групе Комисије :

- за Радну групу за правна и процесна питања, Младен Младеновић (председавајући), Огњен Рашуо и Владимир Ерцег ;
- за Радну групу за јавност рада, примедбе грађана и теренске контроле, Емилија Орестијевић (председавајућа), Марко Димић и Владимир Димитријевић ;
- за Радну групу за анализе података и информатичке анализе, Дејан Стевановић (председавајући), Вујо Илић и Зоран Милитаров.

По утврђивању свих предложених чланова радних група Комисије, прешло се на одлучивање по 2. тачки дневног реда.

Комисија је једногласно, са десет гласова „за“, донела Одлуку о образовању радних група Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка.

Председник Комисије је без даљег образлагања и дискусије ставио на гласање Одлуку о ангажовању предложених стручних лица .

Комисија је једногласно, са десет гласова „за“, донела Одлуку о ангажовању стручних лица Огњена Милићевића, Сање Стевановић, Катарине Манојевић и Слађане Коматине.

У смислу припреме за следећи наставак седнице и расправу по тачки 4. дневног реда, водила се се краћа дискусија око садржине дописа са упитима државним органима, првенствено Министарству државне управе и локалне самоуправе, односно упитника који ће бити послати у предстојећем периоду на адресе свих релевантних државних органа и организација.

Седница је прекинута у 14.07 часова, а наставак је заказан за среду, 18. март 2026. године са почетком у 11.00 часова.

Наставак седнице – 18. март 2026. године

Дана 18. марта 2026. године, са почетком у 11.07 часова, у седишту Комисије је настављена Трећа седница Комисије.

Наставку седнице је председавао Вујо Илић, председник Комисије, а присуствовали су чланови Комисије: Срђан Смиљанић, Младен Младеновић, Горан Вујичић, Небојша Спасојевић, Огњен Рашуо, Ана Гођевац и Емилија Орестијевић, као и: Владимир Димитријевић, заменик присутног члана Срђана Смиљанића, Зоран Милитаров, заменик присутног члана Младена Младеновића, Никола Радоњић, заменик одсутног члана Владимира Пудара, Бела Буташ, заменик присутног члана Горана Вујичића, Зоран Диздаревић, заменик одсутног члана Бојане Вранеш, Марко Димић, заменик присутног члана Ане Гођевац, Иво Чоловић, заменик присутног члана Емилије Орестијевић и Владимир Ерцег, заменик председника Вуја Илића.

Наставку седнице нису присуствовали чланови Комисије: Владимир Пудар и Бојана Вранеш, као ни: Дејан Стевановић, заменик присутног члана Небојше Спасојевића и Здравко Јанковић, заменик присутног члана Огњена Рашуа.

Наставку седнице су присуствовали и Сара Качаревић и Јелена Ковачевић, представници Министарства државне управе и локалне самоуправе, Јован Стојић, представник Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података од личности и Јелена Симић, представник Министарства унутрашњих послова.

Пре преласка на расправу по тачки 4. дневног реда председник Комисије је поделио са присутнима информације о томе шта је поставио као питање и молбу Канцеларији за ИТ и еУправу, а тиче се објављивања обрасца примедби грађана на веб-презентацију Комисије. Такође је истакао да би било корисно да се пре преласка на радни део наставка седнице реши и питање могућег присуствовања ангажованих стручних лица за помоћ члановима Комисије седницама Комисије. Око овог питања се водила дужа дискусија након које је решено да се о предметном питању, које представља својеврсну правну празнину, одлучи посебним актом Комисије, а да за сада не постоје услови да стручна лица присуствују седницама Комисије. Обавестио је присутне и о овлашћењу председника Комисије за секретара Комисије да прослеђује дописе надлежним институцијама.

Четврта тачка дневног реда: УСВАЈАЊЕ УПИТНИКА ЗА НАДЛЕЖНЕ ОРГАНЕ И ИНИЦИРАЊЕ УСПОСТАВЉАЊА ТЕХНИЧКИХ УСЛОВА ЗА ПРИСТУП БАЗАМА ПОДАТАКА

Радну верзију упитника (са фокусом на МДУЛС и освртом на МУП и КИРС) са пропратним писмом, је изложио Владимир Ерцег, уз каснију дискусију чланова и заменика чланова Комисије.

У дискусији су учествовали: Владимир Димитријевић, Горан Вујичић, Зоран Милитаров, Небојша Спасојевић, Срђан Смиљанић, Јелена Симић, Ана Гођевац, Огњен Рашуо и Вујо Илић.

Након изузетно исцрпне дискусије председник Комисије је сумирао расправу по четвртој тачки дневног реда. Закључено је да је потребно додатно време ради усаглашавања коначних верзија предметних упитника, који ће се након интегрисања примедби упутити на адресе надлежних органа. С тим у вези такође је напоменуо да ће бити постављен захтев МДУЛС-у за шири приступ бази података односно да се Комисији омогући приступ већем обиму података него што је тренутно могуће приступити, као и да ће се радити на интерним процедурама приликом тражења и размењивања података о личности и других осетљивих података. Из тог разлога постављен је захтев да се омогуће посебне електронске адресе за чланове и заменике чланова Комисије, као и да се уведе посебни сервер за депоновање и чување осетљивих података прибављених у поступцима спровођења ревизије бирачког списка.

Пета тачка дневног реда: РАЗМЕНА ИНФОРМАЦИЈА О ТОКУ ПОСТУПКА РЕВИЗИЈЕ ЈЕДИНСТВЕНОГ БИРАЧКОГ СПИСКА.

У оквиру ове тачке дневног реда је разматран захтев МДУЛС-у за достављање података везаних за локалне изборе 29. марта, који је саставио Владимир Ерцег. Поред овог захтева разматране су и остале активности у оквиру плана рада Комисије и скупа ванредних поступака од значаја за одржавање локалних избора у 2026. години. Између осталог, дискутовало се и о: планираним посетама чланова и заменика чланова Комисије општинским органима управе у локалним самоуправама где се одржавају локални избори 29. марта 2026. и најавима посета за одређене термине у току следеће недеље, извештавању о спроведеним посетама и раду радних група Комисије, дописима органима државне управе, могућности да се изради посебни Водич за спровођење посете односно теренске контроле и осталим питањима ради координисања активности чланова и заменика чланова Комисије.

Након окончаног разматрања и одлучивања по свим тачкама дневног реда, председник Комисије је закључио Трећу седницу Комисије.

Седница је завршена у 14.32 часова.

Саставни део овог записника чини препис тонског снимка Треће седнице Комисије.

СЕКРЕТАР

Драгана Одовић

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
ТРЕЋЕ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ И КОНТРОЛУ
ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА,
ОДРЖАНЕ 11. МАРТА 2026. ГОДИНЕ

Седницом председава Вујо Илић, председник Комисије.

(Седница је почела у 13.37 часова.)

ПРЕДСЕДНИК: Ја бих само да формално отпочнемо Трећу седницу.

Мислим да онда одмах можемо да прогласимо паузу, односно прекид, али прво ћемо, на основу сазива који сте добили прошле недеље, да отворимо Трећу седницу са дневним редом.

Имамо кворум.

Можда не мора да се понавља јер настављамо практично рад.

Добили сте записник. Он је послат јуче.

Да ли имате неке примедбе на записник?

По нашем договору, тај записник не садржи сажетке излагања.

Видели сте како изгледа текст записника.

Интегрална форма стенобелешки ће бити уз записник.

Да ли има неких примедби на записник? (Не.)

Стављам на гласање записник.

Сви они који су за усвајање записника молим да гласају.

Констатујем да је свих десет чланова гласало за усвајање Записника, тако да је он једногласно усвојен.

Што се тиче дневног реда, он вам је послат. Има пет тачака дневног реда.

Прва тачка – Доношење одлуке о издавању овлашћења и акредитација посматрачима.

Друга тачка – Доношење одлуке о образовању радних група Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка.

Трећа тачка – Разматрање и одлучивање о предлозима за ангажовање стручних лица за потребе Комисије и за потребе пружања стручне помоћи у раду чланова Комисије.

Четврта тачка – Усвајање упитника за надлежне органе и иницирање успостављања техничких услова за приступ базама података.

Пета тачка – Размена информација о току поступка ревизије Јединственог бирачког списка.

Претпостављам да нема неких примедби на предложени дневни ред.

Можемо да гласамо за овај дневни ред.

АНА ГОЂЕВАЦ: Имам једно питање.

Да ли можемо Разматрање и одлучивање о предлозима за ангажовање стручних лица да пребацимо у тачку 1. зато што ако будемо имали приступ базама, требаће нам помоћ да почнемо одмах да радимо ефикасније?

ПРЕДСЕДНИК: Морам да се консултујем са стручном службом.

Да ли је могуће да одлучивање о предлозима за ангажовање стручних лица померимо на дневном реду?

Ако могу само да вам кажем како сам мислио да би ово могло да функционише, па ми кажите да ли то одговара динамици.

Мислио сам да је овај начин на који смо радили са 5. и 6. тачком дневног реда на Другој седници био добар, тако да смо имали једну обједињену расправу о више тачака, тако да претпостављам да би следећи пут када бисмо се сусрели у наставку ове седнице могли да расправљамо о више тачака и да донесемо одлуку о тим тачкама, да не морамо да идемо редоследом дискусија, доношења одлуке, дискусија, доношење одлуке ако не меате ништа против.

Верујем да ово може да остане са овим редоследом као што је сада јер прве тачке заправо можемо на релативно брз начин да прођемо у дискусији.

Претпостављам да би нам тек од 4. и 5. тачке требало више времена да се упознамо са упитницима и да уопште добијемо материјале.

То би био мој предлог, али, иволите, кажите како вам се чини.

МАРКО ДИМИЋ: Само је појашњење у томе да ако ћемо да сада правимо прекид седнице, да изгласамо, јер ово је техничка ствар, тачка 3.

Стигли су предлози сви и не знам да ли би неко оспоравао било чији предлог, да изгласамо те људе и они би већ од следеће седнице би могли са нама... или не могу? У реду.

То је била наша интенција.

ПРЕДСЕДНИК: Моја интерпретација је да можемо да расправљамо о тачкама које не иду овим редоследом дневног реда, али да не можемо да одлучујемо о тачкама дневног реда која је на трећем месту.

Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Колико сам вас ја схватио, ми нећемо сада одлучивати. Да ли је тако? Ове ствари толико нису дискутабилне да смо ми били чак за то да уопште не одлучује Комисија, него само да доставимо, тако да ћемо брзо проћи то. Проћи ћемо првих пар тачака јако брзо.

Ако сада уопште не одлучујемо о томе онда не видим... јер кршимо Пословник директно у овом тренутку у том смислу да сада нешто мењамо дневни ред и то, али како год.

Ми смо просто били мишљења да ако причамо о консултантима, о лицима који нама помогну у раду, ми само достављамо документацију, да и не одлучујемо. Толико није спорно то питање.

ПРЕДСЕДНИК: Ако вам одговара да наставак у петак, можемо да одлучујемо у петак већ о прве три тачке дневног реда, тако да не верујем да је нека велика разлика ако хоћете да остане ипак овај редослед одлучивања.

МАРКО ДИМИЋ: Ја не видим само што не бисмо сада одлучивали о те три тачке, да убрзамо процес?

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Да не прејудицирамо трајање и начин рада ове седнице, хајде да одредимо ту паузу која је вероватно свима нама потребна. Када будемо кренули, ко зна, можда будемо и прве три или четири тачке данас већ усвојили.

ПРЕДСЕДНИК: Сумњам да можемо пуно још да постигнемо данас, с обзиром на то да радимо од 11.00 а сада је скоро 14.00 часова. То је значи нека три сата са једном паузом од десет минута. Верујем да би нам после паузе требало доста времена да прођемо кроз ове три тачке, макар кроз дискусију.

Било је питање колико ћемо моћи данас уопште да урадимо, али, као што сте видели, одузело нам је доста времена рад на тачкама 5. и 6. Друге седнице, тако да мој предлог је да прогласимо прекид и да наставимо рад у петак у 11.00 часова. Мислим да то није велика разлика за доношење ових одлука, а да у међувремену можемо да радимо на усаглашавању ових материјала.

Да ли можемо да гласамо за предложени дневни ред Треће седнице?

Молим све оне који су за да гласају.

Констатујем да је десет чланова гласало за, тако да смо једногласно усвојили дневни ред.

Дневни ред

- усвајање Записника Прве седнице Комисије

1. Доношење одлуке о издавању овлашћења и акредитација посматрачима;

2. Доношење одлуке о образовању радних група Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка;

3. Разматрање и одлучивање о предлозима за ангажовање стручних лица за потребе Комисије и за потребе пружања стручне помоћи у раду чланова Комисије;

4. Усвајање упитника за надлежне органе и иницирање успостављања техничких услова за приступ базама података и

5. Размена информација о току поступка ревизије Јединственог бирачког списка.

Предлажем да прекинемо Трећу седницу и да наставак буде у петак у 11.00 часова.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Вујо, питање само за квалификоване електронске сертификате.

ПРЕДСЕДНИК: Тако је. Једно питање још – да ли има још неког ко би требало да преда квалификовани електронски сертификат?

У реду, троје још.

У сваком случају, после седнице можете да останете и да пренесете квалификоване електронске сертификате.

Скоро смо на крају и енергије.

Да ли има још неких питања?

За господина Кнежевића сам рекао да нам може представити модалитете, али то можемо и у петак да наставимо.

Да ли можете само дас нас информишете о вашем очекивању? Дакле, захтеви за приступ који су упућени јуче, када можемо да очекујемо да Министарство одговори на њих?

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Према информацијама којима ја располажем, ја очекујем да ћемо крајем овог дана или почетком следећег имати све потпуно спремно, тако да у петак ће то вама бити потпуно оперативно, то јест људима који су предали квалификоване електронске сертификате. Биће им омогућено да виде.

Било би лакше и лепше да у исто време сви можете видети, али мени није проблем да поновим, како год ишло.

Притом, сам интерфејс је user friendly. Прилагођен је људима који су ИТ ниско способни или не знам како најфиније да то крстим. У преводу, све се види, све је једноставно и постоји могућност свих избора, од оног дела да можете изабрати све мушкарце, мушко/женско, па по имену да вам избаци, по презимену, по годишту. Једино где нема варијација на тему и што је искључиво, с обзиром да је и најосетљивији податак, је ЈМБГ. Дакле, укуцавање ЈМБГ-а захтева 13 цифара ако тражите конкретног човека, а ако тражите по имену, видећете ЈМБГ.

На пример, ако тражите Јован, па сваки Јован у Арађнеловцу, видећете све ЈМБГ. Конкретно, ако за неко лице проверавате ЈМБГ, морате га уписати целог.

ПРЕДСЕДНИК: Само једно питање још. Дакле, што се тиче самог приступа, потребне су нам личне карте, потребно је да се уноси пин који је везан за личну карту. Шта је још потребно?

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Мислим да је једноставније да вам покажем на лицу места са сертификатима са отвореним лап-топом, да буквално приђем сваком и да му на лице места покажем ако му је било шта нејасно, јер ће лакше запамтити.

ПРЕДСЕДНИК: Предлажем у петак на почетку седнице, ако није проблем, да прођем кроз то, јер ће већ бити чланова који би требали да имају активне сертификате.

То је све.

Хвала вам пуно.

Видимо се у петак, у 11.00 часова.

(Седница је прекинута у 13.48 часова.)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КОМИСИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ
И КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ
И АЖУРИРАЊЕ БИРАЧКОГ СПИСКА
30 Број: 06 -12/26
13. март 2026. године
Београд

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
(нередиговане и неауторизоване)

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
ПРВОГ НАСТАВКА ТРЕЋЕ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ,
ВЕРИФИКАЦИЈЕ И КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА,
ОДРЖАНОГ 13. МАРТА 2026. ГОДИНЕ

(Седница је почела у 11.08 часова. председава Вујо Илић, председник Комисије.)

ПРЕДСЕДНИК: Добар дан, свима. Добро дошли на Први наставак Треће седнице Комисије. Обавештен сам да имамо кворум. Десет чланова је присутно или заменика чланова. Са нама су представници МДУЛС, МУП и Повереник. Пре него што почнемо са радним делом данашње седнице, имам неколико ствари које бих желео да изнесем на разматрање и надам се да нећете замерити. Ево ја сам побројао шест, и тиче се пре свега нашег функционисања организације итд.

Прва ствар се тиче објављивања стенобелешки, у среду смо усвојили записник и знате да су стенобелешке, односно препис тонског снимка је саставни део записника, а по Пословнику јавност рада Комисије се обезбеђује тако што се на веб презентацији објављује усвојени записник са седнице Комисије. Питање које се поставило јесте, да ли се тонски запис, односно препис тонског снимка такође објављује на веб презентацији Комисије. Ја то видим на одређени начин, али хтео бих да чујем ваше мишљење. Мени се чини да има смисла да се цео препис тонског снимка такође објављује на веб презентацији, и постоји више разлога. Један разлог је конкретан, тек по усвајању Пословника смо почели са видео снимцима, што значи да не постоји ни видео снимак, ни препис тонског снимка са првог дела Прве седнице, која је била важна нарочито због начина на који се усвајао Пословник. Чак и када посматрамо и даљи ток рада, мислим да постоје различити начини увида у рад Комисије и да један може да се остварује гледањем видео записа, да други начин да може да се оствари увидом у препис тонског снимка, тако да бих предложио да се препис тонског снимка који је сачињен, такође објави на веб презентацији комисије као додатак записнику, претпостављам у сличној форми како се објављује стенобелешке Народне Скупштине као неауторизоване, односно привремене, мислим да нема потребе да сада сви ауторизујемо тај препис, осим у случају када су редиговане, када то треба нагласити.

Као што знате, по Пословнику, редиговане су када се на седницама Комисије износе подаци о личности или било који други тајни подаци који не би требало да буду подељени.

Хтео сам да вас упознам са овим питањем и са мојим предлогом, да се преписи тонског снимка објављују, надам се да сте сагласни са тим, а ако неко има нешто против молим вас да изнесете неке контра аргументе, зашто не би требало да се објављују.

Претпоставићу да имамо сагласност око овог питања. Можемо наравно да се вратимо на то ако има потребе.

Друго питање, јесте питање објављивања аката Комисије у Сл. Гласнику. Као што знате, Пословник је објављен у „Службеном гласнику“, у среду смо донели одлуку о поступку по примедбама, она је такође послата у „Службени гласник“, међутим друге одлуке нису објављиване у „Службеном гласнику“ са Друге седнице, која се тицала печата и штамбиља. Нисам сигуран да имамо неку, можда имплицитну, немамо експлицитну сагласност око тога који наши акти би требало да се објављују у „Службеном гласнику“, и претпостављам да је Пословник због своје важности, као и Одлука о поступку по примедбама које се тиче грађана и РИК и других актера, да би оне требале да буду, али друге које се тичу нашег унутрашњег функционисања, као што би била следећа одлука коју ћемо донети о издавању овлашћења, акредитација, образовању радних група, и тако даље, поставља се питање, да ли треба да се објављује у Службеном гласнику или не.

Ако се не објављује у „Службеном гласнику“, објављује се на веб презентацији Комисије.

Да ли имате неко мишљење о томе који би наши акти требало да се објављују и да ли треба сваки пут када усвајамо акт да се такође изјашњавамо о томе?

Изволите Владимире.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Хвала. Мишљења сам да би општи правни акти требало да се објављују у „Службеном гласнику“, јер је то услов ступања на снагу, а ови појединачни акти, мислим да нема потребе.

ПРЕДСЕДНИК: Правило би било да се не објављују сви ови појединачни општи акти.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Извињавам се, сви општи акти да се објављују у Службеном гласнику, јер општи и појединачни су две различите врсте аката, и општи акти којима се прописују неке процедуре и нешто и мислим да би они требало да се објаве, јер је објављивање у „Службеном гласнику“, услов ступања на снагу по Уставу РС. Сви ови правилници и одлуке, мислим да би требало да се објаве, без обзира шта је садржина њихова.

ПРЕДСЕДНИК: Ако сам добро разумео, постоји потреба да се одлуке где имамо нешто што ступа на снагу, требало би да буду објављени и да ли то значи да треба да објавимо и одлуке које су већ донете на Другој седници, а нису објављене у „Службеном гласнику“, по вашем мишљењу?

ВЛАДИМИР ПУДАР: По мом мишљењу би требало.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли има и других мишљења, једно техничко питање, да ли могу и да ли постоји неко ограничење када се објављују у Службеном гласнику“, да ли могу са Друге седнице да се и даље објављују?

АНА ГОЂЕВАЦ: Мени има логике да објављујемо оне што се тиче трећих лица и неких основних одлука, а не мислим да требамо типа одлуку о штамбиљу, можда ја грешим, али не мислим да је то предмет објављивања.

2/1 ГД 11.15 – 11.25

ПРЕДСЕДНИК: Чисто сам хтео да покренем ту тему.

Ја ћу са секретаром Комисије размотрити то питање, па можемо и у наставку ове седнице можда да се вратимо на то са неким стручним правним мишљењем о томе које одлуке треба да се објављују, а које не.

Хвала вам.

Треће питање које сам хтео да покренем јесте питање слања дописа од стране чланова Комисије.

Једна ствар је да, као што знате, по Пословнику, председник представља Комисију у службеној комуникацији са државним органима, али упитовање државних органа јесте део поступка ревизије и чланови и заменици чланова Комисије имају право да постављају питања државним органима.

То наравно поставља питање у којој форми би ти упити требало да се шаљу државним органима.

Мој предлог јесте да се направи и формална једна одлука којом би се Комисија изјаснила око тога да чланови и заменици чланова могу самостално да постављају питања државним органима, да би те упите државним органима потписивао секретар Комисије.

Наравно, секретару је за то потребно овлашћење председника, тако да бих ја као председник у том случају потписао овлашћење којим секретар може да упућује те дописе чланова Комисије државним органима.

Такође бих рекао да би предуслов за такво слање било да су остали чланови Комисије, односно радне групе упознати са тим и ја и сваки други следећи председник Комисије.

Хтео сам да вас питам да ли сматрате да би овако нешто било коректно? Да ли мислите да закон и Пословник то омогућавају и да ли имате нешто против оваквог начина слања упита државним органима.

Изволите, Огњене.

ОГЊЕН РАШУО: Мислим да је досадашња пракса била сасвим коректна, да се питање које имамо или захтев пошаље прво Секретаријату, па да Секретаријат то питање проследи свим осталим члановима и проследи органу на које се питање односи.

Мислим да нема потребе за некаквим објашњавањем на посебним тачкама дневног реда или на седницама, него да се настави са таквом праксом и то је мени сасвим коректно и ефикасно.

ПРЕДСЕДНИК: Мислим да такав начин подразумева ово што сам ја предложио. Једини додаток би био да се направи овлашћење којим би секретар могао да упућује те упите.

Изволите, Ана.

АНА ГОЂЕВАЦ: Можда да предложимо само допуну Треће седнице и да кажемо – пуномоћје секретару, ако ће то да помогне у брзини и ефикасности, тако да што се мене тиче је у реду, али можда да не правимо свеукупно посебну одлуку, да не би одуговлачили поступак.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Зоране.

2/2 ГД

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Слажем се са колегом. Пракса која је већ почела да се формира је у реду, али указао бих на једну ствар. Рецимо, конкретно, када се упути од стране једног члана или заменика члана Министарству, требало би да и други чланови, као што бих ја, рецимо, у овом конкретном њеном имао нешто што бих додао у то питање. Значи, зато би било добро да размислимо о некој одлуци којом бисмо ми одредили како би тај део могли да покријемо.

У принципу, исправно би било да Комисија се обраћа, јер је тако прописано.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја бих се надовезао само на ову причу и отворио питање. Можда је боље да решимо сада у старту.

Ми смо имали један допис који сте ви потписали. Чини ми се да сте нам упутили обавештење на почетку прошле седнице. Односила су се нека питања на Канцеларију. Просто, мислим да код такве врста дописа, где се Комисија обраћа државном органу, би требало да будемо упућени сви као чланови Комисије. Да ли ћемо одлучивати или не није толико битно, није суштина, него да смо ми сагласни са садржином тог дописа који ћете ви или наредни председник да упутите у име Комисије, јер, просто, Комисија се обраћа органу.

Ови дописи колегинице Гођевац и осталих који су ишли ка државним органима и тражили податке, сад сам тражио овде, што има право члан Комисије преко Комисије да упутите, није спорно да иду.

Дакле, само сам хтео да направимо разлику између обраћања. Када се као Комисија обраћамо, морали би да сагледамо сви, да будемо упућени, ако ништа друго, у садржину тог дописа. А када се члан Комисије обраћа органу, може да се обрати на тај начин, али зна се и шта он тражи. Он може да тражи, као колегица Гођевац, податке те и те или не знам шта су били раније неки. Чисто у том смеру некако да видимо како ћемо.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Потпуно сам сагласан са тим.

Мислим да би требала да се направи разлика.

Ја јесам потписао допис Канцеларији ИТ, али, у праву сте, можда је текст тог дописа прво требало да буде подељен са свим члановима Комисије пре него што је послат.

Више смо се реферисали на то да је колега Ерцег већ постављао нека питања која су била постављена представницима Канцеларије за ИТ који су били овде, па су она конкретизована у том писаном допису, али у праву сте, то би требало да буде свакако прво подељено са члановима Комисије јер би чланови Комисије можда желели да измене или

да додају или да одузму нека од питања и да се онда упућује, тако да то јесте начин на који би требало да се ради.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Ја се слажем са овим предлогом, да би требало да правимо разлику између врсте аката који се упућују. Када су то неки акти радних група, односно других тела који се тичу непосредних надлежности тих радних група и тела, онда вероватно та формалност и није неопходна, али ако је то неко од битнијих питања, свакако би било пожељно ако не да се усагласимо око текста, оно барем да знамо о чему се ради,
2/3 ГД

при чему ваше право као председника се ничим не доводи у питање да можете да се обратите и мимо Комисије у погледу неких питања који јесу у надлежности председника у смислу помоћи око руковођења или тако тих неких ствари. Није нужно да све то што ви потпишете буде претходно и одобрено или сагледано на Комисији.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Младене, изволите.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Ризикујем да нисам разумео дискусију, али чисто начелно бих истакао да је потребно неко време да о документу, односно о садржају који потписује председавајући сви чланови се упознају. Не знам да ли је то на линији претходне дискусије, али мислим да је то елементарно, да се остави неки разуман рок, поготово ако је тај документ мало садржајнији.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Изволите, Огњене.

ОГЊЕН РАШУО: Ја само да кажем да се противим било каквом мењању мог питања које имам за орган и мог упита јер то је мој податак који је мени потребан и који ја тражим. Не видим никакав разлог зашто би неко други морао да интервенише у том смислу.

Исто тако и са роком. Зашто би моје питање било дерогирано или саботирано, да оставимо уопште могућност да се тако нешто деси некаквим роком од три, пет, осам, двадест, шездесет дана, како је било помињано пре тога?

ПРЕДСЕДНИК: Младене, изволите.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Ја сам само говорио о акту, односно документу колегијалног тела, колективног органа, а не појединца.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Мислим да смо направили јасну разлику између захтева за подацима које праве чланови Комисије и цела Комисија.

Ако немате ништа против, можемо да размислимо о овлашћењу, како би то овлашћење требало да изгледа.

Поделићемо га са вама, наравно.

Претпостављам да бисмо могли од следеће недеље да то ставимо на дневни ред, да се направи то овлашћење и да то буде једна од тачака за Четврту седницу.

Да ли имате још неке коментара или питања у вези ове теме или можемо да наставимо даље?

Следећи сет тема које сам хтео да покренем пре радног дела седнице јесте приступ ЈБС. Добили смо обавештење од Министарства за државну управу да је четири члана, односно заменика добило приступ. То су чланови који су у уторак доставили комплетну документацију уз захтев. Дакле, прошло је два пуна дана.

3/1 ВС 11.25 – 11.35

Хтео сам да питам да ли има још неког од чланова или заменика чланова који нису доставили сертификате и осталу документацију, и да ли је потребна још нека помоћ, јер неки сертификати нису прихваћени и требало је да се доставе други, па осим тих случајева, ја се надам да су сада сви већ доставили сертификати. Нису сви, да ли можете у паузи ове седнице да се консултујете са секретаром Комисије и са ИТ службом да видимо да ли је потребно да се достави, а ово се тиче вашег права и овлашћења из Закона, што пре се омогући приступ, то боље за целу Комисију.

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Само једна мала допуна, пре мање од 20 минута, омогућен је приступ и осталима ако изузмемо два лица која имају неисправно експортоване, тј. у другом правцу, нису неисправне, имате код експорта ко се разуме више могућности, само једноставно упутство није до краја испраћено појединчано, а сва остала лица у овом тренутку имају пуштен приступ, тако да два лица која им је јављено, да морају другачије да екпортују, сви остали који сте поднели имате омогућен приступ у овом тренутку.

ПРЕДСЕДНИК: Значи, остали чланови који су поднели у среду. Добро, хвала вам.

Има друго питање, конкретно приступа ЈБС на овим рачунарима, остварују се преко упит.бирачки списак.гов.рс.

Друга ствар, биће вам потребна лична карт, биће вам потребан пин који сте добили уз личну карту и постоји шифра за приступ овим рачунарима и ја бих само замолио после ИТ службу да нам достави ту шифру како бисмо знали, јер она је иста за све рачунаре, али опет се ради о алфа нумеричком коду који би требало сви да имате у најмању руку записан да бисте могли да приступите. Ја и даље, нисам приступио бирачком списку, тако да бих вас замолио да евентуално данас у току дана, да нам објасните на који начин ће се приступати, на који начин ће се претраживати и на монитору то можемо да видимо, уколико то буде могуће, не знам да ли постоји та могућност. Ви сте у једном од мејлова рекли да ће постојати презентација тога на сајту МДУЛС-а.

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Пазите, сама презентација, ми у МДУЛС не можемо да приступимо вашем модулу и не можемо да је направимо и упитно је у чији би и то је осетљивост података и то је оно што смо ми констатовали стручно да је логичније да у овом тренутку, и да ли данас или следеће недеље када год буде згодно или у етапама, како ко буде стицао приступ, да вам објасним сваком кључне ствари, сваком појединачно како се то ради, user friendly, у смислу врло је лако било ко да посвети пола сата или 45 минута, баратаће тиме као експерт.

Видећете, ја ћу вам дати кључне информације шта може, а једино што не може да се да кажем комбинује у смислу селекције, јесте ЈМБГ, као претрага, а све остало можете да комбинујете, да ли су оба пола, мушко, женско, д али хоћете на нивоу самог бирачког рада, имате разне могућности које можете да истражите одређена лица, која поступају и

приказују се на одређени начин. Да ви имате могућност да видите лица која су временом пасивизиран, то је такође модулом уведено. У суштини видите суштински оно што видимо и ми, али ми ваше модулу не можемо да приступимо на један начин и то је направљено да ми не можемо шта ко од вас ради и зато и није препорука да се

3/2 ВС

пушта,, јер у тој презентацији у горњем десном углу би стајало име лица, оно што се бележи. Ја могу да приђем и објашњавам, али није препоручљиво, искрено, било коме, али у пола сата што вам будем рекао, све ће вам бити јасно, јер је намерно направљено тако да буквално лице које је имало потребна знања може кроз све те модуле да прође све да истражи и да дође до података лица, кроз улице, годиште, кроз године, како год хоћете да укрштате.

ПРЕДСЕДНИК: Једна молба за вас. Предлажем да на крају ове седнице, да останете на крају седнице, када завршимо, да видимо на који ћемо начин остваривати приступ, ми који имамо тренутно овлашћења којима је омогућне приступ.

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: То сам хтео да предложим на самом крају, то је најефикасније и најзгодније, а наравно како ко буде стицао, најмањи је проблем да се поновим пар пута.

ПРЕДСЕДНИК: Још једна ствар, жао ми је што одузима време, али видите да су све теме које се тичу нашег конкретног рада, јесте питање које се данас налази на дневном реду, трећа седнице, то је ангажовање стручних лица и питање на који начин ће та стручна лица, које комисија ангажује, чланови на који начин ће приступати подацима из јединственог бирачког списка. Могу да кажем како ја видим то питање и замолио бих вас такође да размотрите и да чујемо мишљење представника МДУЛС-а. Са једне стране Закона о ЈБС, је дао овлашћења члановима и заменицима чланова комисије да имају максимални приступ из бирачког списка, да видимо ЈМБГ, постоји други ниво приступа као што знате, грађани имају један ниво приступа, чланови изборних комисија, представника листа и овлашћени имају мањи начин приступа, не могу да виде матичне бројеве грађана.

Оно што мени није јасно на основу закона и на основу Пословника какав обим приступа ће имати стручна лица која ангажује комисија, то не стоји нигде, да ли ће они имати свој индивидуални приступ и да ли ће они такође писати захтев МДУЛС да им се омогући приступ, а ја не знам да ли је то могуће или не, желео бих да размотримо то питање и на неки начин уколико они немају индивидуални приступ у том случају, они имају мањи увид него што имају чланови изборних комисија и посматрачи, предлагачи листа.

Са друге стране потпуно разумем да они не могу да имају исти приступ као што закон даје члановима и заменицима комисије и с тога мислим да је добро да разменимо мишљења на који начин ће они остваривати приступа, а ја претопстављам да је једно међу решење, средње решење да чланови и заменици чланова комисије остварују приступ преко модула који омогућава закон, а да податке до којих они долазе, до тих података, могу да приступају, лица која су ангажована од стране лица, стручна лица, од стране комисије и да се на тај начин урађеује приступ тим подацима. Они потписују исте изјаве, као што знате о поверљивости података, односно обавезани су на исти начин и водили

смо рачуна када смо формулисали изјаву о заштићеним подацима да су сви начини на који се долази до података о личности да су обухваћени и да сва лица која учествују у раду комисије, без обзира што немају право одлучивања, да су обавезани њиме.

3/3 ВС

Отворио бих ово питање и ми смо међусобно размишљали о томе и размишљали смо да ли су нам потребни квалификовани електронски сертификати и за стручна лица, а постоји друго мишљење да стручна лица немају директан, него индиректан приступа ЈБС.

АНА ГОЂЕВАЦ: Моје мишљење је да они треба да имају пун приступ, не само о овим него о изворним евиденцијама које су неопходне да би се извршила ревизија бирчког списка како би могли оперативно да раде на томе и како би могли да нам помажу у смислу проналажења свих нерегуларности у бирачком списку, а оно што се они обавезују потписом исте изјаве поверљивости је за потпуну поверљивост свих података до којих дођу, тако да не видим зашто би постојала разлика, централни регистар, приступ имају сва јавна, комунална предузећа, нотари и извршитељи, и ту се налази много више података који су сензитивни тако да у том смислу наши стручни сарадници не би имали већи проблем улазака у све те базе.

ПРЕДСЕДНИК: Претпостављам да овде такође треба да водимо рачуна да имамо две категорије стручних лица, једна по члану 11. став 1. за потребе ревизије бирчког списка, и друге за пружање помоћи у раду члановима, ваш аргумент би био да и једна и друга категорија требало да имају директан приступ подацима на исти начин на који их остварују чланови и заменици комисије.

Да ли има других мишљења и других ставова? Изволите, Младене.

4/1 ГД 11.35 – 11.45

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: У принципу, ја немам ништа против било чега што операционализује и помаже. Е, сада, нисам пронашао баш правни основ за ову другу категорију лица.

Ако неко можда може да укаже на неку норму која то регулише...

ПРЕДСЕДНИК: Само да појасним, мислите на разлику између две категорије стручних лица, односно разлику између члана Комисије и стручног лица, а не између различитих категорија стручних лица?

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Да, ово прво што сте рекли.

ПРЕДСЕДНИК: Да, разумем.

Можда можемо да чујемо и мишљење представника МДУЛС-а, ако ви имате тумачење?

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Тумачећи закон као орган, ми нисмо законодавни орган, ми смо извршни, али тумачећи закон и подзаконске акте које ви доносите, превасходно закон, не видимо да постоји могућност директног приступа. То нисмо видели нигде.

Једини ко има директан приступ у пуном капацитету, са све ЈМБГ-ом, имате вас 20 овде. Не знам ни један члан, ни једну реч која омогућава вашим помоћницима да имају директан... Наравно да ће имати индиректан.

Мислим да је то пре питање за Повереника, да ли, пошто је строго одређено да Комисија има могућност да види ЈМБГ, сви остали, домаћи посматрачи, ако тумачимо цео закон, ту могућност немају.

Притом, ви када радите оно што ја кажем search опцију, ви у search морате да куцате 13 цифара, али ви када радите претрагу, ви сваком лицу видите ЈМБГ. Дакле, ви укуцате у једној улици – желим да видим да сва лица која се тако зову, изаћи ће вам сва лица са тим именом са свим ЈМБГ-ом. Значи, ви ћете имати комплетан податак о њима.

Наравно, ми морамо да се прво консултујемо. Опет кажем, ми смо извршни орган, ми то не видимо кроз закон, можда ће ту Повереник имати нешто да дода више, али само кажем чињеница и наравно да ви имате и видите и треба да баратате јер вам је законом омогућено са ЈМБГ-ом... Упитно је да ли је то дозвољено, ми то не видимо да је дозвољено законом и подзаконским актима, да лица која вам помажу у раду то виде. Како ћете осмислити да они виде све сем ЈМБГ, понављам то из перспективе извршног органа, ја то стварно не знам, али ми заиста не видимо ту могућност да они имају директан приступ. То је наш став.

ПРЕДСЕДНИК: У реду.

Јавио се Владимир за реч.

Изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Мој је утисак да носилац одговорности за приступ и за ревизију су чланови и заменици Комисије. Можда можемо овом питању да се вратимо касније, када је реч о стручним лицима, а да за сада се усагласимо да стручна лица имају приступ, значи - помажу члановима и заменицима чланова Комисије у свом раду. То значи да они могу да приступе, али кроз одобрење и кроз приступ налога чланова Комисије. Будући да у сваком случају свим подацима заштићеним можемо да приступимо само из ове просторије, није никакав проблем да стручно лице када дође оно може преко, 4/2 ГД

рецимо, мог налога да приступи и да врши неке радње за које је он специјализован или има интереса, шта год, да то онда функционише на тај начин.

У сваком случају, чланови и заменици чланова Комисије су одговорни за приступ тих стручних лица.

Ја мислим да нема никаквих проблема ако они потпишу изјаву о поверљивости података да виде ЈМБГ-ове. То није експлицитно забрањено. Само мислим да они помажу члановима и заменицима у раду, а нису самостални предузимачи радње ревизије.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Зоране, изволите.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Овде имамо две ствари. Прво, Закон одређује ко има приступ и не може се никако мимо закона одредити.

Повезивање са централним регистром, мислим да смо расправили једном овде. Централни регистар није база, то су изводи из базе и ту се налази и решење овог нашег проблема.

Ми смо сада сви под мишљењем да је за анализу и ревизију бирачког списка битан ЈМБГ. Видећете када крене да се ради, то је у принципу један од мање битних података јер су битнија укрштања друге врсте.

Када будемо радили методологију, ми морамо у оквиру ње, пазите, пошто се бавимо ревизијом, не бавимо се проналажењем и истраживањем, криминалистичким активностима, може свако појединачно, то није спорно, али да би било нешто названо ревизијом, оно мора бити испоштовано процедурално и по методологији коју утврдимо.

Том методологијом можемо да предвидимо одређене упите, неке колеге су већ о томе причале, које ће помоћи. Приступ тим упитима, који ће бити ограничени у смислу да немају ЈМБГ у себи, апсолутно могу бити нешто што стручни сарадници могу да обрађују. Не бих сада превише да отварам причу.

Што се тиче варијанте... Гледајте, закон може да да неко овлашћење. Да ли ће неко да да његово овлашћење неком другом, то је његова ствар, али то не може Комисија да каже. Да се одмах разумемо око тога.

Друга ствар је да ли ће када ми извучемо одређене податке, па да нам помогне. Ја сам, пре свега, тако ова стручна лица која нама треба да помажу, за разлику од ових у Комисији, о чему треба такође да разговарамо, јер ми превише непознаница имамо у овом моменту.

Значи, друга ствар је што они треба да обраде те податке итд. то је други део приче, али требали би већ полако да се приближавамо тој причи, о методологији кроз њу, да дефинишемо тачно положај сваког тог лица, шта ће од њих ко имати, али да ми доносимо одлуку да има овлашћење неко ко закон то... не би заиста саветовали нити би то смели да урадимо.

ПРЕДСЕДНИК: Јавило се још неколико чланова, па бих онда вама дао реч.

Владимире, изволите.

4/3 ГД

ВЛАДИМИР ПУДАР: Хвала.

Ја сам на трагу овога пре свега што је колега Владимир рекао, да је одговорност за ревизију на нама и сматрам да се из тог разлога мора направити разлика између чланова Комисије и лица која нису чланови Комисије, него су лица која помажу у раду члановима Комисије. У том смислу, споменуо бих да је нас изабрала Народна скупштина и на тај начин нам пружила неко поверење, а да с друге стране ми именујемо фактички стручна лица која ће нам помогати и да се њихово поверење извлачи из наше воље.

Друга ствар такође битна јесте да је нама дат статус службеног лица. Они неће имати статус службеног лица.

Статус службеног лица, осим што носи са собом нека права, носи и велику одговорност, тако да у том смислу сам пре на становишту да се њима не дозволи директан приступ, него да они у свом раду помажу члановима Комисије у њиховом раду физичким присуством овде.

Ту бих само још скренуо пажњу да је свако дужан да користи своју личну карту и да би врло проблематично било давање личне карте и сертификата неком трећем лицу, тако да ту треба бити врло опрезан.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Изволите, Бојана.

БОЈАНА ВРАНЕШ: Већином су колеге рекле оно што на шта сам и хтела да укажем, а то је да је свакако чланом 22ј закона јасно дефинисано да овлашћења у смислу анализе података из бирачког списка имају чланови Комисије, тако да у том смислу не видим разлог, нити могућност да се овако нешто дозвољава стручним лицима и да је у том смислу законодавац дао могућност и обавезу изјаву о поверљивости да потписују стручна лица само из разлога што се са њима деле подаци неки у смислу помоћи члановима и заменицима чланова.

Ето, толико.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Горане, изволите.

ГОРАН ВУЈИЧИЋ: Захваљујем.

Ево, само кратко ћу се надовезати на ово што је већ речено. Конкретна норма из члана 22ј јесте да чланови и заменици чланова Комисије имају право увида у све податке о бирачима у бирачком списку путем посебног модула итд.

Шта желим да истакнем? Закон је ову област очигледно регулисао и доста прецизно, не остављајући могућност тумачења. Зашто то сматрам? Зато што и сам Закон о јединственом бирачком списку такође експлицитно помиње стручна лица која помажу у раду члановима Комисије и заменицима чланова. Да је законодавац имао намеру да се и тим стручним лицима омогући овакав увид, не видим разлог зашто то не би било нормирано, а пошто није, а ради се иначе о веома осетљивом питању, одговорност за потенцијалну злоупотребу података могла би да има Комисија која је неадекватно тумачила закон и својим актима омогућила и стручним лицима такав увид.

Разумевајући потпуно потребу да се рад чланова и заменика чланова Комисије учини ефикаснијим и оперативнијим, ипак сматрам да би требало за то потражити друге начине, а не крајње широким екстензивним тумачењем закона доделити то право и стручним лицима.

Захваљујем.

5/1 ВС 11.45 – 11.55

АНА ГОЂЕВАЦ: Питање у вези стручних лица представља у овом тренутку правну празнину, није регулисано ни да могу да имају приступа ни да не могу, и имамо само да они потписују, обавезу, изјаву поверљивости и јасно је да ће доћи у посед поверљивих података. Оно што је Владимир рекао то је чињеница и ми који смо предложили наша стручна лица, ми као чланови и заменици чланова одговарамо за то лице које је предложено да неће прекршити поверљивост. Са друге стране ми морамо да будемо јасни шта ће та стручан лица да раде, зато што ми сада причамо о форми, а релано је суштина да сви знамо да ће та лица доћи у посед свих поверљивих података до којих ће доћи и чланови да би могли да нам помажу у свом раду и то је управо оно због чега их ми овде ангажујемо. У том смислу мислим да се бавимо једним питањем које је евидентно, зато што ако ми можемо да извучемо податке и дамо тим лицима те податке да они раде овде са њима, значи да ће они имати приступ свим тим подацима, па не видим зашто не би имао приступ бази.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли још неко жели реч?

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја се иначе слажем са ставовима које су изнеле све колеге, да кажем позиције, ми би морали да радимо мало брже на методологији да не би улазили у ове приче. Ја то гледам на другачији начин, колегиница Гођевац, можда сам ја тај који би требао да добије неке податке и неспорно овлашћен на основу закона а са мојим помоћником, стручним лицем поделио податке у складу са законом који њему дозвољавају право на увид података. Значи, ако немају право на увид јмбг са њим могу да поделим у оном окружењу у којем смо причали, ИТ, селектоване податке, и свих осталих података, имена и презимена, осим ЈМБГ, а може да се врши анализа и онда се поставља питање зашто би то једно стручно лице коме закон није дао никаква овлашћења имао већи приступ подацима од члана РИК, којем је закон дефинисао ниво и ограничење шта може да види, правимо разлику у том смислу, али то су виђења различита како можемо да организујемо рад.

ПРЕДСЕДНИК: Јавио се Марко и Младен, али само да кажем, ово можда није питање које можемо да решимо данас, и добро је да наставимо о овоме и у праву сте, ово треба да буде идеја нашег наставка о поступку, разговора, о методологији ревизије, па чисто да кажем, ово морамо да пресечемо у неком тренутку, али не данас.

МАРКО ДИМИЋ: На Срђаново питање, веома једноставан одговор, зашто би људи која су стручна лица, ангажована било преко комисија, било као наши консултанци како већ да их назовемо, зашто би имали већа права и већи приступ, него чланови РИК, јер је наш задатак да ревидирамо бирачки списак, да бисмо то урадили ангажујемо стручна лица и потписујемо изјаве о поверљивости података и имамо задатак да обавимо један јако важан посао за државу, због тога је то тако, али овим предлогом решења како дају колеге из већине, односно из власти, режима, да немају никакав приступ, то ће значити да ти људи који су стручна лица која ангажујемо ми овде која потписују изјаву о поверљивости података, имају мањи приступ свему овоме него посматрачи на изборима, који имају приступ када се распишу ако се ја не варам у члану 21. Закона о ЈБС, након раписивања избора право на увид у све податке о бирачима, осим ЈМБГ, имају удружења у складу са законом и тако даље, посматрају изборе.

5/2 ВС

Дакле, стручна лица ће по вашем предлогу имати мање. Овде сте већина правници, ја нисам правник, немојмо да се држимо стриктно форме, јер ако се држимо форме, можемо да се разиђемо одмах, а наш задатак је да урадимо ове ствари које пишу иза председика, да ревидирамо бирачки списак, да га ажурирамо, контолишемо тачност и тако даље. Ако ћемо све време да се држимо у томе, па не пише у закону, али ово пиште, па како ћемо ово, нећемо даље догурати до расправљања о формама и о предлозима одлука. Хајде да размишљамо мало шире, да не кршимо закон али да урадимо оно што се од нас очекује и зашто су нас бирали и народни посланици, а и што грађани очекују од нас.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Посао пред нама је врло широк и када покушавамо да уопштимо ствари имамо проблем, хајде да пробамо да дефинишемо шта ми мислимо да треба да радимо, онда ћемо видети да се ми не разилазимо а то је око једне чињенице само, да ли члан може да добије да својом личном картом уђе и улогује се на исти модул који има и члан и заменик и то је једино спорно питање, све остало није спорно, стручна

лица, све остало је у реду, то је једино, јер није спорно да он седи са чланом и замеником и да му помогне приликом прикупљања и то није спорно, то нико не доводи у питање.

Ја бих дао заиста један предлог када будемо причали о методологији, а морамо што пре да причамо, због оваквих реакција и морамо да причамо о примерима шта тачно хоћемо. Према томе шта тачно хоћемо ми ћемо добити и одговарајући одговор, и на пример када сам ја малопре коментарисао, мала дигресија, апропо реакција из МУП-а, а питање које је колегиница поставила, зашто?

Зато што постоји приликом глупости која је направљена приликом усвајања основног Закона о ЈБС, разлика о томе како гледа МУП и МДУЈС на процедуру промене адресе. То је врло интересантно питање и узрок много тога. Ми у уставном тумачењу, имамо таксативни принцип, до овог устава, ми смо имали другачији приступ и онда је све било у реду што су рекли. По новом Уставу, оно што је прописано, важи, што није прописано, не важи и то је таксативни принцип и ми смо га усвојили као основно правило тумачење. Ја сам увек био против, али ми само причамо о томе, о формалној ситуацији да комисија каже, ми ћемо дати тамо неком сараднику. Мислим да не постоји разлика, не мислим друго, ми ово снимамо, неко ће да гледа и испада да се ми разилазимо око неких ствари, а ми се разилазимо само око формално законом засноване чињенице.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Ми смо сада добили један дневни ред и на самом старту, пре преласка на прву тачку, отворили смо у најбољој намери један сет, испоставило се сложених питања, за које је потребно неко време да заузмемо став. Више пута сам чуо од почетка рда ове комисије, ми тумачимо.

Знате како, закон и пропис тумачи Народна скупштина, а ми примењујемо норму која је написана, тако да можда бих на линији овога што су колеге дискутовале, ово конкретно питање које се односи на тачку 3. оставио за неку наредну седницу, да ли је то методологија, али око фундаменталних питања, која могу да произведу, битну консеквенцу, мислим да морамо читати закон. Хвала.

5/3 ВС

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Слажем се са Младеном.

АНА ГОЂЕВАЦ: Постоји једна велика ствар да постоји једно велико неповерење, односно ми не мислимо да имамо исти циљ, то је чињеница и из тог разлога мислимо да није потребно ограничавати права лицима за која ми мислимо да су стручна и за која ћемо ми одговорати, да могу да одраде посао битан за ову државу. Реч је о јавном интересу и ми не видимо из ког разлога би били ограничени, јер закон не говори о томе, какав приступ имају и он не дефинише приступ, већ дефинише приступ нама и дефинише приступа да ми можемо да ангажујемо стручну помоћ који ће нам помагати у свему што радимо у комисији. Сада ограничавати ту стручну помоћ, у смилсу да им не достављамо ЈМБГ и слично, а касније много више лица има приступ ЈМБГ, ја не видим да има смисла.

ПРЕДСЕДНИК: Реч имају Огњен, Владимир и Срђан. Изволите.

ОГЊЕН РАШУО: Само да кажем да реченица да Скупштина тумачи закон просто није тачна. Министарства свакодневно тумаче законе, судови тумаче законе када доносе одлуке. Комисија је орган који исто тако има право да тумачи закон.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ја бих предложио следеће. Дакле, у члану 22п закона стоји: „За потребе обављања ревизије бирачког списка Комисија може да ангажује стручна лица са високим образовањем“, па сада квалификације.

Дакле, да ли можемо да се усагласимо да стручна лица могу да приступају свим операцијама којима приступају и чланови и заменици, али немају сопствени налог, не могу да се логују самостално и да врше те исте радње које раде чланови и заменици Комисије? Ако су они овде, могу да приступе кроз мој налог. Ако ја нисам ту, они не могу то да ураде. Да ли је то прихватљиво свима?

ПРЕДСЕДНИК: Ја могу да кажем да мени звучи прихватљиво, али јавили су се Дејан и Срђан за реч.

Изволите, Младене.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Ја сам хтео да кажем да аутентична тумачења закона и других прописа доноси Народна скупштина. Министарства тумаче законе, али та тумачења, односно мишљења нису обавезујућа, наравно и суд, али не бих сада ишао даље.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Дејане.

ДЕЈАН СТЕВАНОВИЋ: Пре свега, мислим да смо превише спори у свему што радимо.

Ако се бавимо овом темом – да ли ће стручно лице имати приступ посредно или непосредно, више мислим да је боље да имају своје налоге, да и ми имамо увид у то кроз логове, шта они заправо виде и шта су радили, него да им дамо личну карту и да кажемо – ајде, заврши ми то док ја пола сата попијем кафу или ручам. То ће се дешавати сигурно. Можемо да причамо да неће, али биће тако 100%.

Оно што сам сигуран да може технички да се изведе, зато што се тим послом бавим, да кроз права која ће она имати у приступу подацима, сам модул буде ограничен за ту групу. То се зове roles and permissions. Они имају своја права да виде одређене ствари. Ми смо им онемогућили да виде колону ако Повереник каже да није добро да се види ЈМБГ и тај колона се неће видети никад када они приступају. Можемо ми кроз ID после да их нађемо или како год.

И оно што желим да кажем а мислим да је најбитније, значи, највише се трудимо, то је порука и за министарства и за владајуће коалиције, значи, вама, нама су подаци из бирачког списка на сваком изборном процесу цурели, имају их сви. Ако нисте сигурни да ли их имају, ево, вас који сте на власти, обратите се шефовима изборних штабова и питајте их да ли имају, рећи ће вам да имају. Ми се бринемо о томе шта ћу ја да видим као члан Комисије, шта ће мој помоћник да види, а то је процурело, то иде, тога има. Имате за сваки изборни процес један сет података који је доступан и ајде да кажемо да то није добро и да се ми и тиме бавимо.

Хадје да занемаримо сада то да је сада то толико кључно да ли ће та једна особа, овако како је Владимир рекао, одговорност ће бити Небојшина или моја ако ја дам своју личну карту. Зашто? Зашто не буде одговорност целе Комисије, да смислимо процедуру која ће нас заштити од тога? Молим вас да промислите о свему томе.

Мислим да смо превише зашли у детаље и да се заправо формом не бавимо.

Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Срђане, изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ми смо овде зарад истог циља, хтели то или не, а то је враћање поверења. То је била и препорука ОДИХР-а. На основу тога се дошло до измене закона. Мислим да је то и у образложењу закона. Значи, ми смо сви овде зарад враћања поверења.

То ми можемо да схватамо на један начин, ви на другачији начин, али ми сада улазимо у једну зону вођења неких дискусија које нису на линији постављеног питања, а то је каква овлашћења... па можемо тако да сада идемо даље, то сам хтео да кажем, а не желим, него да будемо ефикасни.

По мени, овде уопште нема простора за дискусију. Закон је дао одређена овлашћења. Дакле, посебна овлашћења за десет чланова и заменика и тачка. Није дао ником другом ни кроз какве модуле посебне итд. Тачка.

Значи, боље је да идемо у правцу да видимо да седнемо како ћемо ми те податке на које ми имамо право увида, на неки начин да поделимо и на који начин и у ком обиму са људима који ће неоспорно по основу закона овде седети поред нас и пружати помоћ и то је то.

Апеловао бих у том смислу да овде негде и станемо.

ПРЕДСЕДНИК: Небојша, изволите.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Ја имам један предлог – да се вратимо на дневни ред и да радимо по тачкама које смо већ усвојили. Ово је нешто што је потпуно изашло изван било ког оквира.

Изгубили смо практично један сат око нечега око чега сигурно нећемо моћи да се сагласимо.

Мој вам је предлог био и раније да приликом сазивања седница увек имамо тачку Разно под којом бисмо могли да уведемо неко од питања које би се у том тренутку поставило као спорно, актуелно или шта год, али након што се исцрпи дневни ред који је на неки начин утврђен и који је приоритет седнице.

Имамо своја мишљења очигледно таква каква јесу. Даља расправа, по мом мишљењу, не води ничему. Ја бих стварно да кренемо на ове одлуке и на ове тачке које нам вероватно нису ни у ком случају спорне.

Када сам се већ јавио за реч само бих да питам, нека се на то одговори на крају седнице – шта се дешава са легитимацијама нашим?

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Ана се јавила за реч, али ако није проблем само да одговорим.

Јасно ми је да је прошло сат времена отприлике од почетка седнице. Јасно ми је да ово није била тачка дневног реда – дискусија о овом питању, али ово питање проистиче

из чињенице да данас први пут чланови добијају приступ бирачком списку и да се данас одлучује о стручним лицима која ће нам помагати у раду. Мислим да те две чињенице спојене нас доводе до тога да можемо да причамо о овоме сада или за пола сата, тако да не видим да је преурањено. Мислим да је веома адекватно, али слажем се да можемо да пређемо на радни део, ако немате ништа против.

Ана, изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Извините, ја бих опет о овој тачки.

Мислим да то јесте везано за трећу тачку дневног реда, где је именовање стручних лица, зато што је битно да знамо шта ће та стручна лица моћи да раде, а шта не.

По питању ОДИХР-ових препорука, јесте, ми смо сви овде због ОДИХР-ових препорука, али знамо да у овом тренутку се крше сва могућа правила на локалним изборима, тако да боље о томе не улазимо и не причамо, али да ставимо та политичка питања, која су суштинска за наше грађане, сада са стране.

Оно што је битно јесте да ћемо имати стручна лица и сада треба да знамо шта ће та стручна лица радити.

Они не долазе овде само да би примали плату, трошили буџет и седели овде и својим именом гарантовали грађанима Србије нешто што неће урадити.

Ја и даље мислим да је страшно битно да стручна лица заиста могу да раде и да нам помогну у овом послу зато што је то одговоран, огроман посао који мора да се одради.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам, Ана.

Мислим да смо макар у овом тренутку прошли кроз све аргументе.

Чули смо која су мишљења и ставови везано за ово питање.

Ја се надам да можемо да пређемо на радни део ове седнице.

Усвојен је дневни ред.

Знате да имамо пет тачака дневног реда.

Ја бих предложио следећи начин рада данас. Предложио бих да имамо једну расправу о прве три тачке, на сличан начин на који смо прошли пут дискутовали о тачкама 5. и 6. Те три тачке су Доношење одлуке о издавању овлашћења и акредитација посматрачима, Доношење одлуке о образовању радних група Комисије за ревизију, верификацију и контролу тачности и ажурирања бирачког списка и Разматрање и одлучивање о предлозима за ангажовање стручних лица за потребе Комисије и за потребе пружања стручне помоћи у раду чланова Комисије.

7/1 ВС 12.05 – 12.15

Верујем да бисмо данас могли да одлучујемо о све ове три тачке, али можда звучи амбициозно, јер смо овде већ сат времена, али мислим да бисмо могли да прођемо дискусију и да одлучујемо о ове три тачке, претпостављам да би било најбоље да се тачке 4,5, да о њима расправљамо после прекида и онда бисмо заказали наставак седнице на којој бисмо могли да разговарамо о тачкама, упитнику и да наставимо дискусију о току поступка ревизије, на неки начин тачка 5. је у начину на који сам ја конципирао дневни

ред обухвата ту тачку разно, али је специфичнија од ње и не може да се нађе било шта, али ово што смо имали данас, јесте био заправо наш разговор о току поступка ревизије.

Ако немате ништа против, да пређемо на прву тачку дневног реда – Образац за пријаву посматрача, односно издавање овлашћења и акредитације посматрачима. То је уређено чланом 59.Пословника, добили сте два акта. Један је одлука, а друго је образац пријаве, и одлуку сте добили од службе Народне скупштине, заједно са сазивом у петак и након тога, јуче је заменик члана Ерцег послао нову верзију и предлажем да се расправља о њој. Образац пријаве сте добили такође и служба је проследила свима које сам ја упутио а затим је јуче заменик члана Иво Чоловић послао унапређену верзију и опет предлажем да се о тој верзији изјаснимо и сада бих замолио прво колегу Ерцега...

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Само секунд док нисмо прешли, ја бих вас замолио председниче, пошто не желећи да се бавим процедурама и да због процедура на неки начин опструирем, а ви знате да материјал мора бити достављен 24 часа пре, а ми смо започели седницу а материјал немамо за 4.и5. тачку дневног реда и нећемо се позивати на Пословник, али молим вас да добијемо што пре за ове две тачке. Нису баш ствари о којима моћемо директно да одлучујемо и разматрамо.

ПРЕДСЕДНИК: Потпуно сте сагласни са тим и у праву сте, није била намера да се заправо уопште покреће разговор о тачки 4. На овој седници и ја се надам да ће данас моћи да се пошаље, најкасније у понедељак, а да ћемо заказивање седнице уредити тако да оставимо неколико дана да се сви чланови упознају темељно са предлогом тог упитника, макар 48 сати у најмањем року. Хвала на интервенцији. Враћамо се на одлуку о посматрачима.

Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала. Текст ове одлуке се не разликује у суштинским стварима у односу на оно што сте добили пре пар дана, овде наш је предлог да се унесу измене да ове тачке гласе на следећи начин, тачка 1.- Удружење регистровано у РС, чији циљеви се остварују у области избора, у пријави за посматрање рада комисије, доставља списак представника које пријављује за издавање акредитације ради присуствовања у својству посматрача, седници Комисије за ревизију бирачког списка и састанцима радних група Комисије.

Мало је само детаљније разрађена ова претходна формулација.

Затим, у тачки 2.ту имамо уместо тога да – удружења акредитује, заправо да удружење подноси пријави комисији за издавања акредитације, представницима које је предложило то удружење. Затим, тачка 3. Удружењен из тач.1.и 2.ове одлуке, па је ту

7/2 ВС

додато сада уместо – приликом, ту пише у сврху акредитовања својих представника, подноси комисији за сваког представника пријаву и ја мислим да је то то.

Никакве суштинске измене које сте имали у односу на текст који сте видели већ.

ПРЕДСЕДНИК: Пошто су ово два везана документа можда не би било лоше да прођемо и кроз друге.

ИВО ЧОЛОВИЋ: Хвала Вујо. Што се тиче пријаве за посматрање рада комисије, ми смо мало разменили мишљења са нашим колегама из ЦРТА, и како смо ми то

замислили с обзиром да нам пословник прописује да могу да се пријаве удружења, чији се циљеви остварују у области избора и да ми не би компликовали и да правимо два обрасца засебна, један за организацију један за људе понаособ, ми смо размишљали да се кроз овај формулар где би они уписали потенцијалне посматраче рада комисије и где би оставили њихове податке, име и презиме, матични број, број телефона, адресу електроснке поште, што можете видети овде, да се уз ту пријаву достави статут удружења кроз који ће они потврдити да они заиста испуњавају овај услов уз који смо ми већ разговарали и да не морамо да проверамо да ли се ради заиста о организацији која се у свом статуту заиста залаже за циљеве који су овде предвиђени и тражили бисмо очитану личну карту, са чипом или фотокопију личне карте уколико се ради без личног документа и то за сваког посматрача за ког се подноси пријава.

Пословник нам прописује да се уз пријаву прилаже и очитана лична карта, тако да нам траже јединствени матични број и не би то требао да буде неки проблем. На крају, оставили смо могућност да седницама комисије могу да присуствују у својству посматрача до два представника удружења које је регистровано у Србији и ја мислим да је то све овде што смо ми урадили, оно што сте имали раније прилике да видите, не знам да ли има неки коментар, везано за овај формулар, за ову пријаву.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала Иво.

Хајде да се вратимо на одлуку, а видели сте како изгледају предлози оба акта, и ако није проблем прво да се јавите и кажете да ли вам овај текст о издавања акредитација овлашћења посматрачима са овим изменама делује прихватљиво или коментаре?

ОГЊЕН РАШУО: Нама су прихватљиви и текст одлуке и текст формулара, тако да немамо никаквих аргумената за расправу.

ПРЕДСЕДНИК: Младен и Иво су се јавили, изволите.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: И нама су прихватљиви текст и садржај, само бих се осврнуо на тачку 5. Одлуке, ако се колеге слажу, не инсистирам, можда би било лакше формулисати – удружењу које је поднело уредно документацију из ове одлуке секретар комисије, и тако даље, обзиром да се ти документи помињу у ст.1,2.и 3. Па можда није неопходно позивати се поново. Удружењу које је поднело, значи брисати, ја ћу да предложим формулацију – удружењу које је поднело уредну документацију из ове одлуке, секретар комисије издаје овлашћења за посматрање рада и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК: Значи, сва позивања на тач. Да се бришу 1,2,3. и 4.

Удружење које је поднело уредну документацију, секретар комисије издаје овлашћења за посматрање рада комисије из ове одлуке.

7/3 ВС

ВЛАДИМИР ПУДАР: Ја бих предложио само да ли у формулару да се удружење идентификује матичним бројем под којим је уписано у регистар и да можда поред статута или уместо статута достави извод из надлежног регистра којим ће се потврдити да је регистровано у складу са законом, јер сам статут генерално даје неке податке, али не гарантује да је на снази и да је то удружење постојеће.

ПРЕДСЕДНИК: Небојша, видим да сте се јавили за реч, само да се вратим, видели смо и чули коментаре у вези формулара, да се вратимо на претходни акт, на одлуку да ли сте сагласни са остатком ових измена и да ли ова измена на коју се реферишете се рефлектује на оба документа или на формулар само, да ли она проузорикује мењање документације која треба да поднесу удружења да би се акредитовала. Изволите.

8/1 ГД 12.15 – 12.25

ВЛАДИМИР ПУДАР: Сада нисам успео детаљно да видим. Ако је одлуком прописано да се доставља статут, онда би требало у том смислу изменити одлуку, евентуално извод из регистра да се доставља уз статут или уместо статута, како год мислите да је сврсисходно.

Евентуално у тачки 4. да се наведе да је потребно доставити и матични број удружења. То није осетљив податак личности. Није ЈМБГ у питању него број под којим је регистровано удружење.

ПРЕДСЕДНИК: Дакле, предлог је да се у тачки 4. дода да се додаје матични број удружења и статут и/или извод из регистра. Како Комисија мисли – да ли оба или... а мислим да је најједноставније оба документа, али како год мислите.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Позвао бих и Ива можда да се осврне на ово.

Јавио се и представник Повереника вероватно у вези ових података о личности.

Изволите, Иво.

ИВО ЧОЛОВИЋ: Хвала вам на овоме.

Мени заиста не смета. Мислим да би требало да и ово стоји ту. Статут смо ставили само због природе организације која ће се овде укључити.

Једино не знам због ове тачке 3 – удружења из тачке 1. из ове одлуке у сврху акредитовања својих представника подноси Комисији за сваког представника пријаву за посматрање. Да ли смо ми у пријави оставили могућност да они истовремено за више својих посматрача унесу то, па да не доводи до одређене забуне да кроз ову одлуку можемо да тумачимо да он за сваког понаособ треба исту пријаву да подноси? Једино због тога не знам да ли то евентуално да изменимо?

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Иво.

Мислим да смо разумели проблем. Дакле, требало би за своје представнике доставља пријаву или за...

ИВО ЧОЛОВИЋ: Мислим да би требало – за своје представнике пријаву за посматрање.

ПРЕДСЕДНИК: У реду.

Изволите, Бојана.

БОЈАНА ВРАНЕШ: Мени би онда било логичније да се тај део брише, јер већ стоји за удружење: у сврху акредитовања својих представника подноси Комисији, па да се то избрише, пријаву за посматрања рада Комисије. Тиме мислим да је обухваћено онда.

ПРЕДСЕДНИК: У реду. Хвала вам.

Јоване, изволите.

ЈОВАН СТОЈИЋ: Хвала, господине председниче.

Добар дан свима.

Трудићу се да будем кратак.

У односу на одлуку о издавању овлашћења и акредитацији посматрачима, тачка 4. предвиђа достављање очитане или фотокопиране личне карте, што је у складу са Пословником и чланом 29. који то предвиђа. Закон о јединственом бирачком списку у члану 22о, где се говори о јавности рада Комисије, прописује да у току избора седницама 8/2 ГД

Комисије могу да присуствују представници удружења која су, у складу са законом којим се уређује избор народних посланика, добила овлашћења.

Закон о избору народних посланика у свом 161. члану каже да се прилаже списак представника домаћих посматрача који садржи име, презиме, ЈМБГ и подручје посматрања. Значи нема никаквог говора о очитаној или фотокопираној личној карти, али с обзиром да је то усвојеним Пословником предвиђено, Повереник сугерише да стручна служба, односно служба Народне скупштине која врши те послове за потребе ове Комисије анонимизује све податке о тим пријавама који нису име, презиме, ЈМБГ. То је сугестија.

Чланом 5. је прописано да ли на акредитацији пише ЈМБГ.

ПРЕДСЕДНИК: Хвла вам.

Небојша, изволите.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Што се овог обрасца тиче, ја сам апсолутно против тога да се уз захтев доставља било који акт или било какав други доказ са матичним бројем. Ви кроз преглед у АПР-у видите све. Ако има матични број, онда он јесте регистрован.

У евиденцији АПР-а имате објављена документа, статуте, све одлуке, тако да нема потребе да оптерећујемо пријаве документима којима можемо сами да приступимо, а по закону не би ни требало, ни смели да их тражимо од странака ако су већ јавно доступни органу који одлучује о захтевима.

Ја сам сад гледао ваш статут – ЦРГА, ЦЕСИД, свих. Доступни су у АПР-у, тако да нема потребе да се то прилаже физички и да се компликује било.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Имамо два предлога за измену акта.

Један се односи на то да се уместо достављања уз пријаву статута удружења, да се у оба акта заправо наводи матични број удружења на основу кога би Комисија, односно стручна служба могла да утврди да ли се њихови циљеви остварују на начин на који је прописан законом.

Други је предлог да се подаци о личности посматрача којима се даје овалшћење анонимизују.

Замолио бих вас да се изјасните о тим предлозима.

Да ли видите да је то потребно?

Изволите.

ГОРАН ВУЈИЧИЋ: Захваљујем.

У наставку овога што је рекао представник Повереника, заиста је сувишно да на самој акредитацији стоји ЈМБГ посматрача ако је он већ то својство доказао и ако је већ

спроведена процедура провере, а овако на самој акредитацији тај матични број може да делује мало изложено непотребно.

Толико само.

8/3 ГД

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Имали смо сличну дискусију око легитимација чланова Комисије, где смо закључили да би уместо ЈМБГ било сасвим адекватно да стоји регистарски број личне карте, па претпостављам да је то решење које можемо да применимо и за акредитације посматрача, ако је то била дилема.

Изволите, Јоване.

ЈОВАН СТОЈИЋ: Ако сте поставили мени питање, није ствар паралелног поступања - ако нема на једном, нема на другом, него једноставно не постоји потреба, по нама, да стоји на акредитацији.

Још нешто бих напоменуо, ово што сам предложио и сугерисао. Повереник сугерише да се анонимизују сви ови подаци из очитане и фотокопиране личне карте. Закон прописује да то чланови Комисије треба да доставе и то није спорно, али овде немамо основ који прописује да се то доставља очитана. У Закону о јединственом бирачком списку пише да сви чланови Комисије то морају да доставе и то је у реду, али овде нема и зато бих као меру предострожности све што је непотребно требало анонимизовати.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Изволите, Ана.

АНА ГОЂЕВАЦ: Само једно питање за Повереника. Посматрачи ће исто приступати неким поверљивим подацима и они ће потписати изјаву. У том смислу не знам да ли је Комисији потребно да има неки документ везан за посматрача у смислу очитане личне карте и неких других података.

Ја схватам вашу забринутост, али ја се размишљам... Ти посматрачи ће опет добити неке податке који су поверљиви од неких других лица, па у том смислу има ипак мало више одговорности.

ЈОВАН СТОЈИЋ: У реду.

Изгледа да нисам био довољно јасан. Значи, посматрачи достављају очитану или фотокопирану личну карту на којој има фотографија, име, презиме, матични број. То је прописано Пословником, али све друго би требало да буде анонимизовано. Да ли ме разумете? Ако је фотокопирана лична карта, то је отисак прста. Ако је очитана лична карта, то је име оца, то је адреса, ко је издао. Да ли ме разумете?

ПРЕДСЕДНИК: Добро. Предлог је да се у текст одлуке о издавању овлашћења и акредитације посматрачима направе две измене. Једна измена је, претпостављам, у члану 4. - да би тражила од службе Народне скупштине да подаци који нису неопходни Комисији да буду видљиви из очитане личне карте да они буду анонимизовани и други предлог је да се у тачки 5. измени „име, презиме, ЈМБГ“, тако да стоји „име, презиме и регистарски број личне карте“.

Да ли сте начелно сагласни са овим изменама у циљу заштите података личности?

Поновиху прво за тачку 5. Одлука да се мења, тако да се уписује на акредитације име и презиме представника, и број лк, уместо ЈМБГ. Немам јасну формулацију за тачку 4, али би требало да се дода једна реченица која би рекла да би служба Народне скупштине анонимизовала податке са очитаних личних карата које нису неопходни за давање овлашћења. Молим вас, предложите бољу формулацију.

ЈОВАН СТОЈИЋ: Хоћемо ли ми данас усвајати ово?

ПРЕДСЕДНИК: Надам се после паузе, да пређемо преоостале две тачке и да прогласимо паузу да финализујемо документа и да се изајшњавамо о њима.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Хајде у вези тачке 4. Да прокоментаришем можда би било најбоље да се наведе који ће то подаци бити анонимизовани, да се не би после размишљали, јер представник повереника је рекао да је то са пластичне, личне карте, податак о отisku прста, адреса, ако може да се наведе шта ћемо да анонимизирамо и да то стоји ту.

НЕБОЛША СПАСОЈЕВИЋ: Можда на један општи начин, да иза тачке, да буде „зарез“ и да се дода текст уз анонимизирање података које нису предмет обраде.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли то значи да удружења предају већ унапред анонимизоване или служба анонимизује, уколико су сви, свеједно. Хвала.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Технички коментар, мислим да је правилан израз који закон препознаје – псеудонимизација, а не – анонимизација.

ПРЕДСЕДНИК: Да – псеудонимизује. Да ли постоји потреба да се измени текст, образац пријаве за посматрање, у њему се наводи да се доставља, у овој табели, име и презиме, јмбг, број телефона и адреса електронске поште, и да ли постоји потреба да се уписује ЈМБГ и да ли ове промене о којима смо већ говорили, значи да би уместо ЈМБГ требало да се уписује број личне карте?

ЈОВАН СТОЈИЋ: Не, Пословник каже да се доставља ЈМБГ.

ПРЕДСЕДНИК: И да ли смо направили измену у одлуци за уношење матичног броја удружења, удружења са матичним бројем.

Свакакао када будемо направли паузу можемо још једном да прегледамо ове документе и да се онда о њима изјашњавамо након паузе.

Да ли имате још коментара у вези 1. Тачке дневног реда.

Предлог је да се после кратке паузе вратимо и да гласамо.

Предлажем да пређемо на 2. Тачку дневног реда – Доношење одлуке о образовању радних група комисија. Добили сте предлог колеге Ерцега. Замолио бих га да га изложи кратко и такође он предвиђа неколико ствари око којих можемо да продискутујемо, а верујем да ће на паузи бити потребно да се спецификује неколико имена уколико се будете усагласили са таквим предлогом.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: У предлогу који сте добили стоји следеће решење, образују се радне групе за ревизију и верификацију, у питању су три радне групе- радна група за правна и процесна питања, затим радна група за јавност рада, примедбе грађана и теренске контроле и радне групе за анализу података и информатичке анализе.

Застају на тренутак, због образложења, размишљали смо о томе, будући да састава радних група подразумева да свака радна група мора да чини минимум 3 члана из сваке групације по један, а наш приступ је био будући да постоји потреба да се праве и уситњеније више група које ће имати неке специфичније задатке, наша идеја је била да предложимо формирање радних група на овом неком општијем нивоу у коме би могле да буду укључени представници свих групација, а који ће имати довољно дефинисан спектар надлежности и рада, а унутар којих би могло да се уреди њихов рад на неки начин који прописује потреба у оквиру тих надлежности, као што су правна и процесна питања, примедбе грађана теренске контроле, анализе података и информатичке анализе.

Ми верујемо да већ у мањим радним групама ћемо постићи значајнију ефикасност рада, посебно када пређемо на поступак ревизије, а видећете сада како остала решења предвиђају флексибилност рада самих радних група. Свака радна група има председавајућег радне групе, ко само ту врши координацију и брине се за тај процес да тече и организује рад радне групе у сарадњи са осталим члановима, председавајући радне групе је дужан да одржавању састанка радне групе и о теми састанка, обавести све чланове комисије и председавајући радне групе је дужан да редовно и правовремено извештава комисију о раду радне групе. Опет све у складу са Пословником.

Председавајући радне групе за правна и процесна питања, ово је наш предлог, да заправо председавајући буду из различитих групација. Можемо и одстранити овај део, али ово је наш предлог, договорити се другачије.

Дакле, радна група за правна и процесна питања, да се именује из реда чланова које је номинувала већина у Скупштини, радна група за јавност рада, примедбе и теренске контроле из реда чланова које је на предлог удружења грађана и затим радна група за анализе података, информатичке анализе из редова чланова номинуваних из посланичких група из опозиције.

Нема превише тачака, забележите коментаре, па ћемо отворити дискусију.

Четврта тачка каже – радне групе самостално утврђују начин рада унутар групе укључујући распоред састанака, начин расподеле задатака, начин разматрања радних материјала и унутрашњу координацију, као и одређивање извештача и обавештавања комисије у свом раду, а у складу са Пословником, планом рада комисије и актом којим се уређује поступак ревизије бирачког списка.

Након тога иду три тачке које излиставају надлежности сваке од група, покушали смо да дамо баланс између специфичног и општег, али све ове надлежности реферишу на оно што смо предвидели кроз план рада и оно што предвиђамо, да ће се дешавати кроз акт о поступку ревизије.

Затим, тачке 8,9. и 10. смо оставили отворене да у њих упишемо конкретно имена и презимена и заменика чланова Комисије, који би попуњавали ове групе и мислили смо да нема потребе да се о томе доноси посебна одлука, будући да је ово већ одлука и она се може мењати неким додатним одлукама и амандманима, али уколико се не слажете, ми то можемо издвојити као посебну одлуку и опет тачка 11. Ово питање, као и питање

за претходну тачку шта стављамо овде када ступа на снагу одлука, када објављујемо све у Сл.гласнику, да ли онда стављамо формулацију – дан по објављивању у Сл.гласнику.

То је што се тиче наших предлога, изволите.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала пуно Владимире. Срђан се јавио за реч, изволите.

10/1 ГД 12.35 – 12.45

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја ћу кратко.

Више принципијелно причам. Мислим да је, што се тиче прве радне групе, то у реду. Што се друге радне групе тиче, некако ми делује да су три области спојено у једно. Трећа радна група је у реду.

Ја немам проблем са тим ко ће бити председавајући било које радне групе зато што радна група не одлучује. Радна група је, како и сам назив каже, радно тело које пружа помоћ и ради за потребе Комисије.

Ако будемо пролазили, сада начелно причам, па би можда могли на пар места чисто термилошки да кажемо – врши правну анализу прописа за потребе Комисије итд, даје правну оцену за потребе Комисије.

Ја причам онако како је, на пример, то у РИК-у уређено пошто и ту постоје радне групе.

Дефинисано је да је минимум по један члан. Зато вам кажем да не видим да је неки проблем. Могу сви чланови да буду у свим радним групама, тако да у том смислу ми нисмо извршили консултације. На паузи ћемо се консултовати око самих конкретних имена. То ћемо код гласања да вам кажемо.

Размислите, мислим да нема потребе... некако ми је овако када сам гледао деловало да имамо три обзиром да имамо три представника. Не видим да је то. Некако сам такав утисак стекао. Можемо да релаксирамо, да поделимо можда у старту.

Да, једна сугестија, не значи да ће ово бити као што сте ви рекли – све радне групе. Негде би на крају ове одлуке свакако требало да се убаци став да Комисија може формирати по потреби и друге радне групе.

Ми сада у овом тренутку и не можемо можда, у зависности од потреба, да одлучимо које све радне групе ће бити неопходне.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала.

Само да одговорим.

Да, да почнем од краја. Ми смо сматрали да је ово одлука. Дакле, можемо донети сутра већ неку другу одлуку, тако да у том смислу ми можемо да ставимо да радне групе по потреби могу да формирају своје подрадне групе, али ми смо мислили да је то већ садржано у овој тачки где се каже да самостално утврђује свој начин рада. Дакле, ако је нешто под кишобраном те радне групе, може бити уређено како год. Хтели смо да се не бавимо пренормирањем ове области, будући да је то већ доста јасно утврђено овим пословником и ако сматрате да је неопходно да се нагласи да радне групе раде искључиво

за потребе Комисије, можемо ставити, али опет мени и то делује као сувишна ствар. Некако ми је то јасно, али можемо ставити да немамо никакве двојбе око тога.

10/2 ГД

Трећа ствар која је везана за ову радну групу, за јавност рада, дакле, нисмо се водили кључем по групацијама, па као три радне групе, већ смо проценили некако обим посла и чини нам се да та друга радна група за јавност рада, примедбе грађана и теренске контроле би могла да покрије у свом обиму посла и сва питања која се тичу јавности рада и примедби грађана за које, како смо их сада дефинисали, не верујемо да ћемо имати ненормалну количину пријава која ће се тешко обрадити, а и томе можемо да се прилагодимо накнадно.

Теренске контроле ће бити веома спорадичне и са те стране није лоше да нека група која ће имати мање посла да се бави и планирањем тих логистичких ствари, тако да смо на тај начин покушали да направимо ту хибридную радну групу.

Слажем се да она није тематски потпуно кохерентна, али ето мислимо да у оквиру њих би то могло некако да функционише.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Само сам хтео један пример. Ево баш на овој радној групи за правна и процесна питања, где би нама припало председавање, каже, рецимо, трећа алинеја – даје правну оцену утврђених чињеница и налаза ревизије. Шта сад можемо ако га термилошки не прецизирамо, радна група је утврдила то и то, оценила то и то. Не, оцењује Комисија, а радна група даје предлог за нешто.

Само у том смислу да будемо... или ћемо ићи онда тако од ставке до ставке, па онда размислити јер неће се исти термини користити или да узмемо једну општу формулацију – за потребе Комисије израђује правну оцену.

Ово вам причам зато што ово стварно не би требало да буде спорно питање.

Ево, у РИК-у могу да вам кажем да радне групе за едукације, битне радне групе, да сада не причам, нормално је то, као и у Скупштини, не у сваком сазиву, али увек се дају и одбори и радне групе опозицији или неким другим, ништа спорно, али само да знамо око ових неких питања да те радне групе раде за потребе Комисије нешто, а Комисија даје правну оцену било чега или шта год је овде наведено даље.

Ето, због тога сам се јавио, чисто да смо у старту на истим...

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Потпуно се слажем.

Као што можете да видите и у осталим надлежностима, увек је - припрема, предлаже итд. Овде је – даје предлог правне оцене. Пропуст је. Апсолутно треба тако да стоји, тако да ево сада смо убацили овде предлог. Можемо и убацили посебан један став.

ПРЕДСЕДНИК: Младене, изволите.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Не бих хтео да дужим, пошто сте већ најавили паузу.

Наслонио бих се на претходно излагање и с тим у вези указујем на члан 16. Пословника који каже да у сврху вршења својих овлашћења Комисија може да образује једну или више радних група и после тога на овај члан 4. одлуке, па пошто је пауза можда можемо између себе и да се консултујемо.

Ја увек размишљаам мало унапред и из тог разлога сам мало обазрив. Каже – радне групе самостално утврђују начин рада унутар групе. Нека претпоставка, вероватно је идеја била предлагача да то буде униформно. Нека пракса у раду државних органа, парламента је да иде нека формулација сходно одредбама које се односе на пленарну седницу. Ако је то ова одредба у складу са Пословником, значи, ту пре свега мислим на, примера ради, начин предлагања дневног реда, доставу материјала итд, онда је то задовољавајуће а ако то није била идеја, онда, ако се слажу сви, да се формулише.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Мислили смо да то и пише на крају – у складу са Пословником, планом рада Комисије, актом. Дакле, хтели смо некако најшире то да оставимо. Чини нам се да ту нећемо имати никаквих проблема, будући да радне групе чинимо ми и ми ћемо на нивоу Комисије, у пленуму Комисије да верификујемо те налазе или да их доведемо у питање, па онда та радна група треба да доради нешто, да јаче образложи нешто и тако то, али не видим да ћемо ту имати неких проблема.

Ви слободно дајте конкретну неку другу формулацију или да убацимо још једну тачку.

11/1 ВС 12.45 – 12.55

ПРЕДСЕДНИК: Небојша, изволите.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Можда избацити ово – утврђују, а ставити – организују начин рада самостално, јер утврђивање значи доношење неких аката и прописа којима се ти поступци на неки начин регулишту, а организација је у складу са овим што је Пословник и нека водиља и основа у складу са њим се организује начин рада.

Са друге стране, иначе да је по закону и по Пословнику све наше радне групе ад хок, мислим да нема посебне потребе да се у одлуци додаје члан да ће по потреби бити организоване, образоване неке друге, да се образује када се јави потреба и неспорно је свима нама да ми можемо да у сваком тренутку да организујемо радну групу када се за то укаже посебна потреба.

ПРЕДСЕДНИК: Извините, пропустио сам да вам дам реч, изволите.

ЗОРАН ДИЗДАРЕВИЋ: Да додам још једну ствар, мислим да се то подразумева, треба рећи, обзиром да ће бити радне групе, формиране са именом и презименом, треба убацити, да сваки члан Комисије може присуствовати радној групи по својој вољи и жељи.

ПРЕДСЕДНИК: То је у Пословнику, али може да се дода и овде, у реду.

Да ли се још неко јавља за реч, мислим да смо прошли кроз ових неколико главних тема. Две ствари које бих хтео да кажем јесте, један је да смо ишли да сада формирамо мањи број радних група да би могло да се почне да се ради и ово је све заправо на основу последњих месец и по дана наших разговора и у поступку ревизије покушали смо да видимо шта су те функционалне групе које ће бити неопходне и друга јесте један амалган различитих улога, али оно што спаја другу радну групу и све ове три ствари јесте однос са грађаним кроз примедбе, кроз омогућавање јавности рада и кроз теренску контролу која ће се на крају крајева, имати на свом крају грађане.

Још једна ствар, можемо поставити питање и за тач.1.и2., за обрасце, да ли сте сагласни да се сви ови акти објављују у Сл. Гласнику, јер то би подразумевало да морамо да унесемо додатне чланове и односи се на образац на пријаву посматрача, и за другу одлуку?

Дакле, ако смо рекли да су ово све служебени акти и у том случају, да се објављују у Сл. Гласнику, у том случају које време да ставимо за ступање на снагу?

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Више сам негде на трагу онеме чему смо причали, општи акти који се тичу трећих лица који се евентуално заснивају права и обавезе, неке посебне одговорности има смисла објављивати у Сл. Гласнику, јер ова одлука прво није општег него појединчаног карактера и њом се образује конкретне радне групе и нема потребе да се објављује, јер довољно је да је ми донесемо да ступи на снагу или даном усвајањем или наредног дана. Ништа више од тога, нема потребе.

ПРЕДСЕДНИК: Постоји могућност да ћемо реалтивно често мењати и чланство и саму структуру, и да нема потребе, а моје питање се односило на претходну тачку само где се тиче образаца за посматраче.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Они оснивају обавезу удружења организације да постане у складу са њим и то би требало свакако.

11/2 ВС

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Да ли радимо брзо или споро, то је ствар појединчног гледања, приступа. У вези питања које смо покренули на почетку седнице, а чујем да сте се обратили и секретарки, отвара се питање да је материја објављивања у Сл. Гласнику регулисана законом и других прописа и општих аката у Сл. Гласнику, и ту су таксативно наведени акти који се објављују и схвати сам да сте поставили два акта које подржавам, мој неки предлог обзиром да иде пауза да иде једна одредба која је факултативне природе у смислу да се акти, општи акти објављују у Сл. Гласнику, то није императивна категорија, јер они делују према свима, а појединачни акти, не помињати те појединачне акте, како буду долазиле одлуке, односно акти, по самој тежини и материји, мислим да можемо да оценимо да је овај акт више превалентно појединачно, да ли треба упознати и ширу јавност о томе.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли има још сугестија, коментара, везаних за одлуку о образовању радних група, овај текст можемо да финализујемо у паузи са коментарима, да преконтролишемо да ли је све на месту, ако не и пре него што пређемо на паузу, да пређемо на 3. тачку дневног реда.

Мислим да нема пуно разлога да се задржавамо, тиче се предлози за ангажовање стручних лица, знате да по члану 11. Пословника имамо два основа, става 1. и става 4. За потребе ревизије и за пружање помоћи у раду чланова. Примили смо четири предлога.

Чланица Ана Гођевац је предложила Огњена Милићевића, члан Небојша Спасојевић је предложио Сању Стевановић, члан Огњен Рашуо, предложио је Катарину Манојевић и чланица Емија Орестијевић, Слађану Коматину.

Као што знате, овде нису потребни образложени предлози, већ само предлози чланова, испуњени су колико знамо сви услови закона и пословника и мислим да нису потребне било какве додатне информације и припремљене су било какве одлуке које мислим да могу да се потпишу.

Износим само ову тачку на дискусију и ако има неких коментара у вези ових предлога, изволите.

Ако не, ја предлажем мало дужу паузу ако није проблем, од 30 минута, рекао бих и да у 13.20сати се окупимо овде и гласали о овим тачкама и привели седницу до краја.

Проглашавам паузу до 13.20 часова. Хвала вам.

12/1 ГД 13.25 – 13.35

(После паузе.)

ПРЕДСЕДНИК: Настављамо седницу после паузе.

Враћамо се на одлучивање о тачкама 1, 2. и 3. дневног реда.

Хајде прво да се вратимо, Владимире, и ако можемо још једном да видимо одлуку о издавању овлашћења и акредитације посматрачима, односно образац пријаве.

Дакле, ово су измене око којих смо се усагласили.

У тачки 1. да се опширније објасни.

Тачка 2. такође формалне природе.

У тачки 4. смо увели псеудонимизацију.

Тачка 6 – ова одлука ступа на снагу дан након објављивања у „Службеном гласнику“. Дакле, договорили смо се да пошто је општи акт и пошто се тиче других актера ван ове Комисије да би требало да се објави у „Службеном гласнику“.

То је одлука.

Да ли можемо да видимо и образац?

Код обрасца је наведено да се дода са матичним бројем.

Да ли ћемо брисати статут удружења уз пријаву?

Рекли смо да бришемо, да нам није потребан, да преко матичног броја удружења можемо да утврдимо...

Изволите, Иво.

ИВО ЧОЛОВИЋ: Небојша је поменуо да треба да се обрише овде статут јер преко матичног броја можемо да уђемо, али право да вам кажем, зашто бисмо ми то радили ако посматрачи када се пријављују могу и сами да аплоудују или да нам доставе тај документ. Знате и сами када предајемо за посматрање за изборе колику документацију морамо да припремимо и шта све треба да доставимо. Ја искрено мислим да би ово можда могло и да остане, да нама просто олакша посао, али како год ви кажете. Нећемо се бунити.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Јоване.

ЈОВАН СТОЈИЋ: Хвала, председниче.

Само да скренем пажњу за одлуку, пошто смо у тачки 4. ставили да ће се псеудономизовати сви непотребни, односно они који нису прописани, а у тачки 6. стављамо број личне карте на акредитацију. Значи, нећемо моћи да ставимо јер ћемо то псеудономизовати.

Зар није довољно само да постоји име и презиме представника на акредитацији?

ПРЕДСЕДНИК: Уколико је служба већ утврдила идентитет и издаје се акредитација, претпостављам да не мора да буде ни број личне карте на акредитацији. Таква је ја мислим и пракса у РИК-у ако се не вaram. Стоји само име и презиме.

Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Треба да се дода да су обрасци саставни део ове одлуке јер не одлучујемо посебно о обрасцима.

12/2 ГД

ПРЕДСЕДНИК: Значи, образац је саставни део ове одлуке. Последњи део тачке 3. и у додатку је образац.

Дакле, изјашњавамо се о овој одлуци чији је саставни део образац око кога смо се усагласили. Остаје статут удружења.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Само једно питање. Онда би требало и у одлуци да наведемо да се доставља статут удружења?

Уз пријаву из тачке 3. ове одлуке прилаже се очитана лична карта. Значи, треба заправо да се прилаже статут удружења и очитана...

Иво је сада изложио своје аргументе зашто мисли да би требало да се ипак приложи статут. Можемо да одлучимо о томе.

ПРЕДСЕДНИК: Небојша, изволите.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Свакако, нека Комисија одлучи о томе. Моја сугестија је била из два разлога. Прво, олакшаћемо људима, управо удружењима која буду подносила захтев, да не морају да имају пријаве са 50 страна. С друге стране, ту је и онај ко то обрађује. То је бар моје лично искуство. Мени је увек било лакше да добијем један захтев, један папир који има податке које ћу ја преко рачунара да проверим – у реду је, запишем то и то, тако и тако и довиђења. Нема предмета, нема папира, нема ничега.

Можда грешим. Не знам, нека људи који ће те послове да раде и сами кажу шта им је лакше, чисто да и њима у крајњој линији мало смањимо обавезе које могу да имају тога.

Ако ћемо и формално-правно, по закону, по ЗУП-у ви не смете да тражите да вам странка доставља доказе којима имате приступ по службеној дужности или су јавно доступни.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Искуство из рада Службе Народне скупштине. Занте, ми спроводимо различите изборне процесе, попут свима познатог избора за чланове Савета РЕМ-а и оно што знам јесте да, иако се у АПР-у депонују статут удружења, баш да би се утврдило да то удружење остварује своје циљеве у одређеној обалсти, да ли конкретно у области избора, неко искуство показује да поједина удружења нису превише ажурна, односно да они депонују 2018. године један статут, да у међувремену изврше једну, другу измену и да та измена није депонована и због тога није лоше тражити да се достави статут, јер, кажем, сама удружења могу бити неажурна. То је нека наша пракса показала.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Није ми јасно – зар не би требало да се ослањамо само на званичан податак, који је у АПР-у? Не интересује нас да ли имају другачији статут. Можемо да верујемо само АПР-у који је одобрио.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Није спорно. Можете да имате своју фотокопију статута. Да ли је тако? Али, та фотокопија, ја вам кажем, у пракси ће се често разликовати

од оне која је депонована у АПР-у. Евентуално да иде са оним печатом АПР-а, да је тамо депонована и да се тај статут тражи.

Знам због чега би било боље да се тражи статут у папирном облику као прилог.

13/1 ВС

13.35 – 13.45

ПРЕДСЕДНИК: Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ја бих волео да будемо као иновативнија комисија па да кажемо ми ћемо у складу са ЗУП-ом да провримо статут који је на АПР, и у складу са тиме ћемо одлучити да ако је удружење на свој штету, није приложило прави статут, онда је то њихов проблем.

ИВО ЧОЛОВИЋ: Што се мене тиче, бришите, само да наставимо даље.

ПРЕДСЕДНИК: Можда је сигурније решење да тражимо и слажем се са констатацијом да би било лепо да можемо да се ослањамо на ажурност статута на АПР, али је можда сигурнији начин да тражимо тај документ и ако јесте већ оптерећење и за посматрачке организације, и за Службу Народне скупштине, можда је боље да остане, али у складу са тим да остане статут удружења, под један и под два, да се у тачки 2. Дода – прилаже се статут удружења и прочитана лична карта, председника Удружења са микроконтролором, у загради – чип. Ово је финални текст.

ВЛАДИМИР ПУДАР: Ако причамо о статуту, мислим да је боља варијанта да се достави извод из АПР, пошто у том изводу се види како је регистровано удружење и у којим облстима остварују своје циљеве, и то може и не мора да буде, приликом регистрације у сагласности са статутом, али то је оно што је регистровано и ми њих треба да узмемо као релевантне, да не дођемо у ситуацију да удружење достави статут нови ис- тари где су једни циљеви, а да на АПР, регистровано за остваривање других циљева.

ПРЕДСЕДНИК: Разумем ту дилему, можда бисмо то могли да тражимо као додатну документацију, уколико се уочи неки несклад између два статута, па би то можда могло да буде најадекватније решење да се приступи а да не прописујемо нужно да се тражи извод.

Ставио бих ову одлуку на гласање.

Молим све који су за усвајање одлуке из тачке 1. да подигну руку?(10)

Десет чланова је гласало за, једногласно је усвојена.

Можемо да пређемо на тачку 2. Овде ће нам требати више консултације и надам се да сте у паузи могли да их извршите, у вези чланства. Прошли смо кроз све остале аспекте ове одлуке и исправљено је питање на који начин поступају радне групе и остало је могућност, оно што Пословник захтева да се наведу и председници, односно чланови радних група и било би најбоље да идемо по групацијама, да замолим уколико сте извршили консултације, сваку групацију да каже ко ће бити најмање један члан сваке од ове три радне групе, па бих замолио прву највећу групу, ко би требао да буде чланови радне групе, председник, председавајући у погледу групе за правна и процесна питања, уколико се слажете да остане овакава структура и састав. Изволите.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Практичну ствар, пошто не треба да буде, пошто имамо принцип да може свако да учествује у свакој радној групи, по мени не треба да имамо велики број, могу да буду три, а у механизму рада радних група, о састанку радне групе да се обавештавају сви чланови.

ПРЕДСЕДНИК: Слажем се, довољан је један члан из сваке групације да можемо да забележимо и да могу формално основане, а да после допуњујемо чланство уколико има потребе.

Најмање један члан, можете испред целе групације, позвао сам прво позицију, па даље.

За радну групу за правна и процесна питања, најмање један члан.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ми предлажемо за ту групу Младена Младеновића.

То је одређено одлуком, то је предвиђено.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Предлажемо Огњена Рашуа.

ПРЕДСЕДНИК: Ја бих предложио Владимира Ерцега.

Да ли је у реду да овако форматирамо. У реду, добро.

Сада прелазимо на следећу радну групу за јавност рада, примедбе грађана и теренске контроле.

Што се тиче Удружења грађана, ми смо предложили Емилију Орестијевић, која није овде, али је прихватила и пишемо је као председавајућу.

АНА ГОЂЕВАЦ: Марко Димић.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ми предлажемо Владимира Димитријевића.

ПРЕДСЕДНИК: Сада прелазимо на трећу радну групу за анализу података и информатичке анализе, и председавајући се бира из чланова који се предлаже на предлог опозиције.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Дејан Стевановић.

ПРЕДСЕДНИК: Дејан Стевановић, за председавајућег.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Предлажемо Вујо Илића, као члана.

ПРЕДСЕДНИК: Вујо Илић, као други члан.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Предлажемо Зорана Милитарова.

ПРЕДСЕДНИК: Чланство ће се допуњавати а радне групе могу да се мењају и да се образују нове, али ово је довољно за почетак за функционисање.

У тачки 11. Каже да сваки члан може учествовати у раду сваке радне групе и ступа на снагу даном усвајања и договор је да се не објављује у Сл. Гласнику. То је то што се тиче ове одлуке.

Ако нема других коментара и питања, можемо да приступимо одлучивању.

Позивам све који су за, да гласају. Свих десет чланова је гласало за и ова одлука је једногласно усвојена.

Можемо да пређемо на одлучивање по 3. Тачки дневног реда, а то су предлози за ангажовање стручних лица, припремљена је одлука, где су наведена стручан лица и на чији су предлог у тој одлуци. Дакле, још једном да поновим, чланиц Ана Гођевац је предложила Огњена Милићевића, члан Небојша Спасојевић- Сању Стевановић, Огњен Рашуо – Катарину Манојевић и чланица Емилија Орестијевић – Слађану Коматину.

Ако нема коментара предлажем да се изајснимо о одлуци која ће садржати ова ангажовања.

Сви који су за, да подигну руку? Десет чланова је гласало за, тако да је одлука једногласно усвојена.

Што се тиче даљег тока дневног реда, а имајући у виду да је скоро 14.00 часова, ја не бих даље настављао данас са дискусијом.

Пошто прелазимо на тачку 4. дао бих само кратко реч колеги Владимиру Ерцегу да изложи шта би била тема наставка седнице и онда бисмо прекинули седницу и заказали наставак.

Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала, Вујо.

Ја бих хтео да најавим да ћемо ми послати предлог упитника за органе власти и само да подсетим да је реч о нашем првом упитовању државних органа које сматрамо да треба да буде на једном општем нивоу упознавања са свим процесима који су од значаја за ревизију бирачког списка и тако мета ових упита ће, пре свега, бити Министарство државне управе и Министарство унутрашњих послова.

Ми смо већ конципирали упитник и имали смо већ и неке разговоре и идеје са других страна, те смо покушали све то да интегрисемо у упитник који ћемо послати у понедељак и надам се да ће бити довољно времена.

Ми ћемо послати у понедељак у преподневним часовима, да имамо онда довољно времена до среде, када претпостављам можемо да закажемо следећу седницу да се прође кроз те упитнике.

Срђане, знам да сте се интересовали око времена за то.

Да ли је вама ок то време?

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Потпуно је ок, само бих да питам како ћемо сматрати онај допис који је отишао?

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: То је упит за Канцеларију за ИТ? У ком смислу како ћемо га сматрати?

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ми утврђујемо неку форму неког упита ка државном органу по питању разноразних питања, доставе итд, а послали смо допис који би био такав упит, а нисмо разматрали то. Зато вам кажем шта је епилог тог дописа?

Ја не улазим у то шта ће, а треба да разматрамо то.

ПРЕДСЕДНИК: Постоји разлика између ових упитника. Дакле, ови упитници су предвиђени Планом рада, тачка 1. и о њима ћемо свакако дискутовати. Упит који је отишао Канцеларији за ИТ је веома прелиминаран и ту је било питање оног пописа параметара и са тим што смо ставили када смо формулисали, рекли смо да је то иницијално информисање да бисмо могли уопште да тражимо нешто од Канцеларије за ИТ.

Дакле, тај упит није био ни у каквој форми да смо већ нешто тражили од Канцеларије за ИТ, већ да се информишемо, да бисмо знали шта можемо да тражимо. Дакле, врло је био прелиминаран и претпостављам да ћемо свакако слати у будућности свима да се упознате, јер можда имате предлоге везане за упитник, али нису на истом нивоу свакако.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: У вези са тим, ови подаци које будемо тражили од ових министарстава ће нам омогућити да боље и лакше испланирамо уопште рад радних група и све кораке у оквиру ревизије.

Такође, један део упитника ће се сигурно тицати и информационе инфраструктуре унутар Министарства државне управе, те ће упитник гађати разне актере унутар тог министарства а могуће чак и подизвођаче, то јест понуђаче који раде на одржавању система ЈБС.

Оно што видимо као проблем јесте што ће бити потребно неко време да се попуне ти упитници. Као што знате, ми имамо и локалне изборе и од Комисије ће се очекивати да понуди некакве одговоре или некаква уверавања или макар процену стања бирачког списка у вези са тим изборима, а ви знате да смо ми у Плану усвојили и сет ванредних мера везано за ревизију, то јест ових поступака везано за те локалне изборе, па бих ја предложио у оквиру тога да ми заправо хитно упутимо допис, пре свега, Министарству државне управе, јер већина података која нам треба везано за то се налази тамо, да нам доставе сетове података који су нам неопходни за те анализе, јер очигледно је да нећемо стићи да успоставимо информационо окружење какво смо тражили од Канцеларије нити да повежемо те базе на начин на који смо хтели и стога тражимо ограничени сет података на основу којих бисмо могли да донесемо макар некакав закључак и да остваримо макар некакав увид.

Наш предлог је да то буде од МДУЛС-а и у том смислу је питање за господина Кнежевића - да ли је то изводљиво да се из базе јединственог бирачког списка екпортује на нивоу свих ових десет општина које имају изборе списак свих адреса, ако је могуће на нивоу домаћинства, са списковима бирача из саме базе јединственог бирачког списка. Дакле, адресе са бирачима. Затим, евиденције свих промена бирача у периоду од 1.01.2025. до данашњег дана. Затим, сви матични бројеви из матичне књиге умрлих и сви матични бројеви активних бирача из јединственог бирачког списка.

Ми бисмо затражили те сетове података у неком облику који може машински да сед обради. Дакле, ако је то Excel, може да буде и Excel, с тим бимо ми онда на овим рачунарима радили на тим подацима.

То би био наш неки предлог и ми бисмо саставили тај захтев, послали Секретаријату, да се ви информишете о томе како то изгледа и онда то упутили министарству.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Владимире.

То је свакако нешто о чему можемо да наставимо разговор у среду.

Дакле, доћи ће као предлог свим члановима Комисије.

Моћи ћете да дате своје мишљење и онда ћемо тек упутити такав захтев за информацијама, Комисија као колегијално тело. Мислим да је тако најбоље.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ако имате већ неки закључак о томе или забринутост, коментар, ограничење, било би добро да га знамо сада пре припремања тог захтева.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Зоране.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Мислим да је добро што је сада речено шта је отприлике предмет тога јер министарство мора да сагледа могућност повезивања тих података. Значи, ми сада не знамо тренутно структуру базе да би знали отприлике да ћемо добити из различитих извора и онда морамо имати могућност да се те базе преклопе. Зато је добро

што је сада речено и од њих ће зависити да то могу да припреме, а онда ћемо, када дођемо до тог упитника, разговарати конкретно, не отварамо сада причу.

ПРЕДСЕДНИК: Јасно.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Што се мене тиче, ја сам сагласан са оваквим једним дописом и суштински мислим да не би ни било потребе неке да о њему посебно нешто расправљамо.

Свакако, јесте у складу са Планом рада, са оним хитним делом четвртим, којим смо и предвидели низ активности у вези провере бирачког списка у општинама у којима се одржавају локални избори 29. марта и стварно не видим о чему би требало да расправљамо у среду или када сте већ мислили да закажете нови наставак и да губимо време.

Доставите нам чисто да се са њим упознамо и да ако баш неко има неку примедбу, можемо то и електронским путем да решавамо.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Небојша.

Ана, изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Ја се слажем. Мислим да треба што пре да поднесемо захтев и у том смислу мислим да немамо ни о чему да расправљамо зато што је то наш посао.

Сада смо видели и овај увид у јединствени бирачки списак који смо добили. Из њега не можемо да дођемо до било каквих података у том смислу, тако да апсолутно је неопходно приступ базама као што је Владимир рекао.

15/1 ВС

13.55 – 14.05

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Зоране.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Ствар је техничка, није у питању нека садржина, на који начин могу да обликују те податке које можемо да добијемо, да нам доставе у сировом облику, ми нећемо стићи да то прегледамо и завршиће се избори, мора да се пронађе неки модел да не улазимо у детаље, можемо то да причамо и зато служе радне групе за те детаље.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Идеја је била, зашто баш ови сетови података, јер на пример, са једним сетом где су набројани матични бројеви, само матични бројеви из књиге преминулих, и матични бројеви активних бирача из тих општина и ми можемо доћи и веома једноставним укрштањем до тог податка, да ли постоје мртва лица у тим општинама, као активни бирачи и ту можемо већ да дамо неку ако их нема и да умиримо јавност да мртвих људи који су заведени у матичну књигу умрлих, нема на бирачком списку у тим местима, а ако их има, означавмо их и има још времена да се интервеницише и да се одузме и да се они пасивизирају у бирачком списку.

Што се тиче адреса, те две базе се лако укрштају и ту бисмо гледали само број бирача на појединчаним адресама и онда у зависности од тог увида можда организовали неке ванредне теренске контроле које би провериле да ли је то нешто необично што је та концентрација бирача на одређеним адресама и то је све.

АНА ГОЂЕВАЦ: Излазим из ове теме, али да ли постоји могућност да имамо и историјске податке за бираче, када се уђе у овај ЈБС, добијемо име и презиме и потпуно неупотребљиве ствари.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: То је још једна ствар, списак као што смо тражили, као што се сада од 15. 22. Фебруара објављују ови подаци о броју промена и основу промена, господин Кнежевић је рекао да они у седишту Министарства имају те податке, а ми бисмо тражили да их све сумарно добијемо за годину дана уназад и тако бисмо могли да видимо да ли је било тенденциозног померања, измена и промена у бирачком списку у последњих годину дана, а можемо да прилагодимо и тај временски опсег ако мислите да треба другачије.

ДЕЈАН СТЕВАНОВИЋ: Имам само једно и правно питање. Ако ми имамо приступ увида у ЈБС, и ми желимо на основу онога што смо сада тренутно пронашли у њему да поступимо, како ми дајемо те податке некеме, како извлачимо, како се обраћамо министарствима када не можемо да експортујемо те податке и да их пренесемо у ком облику и како то треба, можда нека процедура, помоћ министарства да можемо одређени упит или скоуп који смо селектовали да негде забележемо и да се на то реферишемо када се будемо некеме обраћали. Оно што данас стоји у бази, врло је могуће да следеће недеље не буде ту, а ако већ припремамо одређену документацију и обраћамо се органима, онда је питање на који начин то радимо.

Да ли сте то господине Кнежевићу, можда размишљали?

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Зашто морамо да размотримо, зато што ако тражимо ово што ћемо да тражимо, неће да се уклопи број, јер ћете имати ситуацију некога ко је прво променио адресу па се онда одселио и онда ћете ви када будете тако сабирали, а немате приступ целокупној бази, што је немогуће у овом моменту, морамо бити свесни

15/2 ВС

да ако се појави разлика један, два, да то може да буде у реду, јер спада у дозвољену грешку, једино што може да нам буде аларм је да се појави велика разлика и због тога је, због предупредивња неких проблема, оставити министарству, ако је договор до те среде, да то припреме, дају мишљење и овде ћемо разговарати и суштина је да брзо добијемо те податке, јер време цури. Овако колико тражимо, тешко ћемо да добијемо брзо.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Кнежевићу.

ЈОВАН КНЕЖЕВИЋ: Можда се понављам често, али мислим да је нужно, софтвер који тренутно функционише је направљен 2011. Године са могућностима које су постојале тада. Модул је прилагођен том софтверу са свим тим могућностима, и сада у неком новом наредном периоду када би се направљено нови софтвер, он би имао далеко више података и доста података које би ми желели да видимо, ми их не видимо, него их вучемо са локала, немамо базу која држи све, него идемо такоређи сунчаном зраку ка локалима, не постоји принцип субординације ка њима да ми можемо да им наредимо јер ми имамо ту тзв. комуникацију колегијалну, где се проверава, јер радимо анализе и надгледамо и они су ти који раде, врше промене у том смислу, а сам модул вам даје максималан увид, суштински и оно што ви видите, је идентично ономе што ми видимо, причамо визуелно, а суштински видимо исто. Више од тога се види на неким другим местима, да не кажем доле где се поступа по томе, да ли је то локална станица МУП, да

ли је то локални референт који уноси, али ти подаци се не вуку ка горе и у том смислу на тај начин, ја верујем да би то било лепше и боље, биће некад, али са овим софтвером и овим законским могућностима, једносоставно смо ограничени на то што видимо, имамо и вама дајемо, јер кроз овај модул ми смо са вама поделили прозор, као двокрилни прозор, ми смо леви, ви десни и ви не можете у наш, ни ми у ваш, али видимо исто кроз тај прозор, само што наш има кваку, а ваш нема . То је све.

То ћете лако доказати, ово што вама сада причамо, можда вама звучи необично, али видећете за годину дана да ли ћете ми рећи да ли сам био у праву и да ли одређене ствари ћете желети да се промене, да се унапреде, и ја верујем да хоћете и да је то суштина ове комисије, да предложите те промене, али оно што је мени битно и доста људи сумња у све ово и логично је, јер не баве се тиме, је поверење. Ја знам у којој мери су подаци тачни и егзактни. Знам да људи у јавности мисле да нису, а неки су убеђени да јесу, ви ћете бити одлични и ви сте комисија и имаћете сва овлашћења да утврдите да је то или онако како ја кажем и мислим, или нешто другачије. Само кажем, то што ви видите, видимо и ми. Закон је дао изворна овлашћења неке пренета, а ми не можемо да улазимо у туђе предмета. Нису иста одступања, постоји принцип ЕУ, децентрализација и намерно је некада прављено да сваки од центара свих 175 ЈСО, има могућности и аутономију у оном што ради, да централа не може да утиче на то иако је јединствен. Некада су били појединачни , па је могло свашта да се дешава, пре тог софтвера могли сте да гласате на 50 општина, као исто лице, а сада то више није могуће.

ПРЕДСЕДНИК: Само бих замолио да узмемо да у наставку седнице настављамо расправу ове тачке 4.

Изволите, Зоране.

16/1 ГД 14.05 – 14.10

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Ја сам стицајем околности био тада када се радило... маса примедби је, да не причам. Знам да сте у праву у највећем делу, али ми морамо да поменемо.

Мој још један додатни предлог за овај упитник, управна инспекција по свом плану рада обавезно пред сваке изборе обилази јединице локалне самоуправе. Можете ли да видите, не знам да ли има неког из Управног директората, да нам достави резултате тих контрола јер они су то морали већ да заврше. Значи да и то имамо јер они тамо проверавају ово што ми тражимо и то Управна инспекција проверава непосредно у јединицама локалне самоуправе. Дајте, доставите и то јер ми не можемо само поћи од тога – не ваља нам софтвер и завршена прича.

ПРЕДСЕДНИК: Добро.

Ако се нико други не јавља за реч, изволите Здравко.

ЗДРАВКО ЈАНКОВИЋ: Добар дан.

Имам две ствари. Прво, замолио бих службу скупштинску да нам обезбеди свима читаче личних карата. Немамо. Ни неки немамо. Дакле, молим вас да сви рачунари имају читаче личних карата јер ето то нам обезбеђује улазак у ову форму, односно у упит који је доста сиромашан.

Значи, он нама не обезбеђује могућност адекватне анализе података. Ово што смо чули као образложење бојим се да се коси са чланом 1. Закона о бирачком списку. Дакле, молим вас да нам... Ако је то начин на који се води бирачки списак где ви практично не водите јединствени бирачки списак, то је онда доста озбиљна ствар о којој морамо детатно да разговарамо.

Претпостављам да сте покушали да нам дате неко поједностављено објашњење али не можемо ми да добијемо јединствени податак, место и датум рођења. То морају да буду посебни подаци, односно тај датум рођења мора да буде податак који ми можемо да претворимо у годиште уколико желимо, односно чак и база сама то може да ради аутоматски, односно колико човек има година, старост човека и то је оно што нас интересује, да видимо колико је ту људи који су можда демографски компликованији, али овде из овога се јако тешко види, поготово ако немате читач за личну карту. То је онда још теже.

ПРЕДСЕДНИК: Прилично сам сигуран да су овде, али можда нису сви читачи тамо где би требало да буде. Видим овде код секретара и заменика секретара два читача. Они су направљени, али распоред седења је мењан.

Надам се да ћемо направити другачији распред читача до наставка седнице.

Ако нема више јављања за реч, ја бих прогласио прекид ове седнице.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Ја бих само једну ствар да кажем.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

16/2 ГД

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Захваљујем.

Господин Спасојевић је поставио питање када ће бити готове легитимације. Ја сам већ послала ову одлуку Комисије о изгледу легитимације фирми која се бави израдом и они су у фази израде неке тест верзије и надам се да ће бити готова до среде, када је предвиђен наставак седнице, како бих ја могла да вам донесем и покажем како би то изгледало, па да ви дате неке своје сугестије, да ли се слажете са тим или не.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам још једном.

Хвала вам на овој информацији.

Наставак седнице је у среду, у 11.00 часова.

(Седница је прекинута у 14.07 часова.)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КОМИСИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ, ВЕРИФИКАЦИЈУ
И КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ
И АЖУРИРАЊЕ БИРАЧКОГ СПИСКА

30 Број: 06 -12/26

18. март 2026. године

Београд

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
(нередиговане и неауторизоване)

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
ДРУГОГ НАСТАВКА ТРЕЋЕ СЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ ЗА РЕВИЗИЈУ,
ВЕРИФИКАЦИЈЕ И КОНТРОЛУ ТАЧНОСТИ И АЖУРИРАЊА БИРАЧКОГ СПИСКА,
ОДРЖАНОГ 18. МАРТА 2026. ГОДИНЕ

(Седница је почела у 11.07 часова. председава Вујо Илић, председник Комисије.)

ПРЕДСЕДНИК: Добар дан свима.

Добро дошли на Други наставак Треће седнице Комисије.

Имамо кворум за одлучивање.

Имамо два заменика, Радоњић је уместо Пудара и Диздаревић уместо Вранеша, и осам чланова присутно.

Са нама су две представнице МДУЛС-а - Сара Качаревић и Јелена Ковачевић, а господин Кнежевић није овде.

Нема никог из МУП-а.

И представник Повереника је ту.

Хајде да кренемо са неколико информација које бих желео да поделим са вама и са радним делом, чисто што се тиче информисања комисије.

Тражио сам информацију од ИТ Скупштине у вези постављања форме за примедбе грађана на сајту и добио сам информацију да ће бити потребно око три недеље да се заврши све и да ће се направити тестни сајт и да су у комуникацији са РГЗ-ом око ИП адресе, јер смо то тражили, тако да ћу вас информисати о томе на који начин то протиче.

Нека ме исправи секретарка ако грешим, мислим да нисмо добили одговор од Канцеларије за ИТ још увек, тако да ћемо вероватно добити обавештење или питање докле се стигло са тим или да позовемо Канцеларију на неку наредну седницу да бисмо можда дискутовали о неким детаљима.

Добили сте јутрос овлашћење за секретара да шаље дописе и записник са Друге седнице, али о томе ћемо касније говорити.

Оно што бих почео сада или пре него што почнем са дневним редом и пре него што почнемо разговарати о томе како организовати данашњи дан, јер има доста ствари о којима би требало да се посвети пажња, данас су дошла два стручна лица која ће помагати у раду члановима Огњену Рашуо и Ани Гођевац и ми, као што знате, немамо у закону и Пословнику јасно дефинисано да ли они присуствују седницама Комисије. На другачији начин је уређено, односно они могу да помажу у активностима и, ако се не варам, у раду

радних група, у теренским контролама итд. Ту могу да учествују стручна лица, али немамо јасно дефинисано да ли могу или не могу да присуствују седницама, а ја нисам одговарао на та питања јер ја немам одговор на то питање, па сам хтео то прво сада да изложим, да ли имамо неку сагласност око тога и да ли они могу да присуствују седницама комисије.

Да ли се неко јавља за реч да да своје мишљење за почетак?

За реч се јавио Огњен Рашуо.

Изволите.

ОГЊЕН РАШУО: Свакако да би требало да присуствују јер је ова седница наша активност, као што све остало радимо у овој Комисији.

Уосталом, господин Смиљанић је имао лице које није имало никакав статус, седело је иза њега и давало му савете, шта год, тако да не видим разлог.

ПРЕДСЕДНИК: Добро.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Мишљења сам да би стручна лица морала да им се дозволи приступ седницама. Пре свега, Комисија ради само у седницама, а ја не видим како би нам они могли да пруже стручну помоћ у раду ако не на самим седницама, јер друга форма у раду седнице Комисије није ни предвиђена, ако изузмемо радне групе.

С друге стране, имате посматраче и сијасет других лица које могу да присуствују седницама, тако да нема никакве сметње нити логичног објашњења да неко ко нама треба да пружа помоћ буде ускраћен за тако нешто, наравно, након што потпише ову изјаву о чувању тајности података.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Само да подржим овај став. Сматрамо да је потребно омогућити право да присуствују и то не мора да буде обавеза и не морају да буду на свакој седници, али због лакшег преноса информације и саме чињенице да су наше седнице јавне, не видим разлога да не присуствују и то када је потребно и када чланови процене.

АНА ГОЂЕВАЦ: Придружујем се. Нема разлога да стручна лица не буду присутна на седници комисије, они могу да присутна и да учествују у раду радних група. Самим тим треба да буду присутни и на састанцима Комисије и исто тако да потпишу ову изјаву поверљивости, тако да не видимо разлог зашто не би могли да буду ту.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја ћу да изнесем став да је Пословником предвиђено да могу седници Комисије да присуствују представници медија, представници посматрача, представници удружења. Нисмо за цабе регулисали Пословником да баш из тог разлога ова лица која нама пружају помоћ могу да присуствују радним групама, јер не би било ни логике да нормирамо то посебно ако се подразумева седницама Комисије, а и седницама Радних група могу да присуствују та лица, тако да сам становишта да та лица треба да пружају нама подршку апсолутно у свим активностима, да не присуствују седницама Комисије из више разлога. На пример, немају иста овлашћења као и ми.

Пошто је господин Рашуо поставио питање за једно лице које је присуствовало овоме, он није мој консултант, он је представник службе, као и ових петоро-шесторо људи и баве се нормативним актима, тако да у том смислу ни ја нисам предложио још увек, а чини ми се ниједан члан са ове стране, лице које пружа такву врсту помоћи.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли се још неко јавља за реч?

Изволите, Огњене.

ОГЊЕН РАШУО: Ако се добро сећам, то лице није запослено у служби Комисије. Не ради у служби ове комисије, него негде другде и зато није ни он имао право да присуствује.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: У праву сте потпуно, као ни ова друга лица која нису запослена у служби Комисије, а у закону и Пословнику пише да служба Народне скупштине пружа помоћ раду Комисије.

Хвала.

АНА ГОЂЕВАЦ: Мислим да се ми вртимо око истог питања, али ја лично мислим да стручна лица, пошто ће имати приступ поверљивим подацима, могу да присуствују седницама Комисије и треба да имају овлашћења да могу да раде онај посао јер смо их ангажовали, а ми смо их ангажовали да нам помогну за ревидирање бирачког списка, што је опет јавни интерес. Ако и посматрачи могу да буду присутни на седницама Комисије, не видим из ког разлога неко лице које је ангажовала Комисија не може да буде присутан на састанцима заједно са нама.

2/1 ГД 11.15 – 11.25

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Председниче, дозволите ми да делегирам још једно питање.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ми би требали овде да се понашамо у складу са Пословником Комисије, законом и тако даље. Нисмо за цабе, понављам опет, делегирали неко питање присуства, нисмо га за цабе нормирали да могу да присуствују радним групама.

Надовезао бих се за још једну околност, а то је изношење неких чињеница које смо имали прилике да видимо у претходном дану, а везано је за околности до којих поједини чланови Комисије дођу у свом раду, па смо тако, на пример, у Пословнику који смо усвојили пре неки дан јасно дефинисали да члан, односно заменик члана Комисије може самостално да износи своје ставове о питањима која су била предмет расправе, односно одлучивања, док налази и информације до којих је дошла у раду Комисије може да саопшти јавности након што је претходно о њима информисао Комисију. Овде су изнесени неки наводи, односно налази о којима Комисија није била обавештена, а поготово уз одређене квалификације да су то не знам какве неправилности и тако даље.

Ја не видим какве ово сврхе има, осим да девалвира рад Комисије. Ако ми о томе нисмо пре тога разматрали и одлучивали, на пример, моје становиште о томе да ли неко има или нема уписано место рођења и тако даље, да ли је то овакав тип мањкавости или није, ми би прво требали да се терминолошки држимо једне ствари, да мањкавост не значи одмах и злоупотреба и зато ми служимо овде, да утврдимо које су мањкавости јединственог бирачког списка, али је ваљда ред да ми о томе прво поразговарамо овде на седници Комисије, па онда да износимо било какве квалификације.

Ово сам рекао због тог Пословника, јер бих хтео да се вратим на Пословник који смо донели и прописали јасно где консултанти могу да учествују и какав је њихов рад.

Мислим да смо баш због тога прошли пут када смо усвајали оне обрасце негде и прекинули расправу на ту тему док не видимо како ћемо даље, да ли ћемо да пропишемо и детаљније да се договоримо и онако сви у доброј вери усвојили оне све обрасце.

Председниче, ви сте рекли да ћемо о томе накнадно да причамо и сада мислим да није коректно да предузима било ко од нас неке активности, а да пре тога нисмо постигли договор.

Хвала.

ПРЕДСЕНДИК: Хвала вам.

Чули смо ваш коментар и ваше питање.

Ја бих вас замолио да расправу о том питању оставимо за касније, пре него што уопште почнемо са дневним редом. Мислим да је то можда дискусија која би више трајала.

Друга ствар, мислим да треба да видимо, пошто су стручна лица овде, да се прво одлучи о томе да ли могу или не могу да присуствују седницама.

Да ли неко још има да се јави у вези тога?

Владимире, изволите.

2/2 ГД

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Добар дан свима.

Што се тиче присуства стручних лица, ја мислим да можемо да се вратимо и на закон, јер с једне стране нигде експлицитно не каже да стручна лица не могу да присуствују седницама Комисије, а пише јасно у члану 22п. став 4. „За потребе обављања ревизије бирачког списка Комисија може да ангажује стручна лица“, а затим у наредном ставу: „Приликом вршења овлашћења Комисија може да ангажује друга стручна лица која без одлагања морају потписати изјаву о поверљивости“.

Дакле, ми смо из та два става извели два типа стручних лица и мислим да је дух онога о чему смо разговарали указивао на то да та стручна лица пружају помоћ члановима Комисије било на седницама, било у току вршења својих овлашћења, јер уколико ми имамо ангажовано лице које може да нам помогне док вршимо своја овлашћења, а то значи док имамо увид и у поверљиве податке, то имплицира да то стручно лице може да буде изложено тим подацима и због тога и потписује ту изјаву.

Ја бих предложио да присуство стручних лица омогућимо у свим аспектима ревизије, уз присуство чланова и заменика чланова Комисије искључиво кроз њихове налоге. Ја мислим да је то оно што је у духу закона и Пословника какав је био када смо о томе причали и дефинисали.

Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Покренули сте још једно питање – приступ подацима из бирачког списка од стране стручних лица, што је такође тема о којој треба да се настави разговор, али није нужно тема за сада.

Ако добро могу да мапирам, имамо пет чланова или заменика чланова који се слажу са тим да стручна лица ангажована да помажу у раду члановима могу да присуствују, један члан да не могу.

Да ли се још неко ко се није изјаснио до сада јавља за реч?

Горане, ви сте се јавили за реч.

Изволите.

ГОРАН ВУЈИЧИЋ: Захваљујем.

Када већ говоримо о закону и сматрам да је најпре било потребно да размотримо законске норме, па тек онда норме Пословника и тек након тога практичну потребу за учешће ових лица у раду Комисије.

Ја морам да кажем да сам приметитио у пар наврата овде кроз анализу неких законских норми из Закона о јединственом бирачком списку, да се износе формулације – закон нигде не забрањује, закон нигде не каже да не може. Морам да подсетим да се закони не пишу тако да се дефинише шта се не може, шта се не сме и ко нешто не може или не сме, него се пишу са позитивним формулацијама, односно шта ко има право и шта ко може.

С тим у вези, члан 22њ закона, који носи наслов – Учесници у раду Комисије, дефинише врло прецизно ко учествује у раду Комисије без права одлучивања, ко учествује у раду Комисије по позиву Комисије и тако даље.

2/3 ГД

Сматрам да не постоји разлог да би законодавац доношењем закона пропустио да у овако детаљној норми наведе и ова стручна лица о којима данас овде говоримо.

Осим тога, само још да додам да одсуство ових стручних лица са самих седница Комисије никако неће умањити њихов допринос раду Комисије. Лако ће чланови Комисије и заменици чланова да њима пренесу шта је била суштина расправе на седницама, на крају крајева, то је и јавно доступно, али мислим да ова лица, пре свега, треба да се баве конкретним питањима, а не расправом тако да у том смислу ће лако да одговоре задацима који се пред њих постављају.

Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Јавили су се Младен, па Владимир.

Дао бих предност, ако немате ништа против, члановима који се нису изјаснили по овом питању.

Изволите.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Према мом неком становишту, ми смо сада доведени у незгодну позицију јер стручна лица су дошла.

Председниче, не знам да ли сте ви контактирани, обавештени да ће они присуствовати?

Сада било каква одлука друга ставља у незгодну позицију целу Комисију.

Ја сам у више претходних наврата, такође због принципијелног становишта, износио нека правила номотехнике и, с тим у вези, сложио бих се са колегом Гораном да

методологија израде прописа у Републици Србији подразумева принцип таксативног набрајања оно ша може. Мислим да су то нека основна правна начела.

Овим Пословником, није сад битно питање стручних лица, него неких да кажем... у овом тренутку јесте, али у персепективи неких сложенијих питања. Пословником је предвиђено да се ближе одређују организације и начин рада Комисије и ово што је Срђан цитирао, у члану 29. тог истог Пословника пише: „Седници Комисије могу да присуствују“ и тако даље. Могу сви да погледају тај члан 29.

Само сам то хтео да кажем у овом тренутку.

ПРЕДСЕДНИК: Владимире, јавили сте се за реч, али бих предложио ако још неко жели да се јави за реч ко се није јавио за реч поводом овог питања.

Владимире, да ли желите да се јавите за реч?

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Шта је сврха стручних лица који треба да помогну члановима Комисије? Дакле, раздвојили смо их на два нивоа. Имамо стручна лица које бира Комисија за потребе обављања ревизије. Ви имате лица за које хипотетички треба да уђу у Министарство државне управе и да гледају, испитују безбедност софтвера и хардвера у самом Министарству, да приступе веома осетљивим подацима у оквиру државне управе. Они имају право то да гледају јер помажу нама у обављању тог поступка ревизије, а ми имамо проблем да ограничимо њихово присуство на јавним седницама Комисије на којима расправљамо о основним стварима.

3/1 ВС 11.25 – 11.35

Можда можемо да се договоримо да у неким тренуцима, ако разговарамо о неким осетљивим питањима, да искључимо присуство тих стручних лица и зашто не бисмо на тај начин разговарали о решавању тог проблема, али потпуно је ван духа и ограничавајуће за рад комисије, ограничавати присуство стручних лица на јавним деловима рада комисије, не видим разлог за то и мислим да је веома јасно да се ти људи нису побројавали, за присуство на седницама комисије, јер овде каже, у раду комисије у члану 22њ. Дакле, причамо о нашем комплетном раду, а када причамо о седницама комисије, нема никаквог разлога да искључимо њихово присуство нарочито што они својим присуством могу додатно да разумеју проблематику и могу на бољи начин да нам помогну и сви имамо могућност да ангажујемо таква лица и та лица потписују изјаву о поверљивости и обавезују их иста правила која обавезују нас као и заменике.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите Владимире.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Мало ћу се понављати, Пословник је јасан, закон макар по мом тумачењу је јасан, и набраја се ко може да присуствује седницама и јасно је наведено да је присуство стручних лица могуће искључиво на радним групама.

Ако је ваше тумачење исправно, онда је тај члан нема смисао, јер нисмо ни требали да пишемо тај члан, а ја ћу вас подсетити, ми када смо усвајали Пословник, постојале су две верзије, и у оној верзији коју је Срђан Смиљанић предложио је била норма која се тичала присуства општих и персоналних консултаната па смо тако рекли да општи консултанти чији посао имају утицаја на рад свих нас и треба да присуствује овим седницама, а да лични консултанти негде на неки начин служе нама као помоћ ван ових седница и ви када погледате члан 15. став1. када погледате надлежности и послове које

раде чланови Комисије у члану 14. Видећете да су све то послови који се не тичу саме седнице, него анализе и анализе, а она се ради пре свега, овде анализирајући податке из ЈБС и анализирајући евиденције и податке који ће нам достављати надлежни органи, тако да нису то послови ти које ћемо ми радити. Ви сте у праву и све седнице су јавне, и они ће се информисати што преко тих седница, што преко наше веб презентације, што од самих чланова. Али ја не видим на основу свега овога, видим заправо да су они консултанти који помажу ван седница комисија и као такви, ми не морамо да ангажујемо консултанте, који ће бити правници него можемо ИТ да ангажујемо, консултанте, који ће нам само за неке аспекте помагати, али мислим да је довољно јасно.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Ана и Огњен, изволите, и онда бих закључио ову расправу јер мислим да смо мање више разменили ставове па бих предложио да наставимо даље, али молим вас имате реч.

АНА ГОЂЕВАЦ: Подсетила бих колеге правнике на увод у право, у закону све што није јасно дефинисано, није забрањено и не мора да значи да је забрањено и може да буде и дозвољено, а осим тога по аналогији ако може, посматрач да буде на седници комисије, сигурно може и стручно лице које је ангажовано да користи члановима комисије.

БЕЛА БУТАШ: Хвала лепо. Ми смо чули ту законске разлоге, разлоге из Пословника а ако причамо о аналогији, онда да узмемо једну аналогију. Даћу личан

3/2 ВС

пример, десет година сам радио у служби Народне скупштине РС, у овом телу, од 2014. године до 2024. године, као саветник консултант за стручна питања и ја ниједном нисам био у Вликој сали приликом заседања Народне скупштине РС, и пратио сам све то приликом јавних обавештења и приликом преноса и оно што су посланици пренели. Изузетно ценим и знам шта је лично и знам шта је рад стручних лица, али ми требамо позитивног права да се придржавамо, значи оно што је написано, усвојено.

По мом мишљењу стручна лица, иако је њихов рад јако драгоцен и високо треба да буде цењен, и ја мислим да ниједан посланик, ниједан члан не може тако да ради свој посао, ако нема ту позадину, упркос томе мислим и сматрам, а и доказ су усвојени прописи, да не требају нити имају право да учествују на седници. Начин имају, могућности имају да буду обавештени. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам. Јавио се за реч Огњен Рашуо, а замолио бих само можда и заменика чланове Радоњића и Диздаревића, ако желите ви да се изјасните, као што знате, комисија одлучује консензусом.

НИКОЛА РАДОЊИЋ: Немам шта да додам, та могућност, моје мишљење неко.

ПРЕДСЕДНИК: Огњене, изволите.

ОГЊЕН РАШУО: Само кратко, ми не тражимо да стручна лица учествују у седници, него да присуствују.

ПРЕДСЕДНИК: Мислим да смо исцрпели ову тему, ако неког нема да се јави, да је променио своје становиште, мислим да немамо консензус да се стручним лицима која су ангажована, да помажу члановима у раду, дозволи присуство седницама, у овом тренутку, и ја не кажем да то не може да се промени, то може да се промени, данас немамо такву одлуку, па бих вас замолио да онда наставимо са радом, уз моју, и мени је лично жао што они не могу да присуствују, али немамо консензус сада о томе да могу.

Да ли то треба да се реши на другачији начин, то може да буде тема коју можемо да кандидујемо и да решавамо.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Само да не буде, да завршимо конструктивно, начелно и није проблем да присуствују, али хајде да дефинишемо или пословником или неким актом, и о томе да ми гласамо о томе, то не треба да буде тема гласања и изјашњавања. То можемо јако брзо да урадимо, да прецизирамо, онако као што смо причали на крају прошле седнице, да ћемо се договорити о начину њиховог ангажовања.

ПРЕДСЕДНИК: Сагласан сам потпуно и тако сам ја мислио, нисам мислио да се позивамо, да гласамо, али немамо консензус, али било би најбоље на следећој седници да то кандидујемо као тачку дневног реда, и да се одлучује о томе на следећој седници. Да ли предлагете паузу, у реду, пет минута паузе. Хвала.

4/1 ГД 11.40 – 11.50

(После паузе.)

ПРЕДСЕДНИК: Можемо да наставимо са радом.

Договор је да на данашњој седници не могу да присуствују стручна лица јер немамо основу за то. Договор је да се на следећој седници то постави као тачка дневног реда и да се у међувремену договоримо око начина на који ће то бити омогућено стручним лицима.

Знам да је ово била расправа у којој нисмо пошли са истих позиција, али смо нашли неки начин да превазиђемо те разлике. Хвала вам због тога.

Што се тиче радног дела данашње седнице, хтео бих само да искористим пар минута, чисто да изнесем где ја видим где се сада налазимо.

Наш конститутивни део рада је једним делом завршен, али није у потпуности завршен. Знате да су нам остале још две важне ствари да урадимо.

Методолоки, потребно је да се по закону донесе акт о поступку. Рок за то је 1. април и то је предвиђено тачком 1.7 нашег Плана рада.

Друга ствар која је и даље важна и на којој радимо већ неко време јесте омогућавање материјалних, односно техничких услова за ревизију који се односи и на технички услов и на окружење за приступ подацима.

Дакле, то су активности које смо ми Планом рада предвидели у 1.5 и 1.6 да се бавимо у овом периоду тиме. Дакле, ово су процеси којима морамо да посветимо пажњу.

С друге стране, као што знате, од прошле недеље смо заправо и почели да вршимо неке поступке ревизије и то ја бих рекао на чак три колосека одјеном.

Једно, по Плану рада, треба да пошаљемо надлежним органима прелиминирани упитнике. То је предвиђено тачком 1.1 Плана рада.

Даље имамо ове ванредне поступке за локалне изборе, предвиђено делом В1 Плана рада и од када чланови и заменици чланова Комисије имају приступ јединственом бирачком списку, они индивидуалном анализом пролазе кроз те податке и пишу захтев за прибављање података од надлежних органа, што је такође њихово право предвиђено Пословником.

Дакле, ако могу да сумирам, ово је заправо пет паралелних активности којима морамо да се бавимо на мање-више свим седницама данас и свим које долазе у наредном периоду, нарочито у наредних неколико недеља, које ће бити веома интензивне.

Моја молба је упућена свима да у наредном раду уважите ову чињеницу да је неопходно да ових пет паралелних ствари радимо истовремено. Ја верујем да ће много више времена требати да се посвети усаглашавању између седница, а да ћемо само дискусију морати можда да скраћујемо да бисмо посветили време другим темама и да ћемо морати доста експедитивни да будемо у доношењу одлука.

Мој предлог за данас јесте да поделимо и расправу и одлучивање на ове две тачке дневног реда. Као што знате, две тачке дневног реда које су нам преостале на Трећој седници јесу тачка 4. и тачка 5.

Тачка 4 - Усвајање упитника за надлежне органе и иницирање успостављања техничких услова за приступ базама података. Ја верујем да бисмо ту могли да се бавимо са две ствари. Прва ствар, да ове прелиминарне упитнике које сте добили у понедељак, 4/2 ГД

који су упућени надлежним органима, пре свега МДУЛС-у, да то буде једна ствар у четвртој тачки дневног реда. Друга ствар, информације о техничком окружењу, приступу података такође да се бавимо у четвртој тачки даневог реда.

Што се тиче 5. тачке дневног реда – Размена информација о току поступака ревизије јединственог бирачког списка, мој предлог је да се за овај упитник који се тиче локалних избора, као и о свим поступцима којима се траже додатне информације од надлежних органа, оставимо за пету тачку.

Предложио бих кратку паузу између те две тачке.

Надам се да ово није било превише конфузно. Могуће је да звучи превише конфузно јер имамо превише ствари којима треба да се бавимо, али бих предложио да то буде начин рада данас.

Када пређемо на 4. тачку, позваћу вас да се изјасните о овим темама на овај начин на који сам их самурио.

Такође би данас већ требало да размишљамо о наредној, односно о Четвртој седници, која би требала, по мом мишљењу, да се сазове већ за следећу недељу, где се једноставно већ и по Плану рада и по некој нашој динамици рада кристалишу тачке дневног реда.

Ја ћу изнети предлог и замолио бих вас да допуните, односно да измените те тачке.

Ако немате ништа против, ја бих отворио сада дискусију о 4. тачки дневног реда - **УСВАЈАЊЕ УПИТНИКА ЗА НАДЛЕЖНЕ ОРГАНЕ И ИНИЦИРАЊЕ УСПОСТАВЉАЊА ТЕХНИЧКИХ УСЛОВА ЗА ПРИСТУП БАЗАМА ПОДАТАКА.**

Као што сам већ рекао, упућен вам је прелиминарни упитник који је упућен МДУЛС-у са пратећим писмом.

Колега Ерцег га је послао у понедељак.

Такође, јуче сте добили прелиминарне упитнике за Министарство унутрашњих послова и за КИРС са пратећим писмом. По договору, дакле, пошто су то материјали који су достављени, није вам остављено довољно времена да се упознате са њима, ја

предлажем да данас не дискутујемо о њима, већ да то оставимо као тачку дневног реда за Четврту седницу. Приоритет би, дакле, требало да има овај упитник за МДУЛС.

Такође, све остале дискусије које се тичу успостављања техничких услова за приступ базама података такође бих сада отворио дискусију о томе.

Пре него што наставимо, замолио бих колегу Ерцега, ако немате ништа против, да нам укратко изложи упитник и да нам каже шта је његова суштина и да онда чујемо предлоге на које начине би он могао да се унапреди.

Изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала.

Надам се да сте имали неко време да баците поглед на упитник.

Дакле, упитник има за сврху да покрије, да мапирамо основне процесе за које је надлежно министарство, а које се тичу система јединственог бирачког списка, то јест вођења и ажурирања бирачког списка.

4/3 ГД

Ми смо покушали да се кроз питања реферишемо на надлежности из закона, да не претпостављамо како неке ствари функционишу, већ да тражимо од министарства да нам на неки начин мапира те процесе и објасни на који начин они функционишу на том техничком оперативном нивоу, па отуда за сваки процес који је наведен постоји и матрични упитник где имамо додатна питања за сваки од процеса.

То може да делује помало компликовано на први поглед, али из неких претходних искустава чини нам се да ће ово дати Комисији најбољи преглед, да кажем из птичије перспективе, свих процеса који се тичу јединственог бирачког списка.

Напомињем да је овај упитник заправо само полазна тачка из које ћемо ми моћи мало прецизније да усмеримо поступке у оквиру ревизије, када ћемо у оквиру њих тражити додатне, детаљаније информације и евентуално заказивати интервјуе са надлежним или ангажованим лицима на овим процесима у оквиру министарства.

Слична је логика примењена и за упитнике за МУП и за КИРС, али о њима ћемо расправљати на неком наредном сусрету.

Оно што је специфично за упитник везан за МДУЛС јесте то што постоји и посебан картон који се тиче спецификација ИТ инфраструктуре.

5/1 ВС 11.50 – 12.00

Као што знате, у закону постоји неколико надлежности који се тичу и овог дела система, те ово пошто је ово веома специфичан и технички део упитника, он је написан на овом нивоу где ће техничар и техничка лица која се разумеју у овај аспект моћи да опишу сваку од компоненти ИТ система у оквиру МДУЛС, и која ће нам помоћи да на бољи начин организујемо тај поступак који се тиче ревизије, оцене безбедности и функционалности овог софтвера. Не бих пролазио кроз 22 процеса, имамо додатна, за сваки процес имамо додатна питања, ако имате неке коментаре везане за овај упитник или пратеће писмо, слободно се јавите.

ПРЕДСЕДНИК: Дакле, упитник сте добили у понедељак и знате да је предвиђен Планом рада и замолио бих чланове заменике чланове комисије да се изјасне и уколико имају било какве коментаре, сугестије у вези овог упитника, или овог пратећег писма, изволите.

ГОРАН ВУЈИЧИЋ: На самом почетку, једна техничка ствар у вези са пропратним писмом, и сматрам да би било правилно да се у пропратна писма за МДУЈС, МУП и КИРС, у уводном делу уврсти правни основ по коме се захтевају ове информације, нешто слично као што је то учињено у овом пропратном писму, захтев за достављање сетова података неопходних за вршење овлашћења комисије и у том делу „мутатис мутандис“ да се позовемо на норме закона, одговарајуће, како би и министарства којима се то упућује, без сваке сумње знали у чему лежи основ за прибављање оваквих информација. Што се тиче самих појединих делова упитника, можда би било целисходно ако је могуће да их ставимо на екран па појединачно да расправљамо у покушају штампања ових делова Ексел табела и доста је то ситно и тешко прегледно, па би можда било практично да се тиме бавимо и на тај начин, где бих оставио коментаре који се односе на то, за нешто касније када будемо до тога дошли. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Што се тиче конкретно упитника везано за МДУЈС, пар ствари на прво читање које су ми не могу да кажем биле спорне, али о којима треба да продискутујемо а тичу се прибављања података које заправо локалне самоуправе имају, односно општине и градске управе, па тако имамо тачке 3, 4, 5, 6. и 7.

То је процес вршења промена у бирачком списку, процес пријема и верификације података у променама изворних евиденција, процес пријема и верификације података у променама. Да не читам све редом, али јасно вам је да Министарство ове податке нема као такве, него те податке имају локалне самоуправе, референти, општинске управе, тако да ако овако структурирамо, биће јако тешко Министарству да направи један једнообразан свеобухватан одговор, тако да, општинска управа, референти раде те послове и као поверене послове и они ажурирају део бирачког списка за јединицу локалне самоуправе, тако да бојим се да ћемо добити погрешне информације.

Имамо, онда, то су ове горње рубрике, каже наведите лица, име и позицију у оквиру процеса, одговорне за вршење и спровођење процеса и то је опет питање како ће министарство знати те податке и то је опет, треба да разликујемо оно што је ниво Министарства и што је ниво локалне самоуправе. Не знам да ли треба да се праве два упитника, да ли треба да се другачије структурира овај упитник на оне изворне податке

5/2 ВС

које има само министарство и на оне податке које они могу да добију посредно од локалне самоуправе. О томе је причао господин Кнежевић када је био на састанцима, да велики број података они немају сами, него имају неку сарадњу кооперацију са локалним самоуправама па тако врше различите послове.

Једна ствар мени није јасна и можда бисте ви могли да ми појасните а тиче се тачке 10. Која каже – процес промена података у бирачком списку, у периоду од 72 сата пре дана избора и можда је недовољно прецизно формулисана, али да ли се мисли 72 сата пре одржавања, дана одржавања избора до дана одржавања избора или нешто друго, јер ако

знате 72 сата пре дана одржавања избора нема ни накнадних промена у бирачком списку и не постоје букваланно је закључан бирачки списак и мени је нејасно, шта може да се упише ту. Да нам појасните или да се другачије формулише питање, јер не знам како ће министарство моћи да одговори, јер мени није јасно, тај део.

Има пар ствари, у овом допису конкретно за министарство, ту сам видео и позивате се на те кадровске ресурсе, административне и техничке процедуре и то је везано за локалну самоуправу, тако да у том смислу, можда и тај допис треба променити, па ето то су неке ствари на моје прво читање.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Пре него што наставимо, предложено је да се стави на монитор упитник. Да ли би нам то олакшало рад, јер то ће захтевати мало времена да се тај документ постави тамо, захтевало би некога из ИТ службе Народне Скупштине, да опет донесе ту тастатуру, нисмо рачунали на то и нисмо разматрали то, али ако јесте, ја бих могао да замолим само секретарку Комисије да замоли некога из ИТ службе да нам то направи, омогући и да може да се пошаље мејлом, па чисто док траје ова размена информација, да се то уради паралелно да не правимо паузу за то.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Само кратко да одговорим на пар ствари и потпуно сте у праву, питање број 10, треба да гласи – процес промене података у бирачком списку у периоду од закључења бирачког списка, па до 72 сата пре дана избора. Дакле, причам о томе.

Што се тиче ваше прве примедбе, као што сам рекао, упитник је такав да не претпоставља ништа и ја сам пошао од идеје и информације да општински референти за бирачки списак обављају гро послова који се тичу промене и ажурирања бирачког списка, али ко уређује тај процес и убудуће да су то поверени послови од стране министарства, јер ми не прејудицирамо нити упитник на било који начин, није никакав обавезујући документ у том смислу за министарство, јер они су апсолутно да наведу, слободно, да нас упуте на то ко нам може дати те одговоре. Ми полазимо од претпоставке да целу материју за одржавање и ажурирања бирачког списка уређује МДУЛС кроз упутство спровођења Закона о ЈБС, па тако и у приручнику за спровођење закона, постоје многе одредбе које се тичу поступања службеника и референата и тако даље.

Ми почињемо од тог највишег нивоа, па нека они информишу комисију, нека Министарство стане иза тога званичним дописом и нека упуте комисију на праву адресу.

6/1 ГД 12.00 – 12.10

Уз сво дужно поштовање према господину Кнежевићу, ја нисам сигуран да је све што је он рекао у потпуности тако као што је прописано у министарству. Волео бих да службе њихове могу да формулишу, да имају времена да формулишу прецизно те одговоре, јер на основу тих прецизних одговора ћемо ми заправо и поступати, тако да ово јесте почетак и свакако ћемо моћи да упутимо додатне упитнике и општинским управама уколико за тако нешто буде било потребе.

ПРЕДСЕДНИК: Једно питање у вези овог правног основа. Претпостављам да то исто треба да се позове на правни основ пропратним писмом. Друга ствар, можда може прецизније да се уреди у пропратном писму да министарство, уколико нас упућује на

друге органе или на локалне самоуправе, да то уради. Немогуће је да они сада наведу 150 лица, али треба само да кажу да то питање се регулише на одређени начин.

Хвала.

Небојша се јавио за реч, али пре њега Зоран.

Изволите, Зоране.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Прво, што се саме методологије тиче, у реду је, мада ја сам за то да ми да би избегли било какве сада нејасноће око тога зашто је нешто тако написано, да дефинишемо коју методу анализе процеса ми користимо. Ово што овде стоји је непотпуно. У принципу би могло да се уклопи у то и мислим да је то добар приступ.

Најпре начелно, састав Комисије је такав да је неким нашим колегама потпуно нормално мало теже разумети методологије за анализу процеса и то је потпуно у реду.

С друге стране, ради се о процесу да се говори о неким грађанским стањима које мора бити прецизно дефинисан подзаконским актима и законима. Дакле, не може да постоји разлика. Ако ви кажете како се ажурира бирачки списак, он се може ажурирати исправно само на начин који је предвиђен одговарајућим актом, упутством и тако даље. Значи, он не сме да буде другачији у односу на ово.

Зашто ја то говорим? Јасно ми је да је прва идеја овог упитника да добијемо глобалну платформу која треба да омогући да ми касније направимо неке критеријуме на основу којих ћемо радити ревизију на одговарајућем узорку, пошто генерално гледано на овом нивоу основном радити комплетно, а по дубини радити делимично.

Овај упитник мало прави забуну и то су колеге управо због тога што се у њему конкретно не види, по мени је јасно да у овом моменту ми треба да се бавимо капацитетима министарства које они имају и њиховом оценом капацитета јединица локалне самоуправе.

Зашто ја то вама говорим? Значи, имате управну инспекцију која је изузетно важан орган у контроли спровођења активности везано за бирачки списак која готово са потпуном обухватношћу обиђе све локалне самоуправе и добије из њих одговарајуће... Они имају свој упитник. Предлажем да га погледате, шта пише у том упитнику и онда ћете видети да се ту много тема које ми имамо фактички већ налазе. Они су објавили свој извештај, има га на сајту, у коме баш анализирају материју бирачког списка, што не треба да спречи нас у смислу слања упитника, не говорим уопште о томе, него говорим о томе да је много лакше нама као правницима да разумемо када добијемо такву једну форму него када добијемо неку овако попуњену по табелама.

6/2 ГД

То ће да олакша, с једне стране, и посао министарству када говорим о правном основу. Зашто? Зато што када тражите податке о ревизији, ви увек тражите шта му је правни основ за поступање и шта је оно што је он предузео.

Ако нема правног основа за његово поступање, цаба питати да ли ради или не ради. Разумете? То је суштина самог поступка ревизије.

Значи, биће ту још примедби везано за техничке називе и тако даље, ова формулација тачке 10. По мени, није можда много битно министарству, али нама јесте, ове процесе треба сложити по принципу животног циклуса, по оним целинама. Значи, имамо формирање бирачког списка - ко га иницира, како, где, имамо сегмент његовог

одржавања са становишта бирача, имамо његово одржавање са становишта локалних самоуправа и његово одржавање са становишта укупног управљања системом преко министарства и имамо сегмент дешавања у оквиру живота бирачког списка. То су значи различите ситуације промена, конфликти, проблеми.

Оно што ће нама бити интересантно, али не мора да иде сада, ово ће да буде много компликовано, јер је свима нама у интересу да министарство што је могуће брже достави нама ове податке је пре свега решавање конфликтних ситуација које могу да настану, нпр. нестанак струје и све оно што су технолошки аспекти, до појединих нејасноћа које се у пракси дешавају које су врло често довеле до проблема приликом уписа самих бирача. Значи, имате много тих ситуација, не морамо сада о томе да причамо, и како функционише тај механизам у оквиру министарства, како се то разјашњава. То има и то функционише, али треба да се презентира јер то је једна доста добра пракса, то је начин превазилажења проблема, умрла лица у иностранству за које немате никакве податке, па има ту неки став у министарству доста коректан и врло добар. Значи, то треба ставити у упитник, али се слажем са овим што је колега рекао. Није министарство ограничено сада само овим. Све што они сматрају да треба да буде унутра, то је у реду.

Што се тиче спецификације ИТ инфраструктуре, ту сада опет имамо два аспекта. Један се налази горе у министарству и то није кључни проблем система. Кључни проблем је дубина. Значи, оно што ћемо ми... барем бих ја волео да у тој ревизији истражимо, а то су кадровски проблеми и сви они проблеми који постоје у локалним самоуправама, а који врло често настану као проблем, а то сада не да није коректно да помињемо општине, али имате овог једног јединог човека који ради у једној општини, који је био на боловању и док он није дошао с боловања, нико пипнуо није и онда сада када ми дођемо да радимо ревизију, ми ћемо да констатујемо да тамо имамо огромне заостатке, да нису ажурни, да ово, да оно, али је зато битно да ми то укажемо. Значи, не може да се трпи ситуација у којој је једно лице задужено. Нема везе, можда они имају само једно, али мора постојати резервни механизам који треба да спречи да настану озбиљније последице због тога што је једно једино лице.

Такође, сама ИТ инфраструктура, овде се пре свега мисли на везе које они имају, је доста у целој причи битна. Сада сам ја можда много отишао у ширину.

Ја не сматрам да је сама формулација проблематична, мени само битно да до података ових... Ја сам чак имао идеју да идемо сегмент по сегмент. Значи, није никакав проблем да нама министарство већ за наредну седницу достави списак подзаконских

6/3 ГД

аката ако треба да их имамо званично, мада сви знамо који су, да знамо шта је основ, па да онда иде следећи део, па следећи део. Ако ми будемо чекали да они рашчисте питање, јер не газдују они ИТ инфраструктуром, то је читав процес, то смо већ видели овде, проблеме, то ће да нам кочи и због тога мислим да и о овоме треба размислити. Не мислим да сад то мора бити написано у методологији. Можда евентуално пропратним актом ако оцени већина да то треба то ставити.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има Небојша.

Изволите.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Ја бих да кажем нешто у своје име колега правника. Нешто смо малопре констатовали у овим консултацијама – ми ипак не знамо све. Једна од ствари које не знамо јесу и ти методолошки процеси и анализе. То су ствари које се раде на неким другим факултетима. Обраде података, разматрање и сличне ствари није нешто што смо ми учили на правима, на ком год факултету га студирали и завршили.

Ја сам присталица тога да ови упитници имају једну ширу форму баш због тога што је потребно прикупити што више података о раду. Што се тиче ових спорних ситних питања, ако орган није надлежан за нешто, једноставно, остаће тај део упитника непопуњен и идемо даље или указаће на то коме би требало да се обратимо са даљим захтевима, али би заиста требало да имамо једну ширу слику о свим процесима који се примењују у вођењу бирачког списка.

7/1 ВС 12.10 – 12.20

Мој предлог је да не детаљишемо, да пустимо тај упитник и видећемо ако на основу добијених података не може да се изгради одговарајућа слика која нама мање више, јесте разумљива и онда можемо да га поједноставимо специфицирамо, шта год, али унапред рећи, требало би ово и оно, јесте погрешно. Говорим са свог аспекта и са аспекта већине колега, јер наши процеси, анализе и закључивања су сасвим другачији, много конкретизованији, једноставнији, и управљани на доношењу јединствених закључака из одређених чињеница, а ово је ипак један општији и захтевнији посао.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ја сам става да све ово што се налази у овом упитнику, колико год детаљно и можда чак површно неке ствари, то је наш посао. Наш посао је да испитамо сваки аспект процеса вођења и ажурирања бирачког списка и не бих да прејудуцирам шта је оно што министарство може нама да пружи као одговоре, нити да ли они имају капацитета да нам пруже одговоре по сегментима како је то изложено у самом упитнику, па ће неко од службеника попуњавати ко је одговоран за процесе излагања делова бирачког списка, на увид грађанима или за подручје јединице локалне самоуправе попуњавати тај део неко ко је из службе ИТ, попуњавати овај део упитника.

Дакле, идеја овог упитника јесте да оставимо слободно министарству да располаже ово питање, само да испрати ову структуру, зато што структура јесте таква да за сваки процес питамо који је правни акт и не само на нивоу закона и уредбе и упутства и нешто што је нама, можда постоје неки акти, што је можда доступно нама, неки акти који су интерни акти министарства који уређују одређене процесе за којима ми немамо приступ и у сваком случају да они то испишу.

Затим, у наредном кораку да каже, опишите комплетан процес по корацима, хронолошки и линеарно пратећи логику узрока и последица, дакле, да нам кажу како се процес пријема и верификације података о променама о изворним евиденцијама које изазивају промену података о ЈБС, када је реч о матичним књигама. Значи у највишем интересу комисије је да разуме шта се дешава у тренутку када се промени податак у матичним књигама.

Верујем да министарство може да нам да одговор који ће гласити, на пример, матичар о томе извештава референта у тој општини, путем тог и тог система и референт

добија то обавештење, на основу тог обавештења израђује решење у тој и тој апликацији и затим мења податке, приступа бирачком списку, и то се читава у бирачком списку и тако даље.

То сада знамо само на нивоу претпоставке и на основу онога шта смо чули, затим улоге у процесу ко су људи, позиције које су предвиђене за функционисање тог процеса и поименце да можемо да знамо да сутра када будемо испитивали тај процес, да можемо да приђемо тим људима и да кажемо, потребно нам је да разговарамо са тим и тим људима и да видимо да ли они имају они неке потешкоће у раду и да видимо њихове увиде из тог процеса.

На крају, имам додатна три питања која нису толико високог приоритета, али која такође могу да нам помогну који кажу, који догађаји или услови иницирају покретање овог процеса и да ли се тај процес обавља периодично или се обавља у тренутку када се

7/2 ВС

нешто деси и када га нешто изазове и на крају, излазна акта и евентуално учешће других органа и да ли се консултује неки други органи у току тог процеса.

Мени се чини да је упитник свеобухватан, али ако мислите да треба да нагласимо министарству да може да приступи веома слободно у његовом одговарању, ја сам за то. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК. Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ: Мислим да се слажем са том вашом последњом реченицом и мислим да треба да изменимо овај пропратни акт, слободно приступе, да евентуално ако не поседују неке информације, нас упуте на неке друге органе, јер овако из ове дикције је императивно постављено, кажемо, доставите нам податке, не занима нас како, само да их упутимо, ако немате податке, упутите нас на други орган и мислим да ће и њима бити лакше и једноставније. Само једну ствар, сад сам приметиио, чисто да сви будемо свесни, то су ове тачке 16,17. Процес обезбеђивања права на увиди у бирачки списак, учесницима у изборном процесу, и посматрачима и јасно вам је, то су ове измене закона, успоставила је нови институт и то је члан 21. Закона о ЈБС, који се можда сада примењује први пут и за ове локалне изборе, јер нису заживеле за републичке, парламентарне, и председничке и врло је могуће да нема развијен ни процес ни методологија како се они раде, тако да можемо доћи у заблуду да процес није развијен, а заправо није било довољно времена да он заживи у пуном капацитету.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Потпуно се слажем, али имам утисак Владимире, као да доживљавате овај упитник веома строго, као да је неки механизма за прекоравање министарства, наш је посао да стекнемо увид, јер ми не знамо да ли је министарство уредио тај процес или није, нека каже нисмо уредили тај процес и то је ок.

Никакав проблем. Наш је посао да знамо, можемо да причамо како ћемо да располажемо тиме информацијама, да ли ћемо да их користимо у политичке сврхе или не, али наш је посао да имамо преглед свих ових процеса и да знамо да ли је нешто регулисано или није.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ако ће помоћи мало, мислим није спорно да пошаљемо овакав упитник, можда да ставимо правни основ по коме се, на основу кога се позивамо.

Мислим да овај упитник нама треба ради вршења овлашћења тамо, која су нам дата законом, којим асе у суштини и не гласа, па чак и да смо нешто погрешно дефинисали упитнику, то није разлог да министарство може да нас упуту, да нам каже, да нас коригује и мислим да овде не би требало да се задржавамо пуно и мислим да чак за ово не морамо да гласамо, ја бих волео да смо на овај начин причали и првом допису који је отишао ка канлецарији и да на тај начин завршимо тај посао.

Оно што ми можда нисмо добро дефинисали, можда нисмо питали, да се релаксира у том смислу тај пропратни акти и да се остави простора да нас министарство упуту где треба, уколико се нисмо адресирали добро и то је то.

Да не би ширили причу у том правцу и детаљисали, ето.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

ЈЕЛЕНА СИМИЋ: Само гледам, али данас није тема упитника који иде ка МУП, али бацила сам поглед и видим да су исте колоне и исти задаци и у овом делу што сте

7/3 ВС

сада причали, да наведемо имена лица и позиција које обављају те неке пословне процесе. Причам технички, јер ми имамо 34 полицијске управе и они имају не знам колико станица и ми имамо запослених на пословима пребивалишта сигурно хиљаду и нешто. Хоћу да кажем да је технички проблем и замислите да наводимо имена и презимена свих људи, то је велики проблем.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Да ја сада вама реплицирам мало, да не буде да смо, то је, ви ћете навести као податак такав, а нама ће то бити довољан податак да ми можемо да видимо на који начин ће се вршити анализа тих података., можда ми нисмо у сазнању да то није тако и да можда треба на други начин, ви ћете навести да је толико и толико управа, и ово јесте упитник да би се на основу тога касније радила нека анализа, на овај или онај начин.

ЈЕЛЕНА СИМИЋ: Добро, и ја сам хтела неко објашњење око упитника. Хвала.

8/1 ГД 12.20 – 12.30

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Само ако могу на трагу овога што је Срђан рекао.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Овај упитник је основа. На основу података које будемо добили можда ћемо морати да прибављамо неке нове податке, можда нећемо морати. У суштини, то је то. Уколико податке немате или су они преобимни, реците – таква и таква ствар. Ако је наша процена да су нам и тако обимни подаци потребни, тражићемо нови упит, али свакако нема разлога да ово буде више предмет неке посебне расправе, барем по мом мишљењу.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Јавили су се за реч Владимир и Ана.

Сагласан сам са свим.

Дакле, у Плану рада су предвиђене накнадне допуне упитника. Дакле, можемо да тражимо додатне информације. На основу овога могу да се организују и треба да се организују интервјуи да бисмо боље разумели неке процесе.

Изволите, Владимире.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала вам пуно на коментарима.

Апсолутно се слажем. Дакле, вероватно би требало у свакој колони можда да додамо и неку врсту упутства оперативног са неким напоменама да људи који буду одговарали да могу да... Очигледно постоји тенденција да се људи прибојавају тога какав одговор ми очекујемо, па онда треба експлицитно навести шта нам је у реду.

Дакле, ја бих хтео да се извиним због тог дописа Канцеларији за ИТ што то није ишло и кроз ову процедуру због тога што смо имали разговор са господом која су били овде из Канцеларије за ИТ. Ми смо мање-више све те информације већ разменили овде и онда смо само на крају констатовали – да ли вам је у реду да ово сада исто вам пошаљемо у писаном облику, да добијемо од вас формални одговор. Можда је због тога то, да не замере чланови Комисије, дакле, није била намера да идемо ван процедура слања ових упитника, већ је то било, да кажем, заокруживање тог разговора који смо имали у том тренутку.

Ако могу да предложим да служба можда преради ово упутство, то јест ово пратеће писмо са напоменама које смо имали. Тако ћемо осигурати да нам то пратеће писмо буде прихватљиво свима.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Ми ћемо свакако рећи шта су ствари које треба да се допуне, као што правни основ и ових неколико ствари.

Ана се јавила за реч.

Изволите.

АНА ГОЂЕВАЏ: Апсолутно се слажем да треба да буде опширна и довољно опште да би могли да уђемо уопште у анализу о томе како се и шта се дешава. По питању овога што смо причали везано за министарство и за евентуално локалне самоуправе и слично, Министарство је лице које управља целим тим процесом и они могу да нам одговоре како тај процес иде, који су налози и како треба да се иницира из локалних самоуправа, а

8/2 ГД

наравно да нећемо добити одговор у овом тренутку од сваке локалне самоуправе, а доставићемо додатна питања у случају да нам нешто није јасно.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Да ли се још неко јавља за реч?

Чули смо коментаре. И упитник и пропратно писмо ће бити измењени у складу са вашим коментарима.

Не знам да ли има још потребе да се шаље опет ажурирана верзија на мејл или можемо да идемо даље са слањем?

Да ли желите још једном да вам пошаљемо на мејл?

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Пошаљите.

ПРЕДСЕДНИК: Послаћемо вам на мејл. Даћемо неки рок, рецимо један дан, да се додају коментари и онда ћемо послати допис и упитник МДУЛС-у.

Хвала вам свима на овим конструктивним предлозима.

У оквиру ове тачке, пре него што пређемо на паузу, ја бих предложио још две теме које су се јавиле у међувремену, а тичу се питања успостављања техничких услова за приступ базама података.

Само бих раздвојио. Једно се тиче приступа подацима и осигуравања техничког приступа. Друго питање се тиче коришћења ових уређаја овде. То су два питања која су се отворила од како смо добили приступ јединственом бирачком списку кроз модул.

Замолио бих вас да отворимо и ту дискусију.

Позвао бих колегиницу Гођевац. Она је послала мејл у понедељак. Имала је неколико питања везаних за приступ подацима уопште, па бих јој дао реч уколико жели да нас подсети на то што су биле кључне тачке.

Изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Хвала.

Реч је о две кључне тачке. Једна је о приступу базама. Када смо извршили увид у ово чему имамо приступ у овом тренутку, реч је мало више од података који су иначе јавно доступни. Само добијамо додатно ЈМБГ и осетљиве податке о грађанима, али на овај начин не може да се врши ревизија.

То је оно што је свима јасно. Немогуће је на основу претраге по адресама и на основу претраге по именима да дођемо до било каквих закључака у вези са било чим што треба да се промени, ревидира, ажурира у бирачком списку.

Из тог разлога смо замолили и треба да решимо то у шта све ми имамо увид. Ми и даље мислимо да је неопходно да постоји увид у друге базе, у централни регистар становништва, у базе које се тичу матичних књига, пребивалишта како би могли да одрадимо овај посао јер нико од нас овде не може да седне и да провери за шест милиона гласача, колико има уписано, за сваког појединачног гласача да поставимо питање и да добијемо неке информације. То би био бесконачан процес и не би дошли до закључка.

Друга ствар је молба да се убрзамо по питању локалних самоуправа и то је и Владимир Ерцег послао питања која су нам неопходна да би што пре почели да радимо на том делу плана зато што грађани то, на крају крајева, од нас очекују, да имамо неке закључке до 29. марта.

Хвала.

8/3 ГД

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам, Ана.

Ако могу да се надовежем на ове теме које сте покренули.

Рекао бих да имамо три различите теме. Ово питање локалних избора бих оставио за пету тачку, свакако се враћамо на то, а сагласан сам са вама да једноставно сада, када смо добили приступ и сада знамо како изгледа приступ, да би требало можда да иницирамо према МДУЛС један захтев да нам се омогући већи приступ, односно већи обим приступа.

Због чега то говорим? Ми знамо да постоје ствари које су чак и грађанима доступне, а које нама као члановима Комисије нису доступне на начин на који би требало. Између осталог, то су ови подаци који се објављују о листама, односно именима, презименима бирача са именом родитеља по бирачком месту. Дакле, ми као чланови Комисије треба да уносимо QR код и да уносимо ЈМБГ и број личне карте сваки пут када хоћемо да

променимо само бирачко место, што ја мислим да је веома оптерећујуће. То је испод минимума који би требало да се очекује за ревизију, а ја мислим да би то могло веома лако да се обезбеди члановима Комисије. Дакле, то је опет налажење техничког решења на који начин ми можемо да добијемо приступ томе, али то је један минимум који мислим да би ми као чланови Комисије требало да имамо.

Друга ствар, као што знате, по новом закону, од фебруара на сваких седам дана се ставља на увид број промена по општинама и по основама тих промена. Те промене долазе из система јединственог бирачког списка. Ја сумњам да МДУЛС сваке недеље шаље упите локалним самоуправама да доставе те податке, па се онда они агрегирају. Ја не видим зашто ми не бисмо такође као чланови Комисије имали када посматрамо, када имамо увид у јединствени бирачки списак преко модула, податке о томе када су направљене последње измене за тог бирача и по ком основу.

Дакле, то су неке минималне ствари за које знамо да постоје, а у приручнику за спровођење Закона о јединственом бирачком списку знамо да постоје многи други подаци у самој бази којима ми немамо приступ.

Дакле, ово бих рекао да је један минимални приступ. Сада када смо га видели можемо да знамо како он изгледа.

Мој предлог је да се консултујемо, да отворимо ову тему, да размислимо о томе шта су додатни подаци које бисмо уопште могли да тражимо од МДУЛС-а да нам омогући приступ на континуираној бази.

Алтернатива томе јесте да веома често шаљемо податке за великим базама података које онда треба да се екпортују и да нам се достављају на неким форматима за које ја мислим да су претња по безбедност тих података.

То су два начина на које може да се спроводи ревизија. Ја мислим да је овај први начин много боље и мислим да би тако требало да се представи МДУЛС-у, да је кроз заштићен приступ много боље да ми као чланови Комисије приступимо подацима, него да им тражимо, као што ће сада бити случај, да нам достављају велике базе податка. Мислим да је предност овог првог начина свакако много боља.

То је неколико тема које смо хтели да кандидујемо што се тиче приступа базама података.

9/1 ВС 12.30 – 12.40

Друга тема је онда приступ другим евиденцијама од значаја за бирачки списак, што је такође тема коју још нисмо отворили и да би такође требало да ступимо у комуникацију са надлежним органима и зато предлажем да се осмисле дописи и да се конкретно захтева у погледу ревизије шта су наша очекивања у погледу приступа осталим евиденцијама.

Као што знате, у допису Канцеларије за ИТ, који је био предлог колеге Срђана да се њима прво обратимо за омогућавање тог безбедног приступа где бисмо могли да укрштамо податке, нисмо још увек добили и то би био начин да решимо то питање, али док се не реши, мислим да можемо да ступимо у комуникацију и са другим државним органима, да испитамо могућност тим евиденцијама. Извините што сам дуже говорио, али ако се неко јавља за реч и има коментаре на који начин можемо да приступимо. Изволите Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Надовезао бих се на то што сте рекли, мислим да је неопходно да решимо ово питање што пре, ми овде имао различита тумачења и то није спорно. Овај закон као такав није лекс супериорис у односу на друге законе и постоје други закони који регулишу одређена питања, употребу тих података и тако даље, мислим на МУП.

Да ли ћемо се ми сложити да се ЈБС пуни подацима из неких евиденција које су матчине књиге умрлих и друге које се воде код МДУЈС, по дифолту да имамо приступ ако имамо неки ЈБС и тим другим евиденцијама, хајде да то дефинишемо, али верујте ми, ја сам причао са неким људима који се разумеју у ту област и отварамо питање када су неке друге евиденције, и зато је написано поређење података са другим евиденцијама и нигде не пише приступ базама, ЈБС као таквом и зато је успостављена ова заштита и можемо да причамо о томе и разумем шта сте рекли и ви и колегиница Гођевац о томе да ли је ово тај довољан ниво и можда ће колегинице које су први пут овде уместо колеге Кнежевића дати неки одговор, или само Министарство да да одговоре на то питање, али рецимо ми ћемо када су у питању неки други подаци и неке друге евиденције, да се сусретнемо са питањем прекомерне употребе података, онда неовлашћеном употребом података, јер ја као грађанин, ја сам се на пример распитивао на ту тему, грађанин када остави податке МУП, он их остави зарад неких потреба.

Да ли МУП има право тим подацима да располаже, не код нас, код било ког другог органа, када се ти подаци достављају суду, зна се како суд тражи и како тужилаштво тражи, и ту се отварају друга питања, где не би било лоше да се упуте дописи, да не би оптерећивало наш рад, неопходно је да се реши као претходно питање да би ефикасније радили. Ми смо сада уочи ових избора, свима је нама овде, да каже већи или мањи интерес да дођемо до података, да се уреди нешто конкретно и да не бисмо губили време у неком нашем тумачењу овде, можда не би било лоше да прво дефинишемо коме ћемо да се обратимо, шта ћемо да питамо.

Немају сви органи евиденције, како ми замишљамо да се воде евиденције о свему, негде постоје историјски подаци, негде смо у праву, негде и нисмо. Зато да то буде као тема за почетак неке следеће седнице, али смо у шкрипцу и ту смо негде ограничени

9/2 ВС

неким роковима законским да требамо неке ствари да донесемо чим пре, можемо ми и сваки други дан да се виђамо, али да решимо нека питања, како их не отварамо овде да буде тема нашег различитог става према тим питањима.

ПРЕДСЕДНИК: Ана, Зоран, Огњен, изволите.

АНА ГОЂЕВАЦ: Врло је битно Вујо ово што сте рекли, ми треба да знамо шта нам је процедура постављања питање у случају када у тим питањима су укључени неки поверљиви и осетљиви подаци грађана. Једно је када поставимо везано за адресу, а једно је када поставимо лично за некога и на који начин ако нам стижу из евиденције подаци, на који начин ћемо ми те податке моћи да добијемо.

ПРЕДСЕДНИК: Зоране, извињавам се, ако могу пре вас само.

То је још једна тема коју смо хтели да покренемо, почели смо када смо добили увид, добили смо увид и у податке грађана у ЈМБГ. Уколико неке ствари треба да се деле са

другим члановима Комисије, а треба да се деле са другим члановима комисије, мислим да бисмо морали да уредимо начин на који се лични подаци грађана деле између чланова комисије, ми сада користимо око двадесет, тридесет имејла у тој преписци и ја не знам ко има приступ тим имејл адресама, ја лично користим универзитетску што значи да неки администратор има приступ мојој имејл адреси, а он није потписао никакву изјаву о поверљивости података, тако да, пошто је колегиница Ана отворила ту тему, то је последња тачка, тема где треба да се вратимо на то да ли можемо да добијемо имејл адресе, које ће бити скупштинске адресе и неки простор где можемо да депонујемо те податке у ишчекивању да добијемо неки одговор од Канцеларије за ИТ, ово је питање за скупштинску службу и за све вас на који начин размењивати податке о личности у даљем поступку ревизије. Можда најгори начин јесте да се они остављају на фајловима који остају на овим компјутерима, јер као што знате сви компјутери имају исту шифру. Опет ми смо потписали неке изјаве о поверљивости података, али ја не знам ко све има приступ компјутерима и не могу да гарантујем за то и остаје то питање на који начин се поступа са подацима грађана. Извињавам се, хтео сам да кандидујем ту тему.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Прво, мали увид. Методологија је нешто што је ургентно у овом моменту. Зашто? Сва ова питања се појављују као проблем јер нисмо дефинисали шта су нам критеријуми. Ревизију ради Комисија и да би она могла да функционише, она не може да функционише, ја мислим ово, ви оно, на том принципу. Она мора да има одређена методолошка правила. Када се буду радили предлози за методологију, а било је заиста добрих предлога, морају се по мени дефинисати прво степен ризика, јер када дођете до неког податка, који може бити проблематичан, морамо да проценимо степен његовог ризика. Зашто ја то говорим. Из практичних разлога, када бисмо пропустили кроз методологију десет ових општина за комплетну ревизију, не би завршили, нема шансе, то нема шансе, то је велики број података. Када прерачунате, има неких норми које дају ит службе, када видите да ми то задњих 15 дана немамо времена, а тек шта ће бити када дођемо до тога да радимо ревизију која нам је неопходна за првих 9 месеци.

Потребна је процена ризика као нешто што се дефинише. Друго, потребно је изјашњавање о томе како дефинишемо приоритете. Шта то значи.

9/3 ВС

Ми имамо проблем са поверљивим подацима и ја имам стицајем околности, искуства са анализом неких процеса где се врте поверљиви подаци у огромној количини, али се ради другачији и ви имате сет отворених података који је доста широк, са становишта обухвата и имате историјске податке, имате и податке, конкретно за бирачко место и остало и они су ограничени локацијом где се налазе и то је локацијом на овом серверу и неким подацима који су нама битни, и ја понављам што сте ви рекли, када је та промена настала са одређеном резервом и ми морамо размишљати о томе да прво радимо са отвореним подацима, да сужавамо скуп на оне које су проблематични и да водимо рачуна о њима.

Конкретно ја сам сада за једну општину која је сада актуелна за ове изборе, и урадио анализу преко отворених података и дошао до података колико је лица у односу на неки историјски период 2023. Године, и није више у бирачком списку и колико је лица нових у том периоду дошло у бирачки списак.

Шта је ту поента? Дакле, поента је у томе да ви онда дођете до интересантног податка да, на пример, двоје људи имају исто име и презиме, али шта је суштина? Значи, неће се нумерички сложити подаци, али ће се појавити одређена разлика. Та разлика је индикатор.

Дакле, не постоји могућност у овом систему како они објављују на сајту, управо сте ви то добро приметили, да то буде 100% тачно. То не може. Једноставно, ако ви недељу за недељу објављујете податке, па један дан вам доставе податке о броју из ове, а ови доставе сутра, па ви то све... онда говорим о тим изузецима.

Значи, ми треба да дефинишемо заједно опет сви и да кажемо шта је то „дозвољена грешка“ и да кажемо – у реду, оно што је испод тог лимита за нас је тренутно у овој ситуацији ако ургентно радимо ревизију на ширем скупу, тренутно је ок. Евидентираћемо га, ставићемо га са стране, али ће нам бити проблематично ако се појави 10, 20, колико већ проценимо.

То је решење и за податке из других евиденција. Технички је то много компликовано. Верујте, ја сам то некад својевремено, када смо радили овде, покушали да направимо и технички је прилично то компликовано јер је велика одговорност за те податке код оних субјеката који их генеришу и они се врло тешко из разлога заштите самог себе опредељују за то да вам те податке лако дају, али ако направимо један ужи скуп, онда ћемо ми врло лако повући податке из те евиденције.

Шта је битан услов за све то? То је датум настанка промене. Значи, он је то мерило које говори да ми имамо реалан сет на располагању.

Оно што ја мислим да би било корисно, прво, сада се враћам на део који сте ви такође отворили, а то је размена тих података. То је врло интересантно ово што сам ја, рецимо, сложио тамо преко тога, па да неко види, можда му падне на памет нека идеја да се то искористи.

Дакле, ми морамо да имамо безбедну размену средстава. Да ли је то неки сервер који може да се направи овде у оквиру скупштинске службе са пар неких радних станица којима можемо ми када дођемо овде да приступимо или да евентуално... Шта је понета? У било каквој кореспонденцији преко имејла и било чега не може се дистрибуирати било какав податак који спада у осетљиве податке. То је суштина. Рад са овим отвореним подацима нама није проблематичан. Значи, није више проблем да неко седне овде да ради. Имате отворене податке које ћете анализирати. Када дођете до тог ужег скупа који може да буде, не мора да значи да ће бити проблематичан, само ћете тај ужи скуп података провући кроз овај систем и тако ћемо много брже доћи до решења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам на овој интервенцији.

Мислим да сам разумео прављење разлика између различитих сетова података.

Јавили су се Огњен, Срђан и Небојша.

Изволите тим редом.

ОГЊЕН РАШУО: Само да кажем да сам предао два захтева у вези теми о којој ми овде расправљамо. Молио бих, пошто сам чуо аргументе, да се та два захтева поделе са осталим члановима Комисије и упуте после тога министарству за доношење одлуке.

ПРЕДСЕДНИК: Ја сам то хтео у следећој тачки, после паузе, да се вратим на те захтеве ако није проблем, али чуо сам аргументе.

Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја сам хтео да искоментаришем апропо тог захтева, али више везано за процедуру.

Колега Милитаров је рекао - скупштинска служба, па причамо о мејловима, итд. Ја када сам видео тај захтев који је легитиман и није уопште спорно да тражимо, сваки члан може да тражи податке и није спорно и онда ја када сам видео то, искрено да вам кажем, пошто је нама свима ово ново, значи, ми успостављамо и орган и начин функционисања и са пуном свешћу да је жеља да се постигне неки резултат у скорије време, односно да се покаже на овакав или на онакав начин нешто и сада се сусрећете са ситуацијом да требамо тамо, чини ми се да је било око 150 матичних бројева, да пошаљете негде. Где? Ко ће то да отвори? Доћи ће на писарницу неку. Да ли је то лице на писарници где ћемо ми то да пошаљемо овлашћено да добије?

Ја сам први пут видео на једном месту списак од 150 матичних бројева са неким именима, што није спорно. Не причам конкретно о захтеву, причам о процедури. Треба да видимо пут и начин како ћемо то, а можда би то могло, ево, да се вратимо и на питање упитника, па да видимо на који начин комуницирамо са тим органима.

Неспорно, постоји њихова обавеза да доставе тражене податке и неспорно, наше овлашћење је да тражимо такву врсту података, али да ли је то баш начин?

Ја када сам оно погледао, не знам како ми сви овде имамо право на то, али да се надовежем на ово ваше, ко сад то даље има, нисам сигуран и не знам одговор и зато би можда могли да на ту тему попричамо.

ПРЕДСЕДНИК: Небојша, пре него што се јавите, то је и разлог. И колега Огњен и колега Ана су доставили допис. Ја сам хтео прво да се састанемо овде да бисмо продискутовали уопште о начину на који поступамо са осетљивим подацима пре него што ти подаци изађу из ове зграде и то је један разлог. Жао ми је што сам мало направио пар дана паузе због тога, али надам се да разумете због чега је било потребно.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Апропо начина комуникације. Ја стварно сматрам да би ми требало да имамо неке званичне мејл адресе, односно налоге који би били везани вероватно за неки од скупштинских сервера, јер мислим да је неозбиљно да у комуникацији користимо неке своје личне или полупрофесионалне, које већ, налоге који заправо не указују ко смо и шта смо ми. Ту је негде мој предлог да са службом скупштинском за ИТ решимо то, да свако од нас добије свој налог, свој мејл - име и презиме@комисијазаревизију, како је већ у неком формату одређено и да онда када комуницирамо са било ким, а иначе по Уредби о канцеларијском пословању, сва комуникација између државних органа се обавља електронским путем или кроз системску магистралну или преко адресе електронске поште, тако да то није ништа необично или спорно са тог аспекта прописа. То је један мој предлог.

Друго, што се тиче тих података, ја негде не могу да разумем тај толики страх од приступа подацима јер ниједан државни службеник у суду никад није потписао никакву изјаву о поверљивости података, а свакодневно барата десетинама хиљада података физичких, правних, свакаких лица. Има доступну базу података службену, службене евиденције сваког типа.

Једноставно, морамо да се ослободимо те стеге и да радимо. Уколико информације процуре, откриће се ко је, шта је и санкционисаће се. Мислим да не би требало да будемо у том сталном професионалном грчу и страху да ће нешто можда да се деси, а можда се никад и не деси.

ПРЕДСЕДНИК: Огњене, изволите.

ОГЊЕН РАШУО: Врло једноставно, ја се нисам обратио никаквом службенику на пријему докумената. Ја сам се обратио МУП-у и обратио сам се општини Савски венац. И МУП и општина Савски венац имају много више података о грађанима од имена, презимена и матичног броја. Општина Савски венац води бирачки списак и има све оне податке о којима смо овде причали. МУП има много више података од општине Савски венац. Ако ће неко од службеника злоупотребити те податке, зато постоје Кривични законик и зато постоје санкције и поступци који се против тога требају спровести.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Срђане.

11/1 ВС 12.50 – 12.53

ПРЕДСЕДНИК: Срђане, изволите.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Секунд, није спорно, сервер, ми то можемо ја мислим да обезбедимо брзо и мејл адресе и тако даље. И нисмо спорни ми. Рецимо ОДИХР је поприлично инсистирао на заштити података и то су биле, то је био акценат на ту тему и не мислим да је МУП и општина, ти органи и по неким другим поступцима, одређују лица која су задужена за доставу података, јер имате за поступање подацима, врло одређено лице са именом и презименом са таквом врстом података, тако да није то само упутите органу па да тамо добије ко год хоће и постоје процедуре и прописи који уређују такву врсту комуникацију и у том контексту морамо да обратимо пажњу на то.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Једна реченица на трагу тога, сви дописи морају осим назнаке органа да садрже и то у ком оквиру органа су упућени и по мом мишљењу, наши дописи увек морају да буду упућени на руководиоца органа, да је министар у МДУЛС, МУП, начелник општинске или градске управе, да једноставно се не доставља службама, већ одговорном лицу и он процењује коме шта и како иде и ми са себе скидамо било какву одговорност, да ли смо доставу извршили на праву адресу функционално надлежној особи.

ПРЕДСЕДНИК: Ако могу да сумирам ову тачку, већим делом смо исцрпели расправу и договорили смо се да упитник за МДУЛС прелиминарни да се пошаље на имејл адресе, ако имате коментаре имате један дан да одговорите на то и да онда то може да се шаље. Рекли смо да се размисли за допис МДУЛС и по питању приступа подацима, за МДУЛС да ли можемо да добијемо приступ већем обиму података. Ја бих рекао да је

ово тема, где нам јесу потребне интерне процедуре о томе како се траже и размењују подаци о личности, не сви. Наставићемо разговор о омогућавању имејл адреса и заштићених сервера да би ти подаци могли да се депонују на неком заштићеном простору, не на рачунарима који се налазе у овој просторији.

Небојшин последњи коментар овај, можда о упитима МДУЛС и МУП, можемо да питамо да будемо сигурни коме треба да упућујемо.

Постоје и представници и овде, али можемо да се консултујемо са њима коме треба да буду упућени ти захтеви који чланови шаљу или за додатним подацима или каа шаљу податке о личности.

Мислим да смо исцрпили ову тему и хвала вам свима. Ја бих предложио за пола сата да наставимо, пауза до 13.20 часова и да пређемо на 5. Тачку дневног реда.

Хвала вам свима.

12/1 ГД 13.25 – 13.35

(После паузе.)

ПРЕДСЕДНИК: Можемо да наставимо.

Прелазимо на 5. тачку дневног реда – РАЗМЕНА ИНФОРМАЦИЈА О ТОКУ ПОСТУПКА РЕВИЗИЈЕ ЈЕДИНСТВЕНОГ БИРАЧКОГ СПИСКА.

Само да још споменем да би на крају требало да се договоримо и око наредне седнице и око тога када би било најбоље и да можда поразговарамо о дневном реду.

Оно што је остало у овом сада мало ширем делу наше седнице који подводимо под размену информација о току поступка ревизије, постоји неколико тема око којих би требало да се информишемо.

Добили сте захтев МДУЛС-у за достављање података везаних за локалне изборе 29. марта, који је саставио колега Ерцег. То је, дакле, у оквиру плана рада пакета ванредних поступака од значаја за одржавање локалних избора у 2026. години. Добили сте у понедељак.

Замолио бих колегу Ерцега да га укратко изложи и да поразговарамо о томе на исти начин на који смо разговарали о овим претходним.

Дакле, да ли имате неке суштинске интервенције? Тај захтев за информацијама, односно подацима може да се измени на начин на који ви предложите или допуните.

Има још неколико тема у вези, пре свега, избора 29. марта који су ја мислим актуелни и сада индивидуалним захтевима за информацијама које имају чланови, посебно ова питања осетљивости података.

Ја бих опет кандидовао да прођемо кроз то и надам се да након овог разговора можемо да закључимо данашњу седницу.

Дао бих реч прво колеги Владимиру.

Изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Хвала, Вујо.

Дакле, проћи ћу укратко кроз предлог овог дописа.

Шта је суштина? Имајући у виду да није успостављен аутономни систем упита релевантних база и евиденција од значаја за рад Комисије у обиму потребном за

несметано вршење аналитичких провера, ми да бисмо испунили обавезе из плана рада које се тичу ванредних поступака за локалне изборе, тражимо од Министарства државне управе да доставе и следеће сетове података – преглед броја свих промена у јединственом бирачком списку по недељним пресецима са означеном основом сваке промене за период од 1. јануара 2025. године до закључења бирачког списка 14. марта 2026. године за сваку од испод назначених јединца локалне самоуправе појединачно. Дакле, ту је ових десет локалних самоуправа, то јест девет плус градска општина.

Ту нам је потребно оно што се сада већ приказује на увиду доступном грађанима – списак промена у бирачком списку за ове општинама по недељама уназад годину дана и два месеца.

12/2 ГД

Затим, друга ствар – списак свих бирача са стањем на дан 14. марта за сваку од испод назначених јединица са свим припадајућим подацима из јединственог бирачког списка, укључујући и податке о адреси са назначењем адресе посебног дела објекта, односно податка о кући или стану где је тај податак расположив. Видели смо на неким адресама постоји уписан број стана, на другим адресама нема, тако да оно шта је могуће.

Затим, списак свих јединствених матичних бројева грађана лица уписаних у матичну књигу умрлих за сваку од ових назначених јединица локалне самоуправе појединачно, закључно са датумом. Дакле, експорт јединствених матичних бројева.

С друге стране, списак свих јединствених матичних бројева грађана активних бирача уписаних у јединствени бирачки списак за сваку од назначених јединица локалне самоуправе, закључно са датумом 14. март.

Дакле, ово је минимални обим података са којим можемо да урадимо неке од анализа и то не са 100% поузданошћу тих закључака, али можемо да изведемо неке анализе које би дале допринос тачности и уопште закључку о томе какво је стање бирачког списка за ове локалне изборе и свакако учиниле и добро за перцепцију рада ове Комисије до завршетка ових локалних избора.

Тражи се да се ови подаци доставе у машински читљивој форми како бисмо могли да укрштамо те податке, а начин на који би они били достављени то је остављено министарству да оцени који је најадекватнији начин како бисмо могли да приступимо тим подацима и да их обрадимо, понављам, због тога што још увек нису успостављени услови из дописа који смо упутили Канцеларији за ИТ још 6. марта.

Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, Владимире.

Ако могу да допунам ово излагање.

Дакле, ради се о једном минималним сетовима података који су, као што видите, интенционално раздвојени, тако да се различити подаци о личности држе раздвојеним. ЈМБГ-ови се траже само ЈМБГ-ови, док се спискови бирача тичу само спискова бирача.

Дакле, сада можемо да уђемо дубље у нека методолошка питања и на пример матичне бројеве грађана уписаних у матичну књигу умрлих смо ограничили на ових десет општина, иако ако бисмо и хтели да радимо исправно и свеобухватније, то би требали заправо са свим подацима умрлих на територији Србије, међутим, као што знамо, тај сет

података не верујем да би био уопште испоручљив у неком формату, нити би било оправдано да га тражимо уз све те податке у овом тренутку, тако да је ово заиста минимум минималних података који нам се чини да је неопходан да бисмо уопште могли да поступамо у делу В1 – пакет ванредних поступака.

Ово је предлог шта да се тражи од МДУЛС-а.

У паузи сам мало дискутовао са представником Повереника о самом начину на који би се овакви подаци достављали.

Дакле, постоје неке процедуре, постоје неке форме како би то могло да се изведе. То је, такође, додатно питање. Дакле, ово је једно питање садржаја сетова података, а друго питање је на који начин би се они достављали. Обе теме су отворене и касније бих позвао представника Повереника, када дођемо до тог питања, да нам се обрати.

Да ли се неко јавља за реч? (Да.)

За реч се јавио Срђан.

Изволите.

13/1 ВС

13.35 – 13.45

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Не бих улазио у ово у којој форми, то ће рећи Министарство, само сугестија код тачке 3. и мислим да треба да се ограничи период, јер закључно са 14. Мартом 2026. Године, овако како је написано, могу да буду написани и милиони грађана, који су умрли, од када, одувек?

ПРЕДСЕДНИК: Интенција јесте да се тражи укупан број, оно што стоји у матичним књигама умрлих, што постоји у електронској евиденцији да се то тражи. Дакле, да не буде ограничено временским периодом, већ само општинама ових 9 плус један, где се одржавају избори.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: За град Ужице и општину Севојно.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: За општину и за град, да кажем, није у потпуности јасно на који начин је уређено статутом, нисмо улазили у то па да кажем ајде да обухватимо цео град Ужице, ако се слажете са тим предлогом. Само што сам хтео да кажем, са техничког аспекта, чак и на најосновнијем нивоу ексела, то је изводљиво, будући да и сам Ексел може да прими преко милион уноса, а претпостављам да за ових 10 општина у матичну књигу умрлих неће бити уписано више од пет пута, колико је сада и активних живих бирача, то је око 200 хиљада.

ПРЕДСЕДНИК: Претпостављам да разлика неће бити у различитим редовима величине, већ ће бити два, три, четири пута више у зависности од тога када би се поставио тај рок, тако да свакако може да се експортује у једном документу и да нам се достави.

ЈОВАН СТОЈИЋ: Добар дан, свима. У односу на овај захтев који ће бити достављен МДУЛС, ова тачка 4. Хтео сам да вас обавестим и сугеришем, тражи се списак свих ЈМБГ, активних бирача за ових десет општина плус град и сам захтев није споран и осврнуо бих се на мере заштите тих података, безбедност података, не улазећи како ће то доставити МДУЛС, и претпостављам да имају прописане процедуре. Повереник је става да би посебна пажња требало да се обрати овде у комисији, када се добију ти подаци, мера безбедности јесте начин достављања у ком формату, на који начин, али за комисију је битније како ће се чувати, јер ту говоримо о више од 150 хиљада матичних бројева. Ко

још није запамтио, ради се о посебно осетљивом податку личности које је под посебним режимом заштите, тако да претпостављам да служба Народне скупштине и РИК, имају доста искуства везано за те податке, и ми смо сматрали даје то јако битно, само поступање са њима, када буду експортирани, а и начин експортовања. Толико за сада.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Замолио бих вас за савет ипак. Мислим да сте искуснији ту на који начин и како треба да буду обезбеђени подаци.

ЈОВАН СТОЈИЋ: Неки минимум да би се испоштowała безбедности и спровеле мере заштите, јесте да не смеју кроз етар послати ти подаци. Не интернетом, на одговарајућем носачу, а комисија мора да заузме став у колико примерака, а претпостављам да ће МДУЛС доставити у једном само и онда ради вашег лакшег рада, то би морало да се умножи тај носач, да не буде један једини, причамо о простој технологији. Мере његовог чувања су врло просто и мора бити на добро обезбеђеном месту за податке који имају такву намену, и приликом коришћења тога, неки минимум

13/2 ВС

је који мора да се обезбеди да се зна ко је користио, ко је приступио тим подацима и претпостављам да је то већ учињено кроз ове приступне шифре које ви имате, мада, су оне приступне шифре за приступ ЈБС, ко када и шта је претраживао и подаци не би смели да буду измењиви и то је онако баш неки стандард, да не би били компромитовани и злоупотребљени, далеко било. То је укратко и начелно. Као и до сада повереник, мислим да смо се ми представљали као орган који је врло коректан и спреман да помогне у сваком случају, али само осмишљавање модела је на вама на комисији, не можемо га ми осмислити, него на комисији уз помоћ Канцеларије за ИТ, и ИТ службе Скупштине.

ПРЕДСЕДНИК: Ми свакако можемо да напишемо и да вам пошаљемо и да можда унапредите наш нацрт, јер верујем да ми можемо да осмислимо процес, али било би корисно да нам дате писане сугестије када будемо осмислили начин на који ће Комисија поступати јер претпостављам да ћемо док не добијем те податке моћи да осмислимо начин на који ће се поступати са њима.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Верујем да Министарство има неке своје протоколе на основу којих би можда могао да предложи ниво заштите, али када бих ја то радио за свој грош, гледао бих да фајл у коме буду похрањивани ти подаци, да може да се у минимуму заштити лозинком која ће бити доступна само члановима и заменицима комисије, тако да уколико било ко дође у посед тој фајла да не може да га отвори без могућности, без те лозинке, да сам фајл буде такав ни они који га отварају лозинком, не могу да копирају његов садржај, или да га мењају, али да могу да врше филтрације, укрштања итд. У неком напреднијем технолошком смислу могуће је обезбедити и снимање фајла на неком носачу као што је флеш уређај који би био енкриптован, што значи нека врста шифре, кључа, али то би била моја сугестија са мог становишта.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Поставио бих једно питање, када смо разговарали са људима из ИТ, ја сам негде разумео да ће нам ставити на располагање неки сервер у који би ми потхрањивали све те податке и нема потребе за било каквим умножавањем, једноставно се читају у сервер, он бележи сваки приступ, сваки лог и има потпуну јасну евиденцију, о свему томе и мислим да је то поприлично једноставна ствар, а нама остаје питање транспорта података од органа до нас и да ли то може да иде електронским путем,

да ли то мора у неком другом формату, али сам приступ подацима мени је најлогичније да буде преко сервера, са јасним подацима у сваком логовању. Ова сугестија је само у условима у којим Канцеларија за ИТ није обезбедила оно што смо тражили, а уколико ми добијемо оно што смо тражили преко оног дописа, апсолутно онда немамо никакав проблем са овим нити морамо да тражимо од министарства да нам доставља податке и ми бисмо могли да упитујемо те податке директно кроз тај заштићени приступ. Ово је пре него што се успостави то окружење, дефинишемо те услове који би били океј за нас, иначе се слажем.

ПРЕДСЕДНИК: Ана, па Јован после. Изволите.

АНА ГОЋЕВАЦ: Разумем, не као правник, у та питања, али разумем да неко ко зна може те податке да извуче и да обезбеди њихову сигурност у врло кратком року, из разлога што постоје те техничке метод е и на који начин могу да нам доставе. Мислим 13/3 ВС

да ће то бити и на овим компјутерима овде и да ћемо моћи да имамо приступ тим подацима, али мене интересује нешто друго, ту су две представнице из МДУЈС, и питање је када ћемо ми добити а о овоме смо причали неколико пута, и 29. Марта ће се одржати ти избори, и хајде да те техничке ствари решимо што пре, да не буде препрека и да чекамо тих 8 дана, јер онда смо већ изгубили и нит и рок.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Зоране.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Мора да стоји овде које ће лице давати ближе инструкције, јер кључно је питање да ли ће се претраживати по општинама или да ли ће се радити у Екселу, неком другом софтверу, то је све битно за заштиту података и дајте да видимо ко ће то бити, да ли ће бити Ерцег или неко други, ко ће у контакту са министарством у одређивању формата који треба да буде, који они могу да пруже и то је под бр.1.и ако кажу да може текстуални формат то је једна прича, ако кажу може дб формат, то је друга прича. Неко би морао да комуницира са њима, па сада да не би то питање оставили отвореним, онда можда да размислимо о томе, да кажемо ко је тај, може и да буде председник комисије, није ништа спорно, разумете.

ПРЕДСЕДНИК: Узећемо то у разматрање када будемо писали овај предлог. Јоване, изволите.

14/1 ГД

13.45 – 13.55

ЈОВАН СТОЈИЋ: Хвала пуно.

Није да реплицирам колеги Небојши, него само да напоменем да сам начелно причао. Значи, видећемо како то у пракси изгледа.

Сва техничка достигнућа која су могућа нека буду примењена. Безбедност није сама себи сврха. Претежнији је интерес остваривања улоге Комисије, али уз мере заштите на безбедан начин.

Толико само.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Да ли се још неко јавља за реч? (Да.)

Изволите, Ана.

АНА ГОЂЕВАЦ: Извините ја сад што инсистирам, али да ли могу колегинице из министарства да кажу који је процес, колико ће то трајати, да ли може што пре да се достави.

ПРЕДСЕДНИК: Наравно, ја могу да проследим то питање, а можете и ви директно.

Знамо да господин Кнежевић, који је овде са нама од почетка, није ту, па колегинице су први пут овде у својству представника МДУЛС-а.

Уколико сте виделе предлог захтева, уколико имате неке идеје о изводљивости уопште експорта тих података, времена достављања, молим вас да се обратите.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Да ли могу да добијем реч?

Ово што добијамо, то је рекао колега мало пре, оно има ограничен степен тачности који је везан за датум.

За град Ужице питање је колико ће они бити ажурни до 14. јер они немају локалне изборе. Схватате? Значи, да се онда не би десило да... разумете? Дакле, морамо бити свесни степена поузданости наведених података, да не би неко то погрешно тумачио.

ПРЕДСЕДНИК: Јасно. Временска референца мора да се узме у разматрање. Хвала.

Да ли имате још коментара у вези садржине дописа или једне пропратне форме где бисмо прописали начин на који би се поступало са било којим подацима који дођу, обухватајући и ове податке који се траже од МДУЛС-а?

Изволите, Огњене.

ОГЊЕН РАШУО: Чисто техничко питање. По форми, ово не би требало да буде допис, него захтев.

ПРЕДСЕДНИК: Колико видим, ово јесте захтев.

Ја сам се можда лоше изразио, извињавам се. Пише – захтев.

По погледу садржаја, односно обима података који се траже да ли имате неке друге сугестије? (Не.)

Ако немате ништа против, овај захтев ће бити упућен министарству.

Могуће је да ћемо унети измене у погледу начина достављања, да ми већ направимо предлог у ком формату очекујемо, а овај други акт где ћемо рећи на који начин ће даље Комисија поступати са тим. То ћемо у комуникацији са представником Повереника да прецизније дефинишемо.

Ако нема више питања или предлога у вези овог захтева за МДУЛС, имам још неколико ствари које су се јавиле као потенцијалне теме за ову тачку дневног реда.

14/2 ГД

Једна је заправо питање радних група. Као што знате, оне су формиране прошле недеље. Постоји чланство радних група и оне би требало да буду оперативне.

Предлог јесте да председавајући радних група закажу прве састанке. Оне су свакако врло важне и како се наш посао буде усложњавао, а већ смо свесни колико је сложен, да би рад целе Комисије могао да буде једноставнији и убрзан, односно експедитивнији кроз рад радних група, уколико имате предлоге на који начин то може да се организује, молим вас да кажете.

Нека замисао, можда сам се консултовао са неколико вас, јесте да се састанци радних група одржавају истог дана у различито време како би чланови Комисије који желе да буду присутни на више састанака радних група могли да присуствују и да се оне, по

правилу, одржавају пре заказаних седница Комисије. Тако би радне групе могле да анализирају или баве се неким активностима везаним за ревизију и да могу да извести Комисију на самим седницама.

Још две ствари које се тичу локалних избора који се одржавају 29. марта. Једна ствар тиче се планираних посета општинским управама, а друга се тиче извода из бирачког списка по бирачким местима.

Предлог који смо хтели да изнесемо овде јесте да се општинским управама најаве посете чланова Комисије.

Као што знате, по члану 14. Пословника, овакав вид посета јесте предвиђен. Дакле, не ради се о теренским контролама, опет да наведем, за које је потребна одлука Комисије и која функционише у сарадњи са МУП-ом, већ се ради о посетама државним органима.

Као што знате, потребно је да се то најави председнику и да се онда председник најави општинским управама најмање три дана пре планиране посете и, наравно, сваки члан има право да се придружи.

Ја вас позивам да кроз имејл комуникацију, наравно, можете и данас, да предложите уколико желите да пре одржавања избора посетите општинске управе, да се то координише и да знамо једноставно сви да ли ће чланови или заменици чланова ићи у те посете државним органима.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Ја бих свакако најавио да ћемо колега Дејан Стевановић и ја ићи у Књажевац, Мајданпек и Бор, а у току поподнева доставићу секретару Комисије и распоред када га будемо међусобно утврдили, чисто да би могли да благовремено обавесте надлежне органе.

Само једна мала сугестија апропо ових наших комуникација. Можда не би било лоше да имамо бројеве телефона свих чланова и заменика чланова. Десиће се некад да се јави потреба за непосредном комуникацијом. Ово преко мејлова нека буде како већ иде, али чини ми се да нам тај један сегмент међусобне комуникације мало недостаје.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Марко, изволите.

14/3 ГД

МАРКО ДИМИЋ: Ја сам хтео да предложим да видимо да на нивоу Комисије направимо неки план обилазака, да се не пријављује сад свако од нас где би ко ишао, него да направимо од понедељка до среде, рецимо, да обиђемо свих десет локалних самоуправа. Негде ће ићи Ана, негде ћу ићи ја. Дакле, да осмислимо, да не буде да иде свако од нас понаособ.

Наравно, може да иде ко где хоће, далеко од тога, него да направимо неки систем, да то радимо систематично.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Ја се слажем, с тим што бих само да дефинишемо још једну ствар на коју смо можда заборавили а то је да када будемо правили дописе морамо да кажемо шта је предмет. Тако смо и дефинисали да би они могли да буду спремни. Значи,

ако идемо у посету тамо и да кажемо шта је предмет, због документације коју би они требали да спреме.

Дакле, то када се буду радили дописи. Претпостављам да ће то брзо да се ради, обзиром на та три дана.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Небојша, изволите.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Да, да, моја идеја јесте да се људима скрене пажња да ово није никакав надзор, никаква контрола, да је то једноставно посета са циљем упознавања са поступцима и мапирања тих процедура на једном конкретнијем нивоу. Апсолутно ништа више од тога.

ПРЕДСЕДНИК: У сваком случају, требало би уже од тога да буде дефинисан предмет. Дакле, уколико неки члан Комисије жели да оствари увид у неко решење, на пример, на шта има право, онда би то требало да буде наведено као предмет. Уколико је нешто друго, то нешто друго би требало... Ја не бих сада да прејудицирам шта су све могућности упознавања и због тога мислим да је ова координација мејлом неопходна, чини ми се, да би сви чланови требало да кажу и место и време и предмет да би могао да се упути допис на време.

Уколико више чланова жели да иде заједно или да координира активности, то је нешто што не верујем да можемо сада да решимо.

Срђане, изволите.

15/1 ВС 13.55 – 14.05

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Апропо тога, мислим да би требало проактивно да делујемо у том смислу што, данас је среда, ако хоћемо од понедељка, тај допис би требало сутра да оде, четвртак, петак, викенда не рачунам, али ајде четвртак, петак, сутра би требало да оде допис, поготово када је локал у питању, и то је тек спецификус, да људи буду упућени са тим да долазимо и тако даље, да можда сутра направимо те дописе и ако се иде у свих десет, распоред ко ће да иде, вероватно ћемо да идемо сви заједно у свих десет и да видимо да ли у свих десет нећемо да тражимо све, можда ћемо да тражимо, јер неке ствари се архивирају, неке имају код себе, да не дођемо у ситуацију, тражили смо тамо, да то није спремно и онда би требало сутра направити те дописе.

МАРКО ДИМИЋ: Само је ту предлог на трагу овога што је председник спомињао, да онда ставимо радне групе у функцију, да се радна група окупи, ова коју води Младен за прописе, и да ви саставите неки предлог тога и да се не ломимо око сваког слова како је написано, него да иде преко радне групе где су свакако представници све три групације, да искористимо тај механизам који имамо да бисмо све убрзали и да бисмо били ефикаснији.

ПРЕДСЕДНИК: Владимир се јавио, па Младен.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Ми смо набацили неки предлог који можемо да поделимо касније са вама и ту смо навели што се основа тиче у поступку ревизије и бирачког списка, за проверу правне ваљаности и решења на којима се заснивају промене података у бази и у том смислу има смисла да се прво упознамо са радом референата, да нас спроведу кроз тај процес и да нам кажу како то све функционише и то у овом предизборном периоду, а

затим и колико нам време дозволи, да се оствари увид у одређени број решења, по захтеву на у тренутку посете, и да се погледају та решења.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Није спорно, али ако ја имам идеју за неко решење и ако будем желео да остварим увид у то решење, то решење је можда архивирано у скалду са неким роковима, и да не дођемо у ситуацију да тражимо неко решење. Ако имамо нешто специфично, можда би требало навести, ако немамо, онда је океј, ако погледамо решења која су тренутно у раду и то је океј. Али, ако постоји нешто мислим да треба да наведемо и просто они људи се први пут сусрећу са овим.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Ја бих предложио с обзиром на краткоћу у времену обзиром да ви имате тај нацрт, нисам сигуран да би састајање радне групе и мислим да би то успорило тај процес само ако смо се начелно договорили и мислим да је ово питање сензитивно и да му морамо уједначено приступати у смислу присуства и евентуалних неких закључака са тим у вези. Мислим да није неопходно да се радна група по овом питању, с обзиром на ову краткоћу састане.

ПРЕДСЕДНИК: Ако могу да интервенишем, нисам ни ја мислио да је потребно да се састанемо, али може да координише троје људи из те радне групе. Ја сам тако разумео Марков предлог да можда преузме неки облик усаглашавања из групација када су неке ствари у питању, али то је предлог, можемо да функционишемо и на други начин.

Да ли се још неко јавља поводом овог питања? Предлог је да се овај нацрт дописа проследи свима, да се оствари комуникација међлом и да се договоре предмети шта ће
15/2 ВС

бити предмет тих дописа да би они могли што пре да се упуте локалним самоуправама да би чланови комисије могли да остваре те посете у току следеће недеље, надам се уторак или среду.

Још можда две ствари које су нам остале као теме, један предлог јесте да се имајући у виду да су бирачки спискови који ће бити на бирачким местима, такође предмет ревизије, предлог јесте да општинским управама које ће бити задужене за чување тих извода из бирачког списка на бирачким местима, упутити допис на свих десет места и где се обавестити да ће извод из бирачког списка бити предмет ревизије, да би се осигурало да се они чувају у складу са законским обавезама, а то је као што знате, годину дана и да се унапред најави да ће после избора, после 29. Марта, чланови Комисије одлазити у неке додатне посете и остваривати увид у те изводе из бирачких места на начин на који се договоримо што ће бити предвиђено актом о поступку ревизије и то је предлог да се упуте дописи и то отваравам као тему, да ли имате предлог неки?

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Само да образложим, ово је један од такође предвиђених ванредних поступака, ко је ту предложен због тога што се у јавности појавило доста забринутости око тога, око истоветности закључног бирачког списка са изводима на бирачким местима, поверење у бирачки списак и изборне процесе, толико је ниско да су се појавиле забринутости и на том нивоу, тако да ми као комисија можемо да искористимо та овлашћења и да утврдимо истоветност бирачког списка који је закључен и коначан са изводима који се достављају на бирачким местима и да на тај начин можда смиримо духове, када је реч о тој појави.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала Владимиру.

Припремићемо те дописе и надам се да ћемо их послати у што краћем року. Можда још две ствари које смо почели са њом, а тичу се слања дописа чланова са питањима комисије за органе власти и било је неколико дописа које су стигли на адресе чланова комисије, неки нису. Била су два дописа које је упутила чланица Гођевац и четири дописа које је упутио колега Рашуо и подсећам на то да је претходно био послат један допис МДУЛС, у вези Књажевца и још увек нисмо добили одговор на то.

Хтео бих заправо да подсетим чланове комисије да имају право по члану 14. Пословника да прибављају податке од надлежних органа и да су о томе дужни да обавесте председника Комисије, мада ја бих врло подржао то и охрабрио да се ти дописи достављају свим члановима Комисије, а колега Милитаров је имао прошли пут констатацију да ти дописи могу да се измене или допуне, уколико то чланови комисије желе, али наравно њихова је право да шаљу онакве дописе какве мисле да треба за добијање, за прибављање додатних података и да се о тим дописима дужни да се саставе службене белешке и да се дају на увид комисији. Дакле, имајте само то у виду када се шаљу дописи, а ми смо направили овлашћење да секретарка комисије може да потписује те дописе уместо председника. То је само за ту активност чланова Комисије, предвиђено то овлашћење, да би се слање дописа у којем се прибављају подаци надлежних орган убрзало. Дакле, уколико председник није овде и не може тог дана или

15/3 ВС

два, три дана да потпише, ту је секретарка Комисије, скупштинска служба која је сваки дан овде и мислим да је то добра пракса која би требало да се успостави овде.

ОГЊЕН РАШУО: Само да се извиним Комисији због начина на који сам упутио те захтеве, јер дошло је до неспоразума и мислио сам да је поступак тај да се ја обратим секретаријату па да они поделе свим осталим члановима, а не да се ја обраћам свим члановима и у томе је била забуна, али ако је процедура таква, ја ћу поступати у складу са том процедуром.

ПРЕДСЕДНИК: Мислим да је овако боље да иде свим члановима Комисије, а онда да се Секретаријат и председник, да секретар Комисије, да упућује дописе.

Још једна ствар везана за јавност рада, враћамо се на ту тему, пошто смо почели да остварујемо увид у јединствени бирачки списак, знате да је члан 30. Који прописује јавност рада да се налази информација до којих смо дошли као чланови комисије, у раду, да могу да се саопштавају јавности након што је претходно о њима информисана Комисија. Ја бих вас опет замолио пошто смо од прошле недеље, почели да остварујемо сви увид у ЈБС, да ту праксу заправо одржимо, не би требало да је прекршимо на самом почетку и мислим да нико од нас не жели да сазнаје о налазима ревизије из медија и мислим да је то врло важно и ја ћу се потрудити сваки пут да упозорим чланове комисије и заменике чланова комисије на то да би требало да се придржавамо пословника. То је то што се тиче ове тачке 5. Дневног реда, осим ако нема неких других информација о поступку које би желели да поделите. Одлично, изволите.

Ако хоћете, можете ви да кажете, изволите.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Стигле су ове две верзије, да кажем тест легитимације, па сада не знам која вам се више допада, у суштини јако су сличне, једна је мања. Грб ће

бити већи, рекли су да нешто отисак није могао из техничких разлога, тако да су рекли да ће и овде бити грб већи, ако се одлучите за ову варијанту.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Нека буде мања.

ДРАГАНА ОДОВИЋ: Одмах прослеђујем након седнице информацију, ако желите мању.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Мало би било неозбиљно да идемо у обиласке, а да кажемо ми смо мајке ми, ми смо.

ПРЕДСЕДНИК: Добро, сагласни смо око тога да су нам потребне легитимације, али заправо то је добар подсетник надлежним органима да би чланови комисије вероватно требало да се идентификују неким овлашћењем или документом са којим би заправо ишли у те посете, али то можемо да искомунуирамо и накнадно.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Нисам сигуран да ли сте, ако сте хтели да кажете ви за методологију, да ја не покрећем. Ја сам стекао утисак да ћете ви.

ПРЕДСЕДНИК: Треба да се договоримо пре краја седнице ове закључења треће седнице, у вези 4. Седнице, и ја бих само предложио неке тачке дневног реда за које мислим да су неопходне и да се договоримо око датума.

Дакле, једна ствар је акт о поступку ревизије који мора да буде члан, тачка дневног реда на одлучивање на следећој седници.

15/4 ВС

Предложио бих пошто смо колега Ерцег и ја правили тај први нацрт и он се добрим делом преточио у план рада, а сада треба да се вратимо назад и у сарадњи са колегама из ЦЕСИД да ми понудимо нову верзију акта о поступку ревизије, да вам пошаљемо на коментаре и да оставимо довољно времена, да пре почетка 4. Седнице сви детаљно упознате и да пошаљете писане коментаре на нацрт акта о поступку ревизије.

Дакле, рок за одлучивање о томе је 1. Април и за усвајање. Имајући у виду све што знамо и које су активности које нам предстоје и имајући у виду локалне изборе 29. Марта, чини се као да је то много времена, а није много времена. Молим вас да будемо експедитивни у вези тога.

Остале тачке дневног реда које ми се чини да су неопходне, осим записника са ове друге седнице који је прослеђен јутрос, њега ћемо усвајати на Четвртој седници и треба ово што смо разговарали данас, да се на неки начин одредимо према присуству стручних лица на седницама комисије и мислим да је то важно и не треба да губимо из вида и о томе можемо да дискутујемо још до почетка 4. Седнице.

16/1 ГД 14.05 – 14.15

Даље, имаћемо даље ангажовање стручних лица. Дакле, нису сви чланови предложили стручна лица која ће им помагати у раду, тако да је то још једна тачка о којој ћемо се опет изјашњавати на Четвртој седници.

Упитници за МУП и за КИРС ће, такође, требати да буду једна тачка дневног реда и, наравно, размена информација о поступку ревизије као једна стална тачка дневног реда коју бих предложио, где можемо више ствари које се појаве, односно које искрсну у току ревизије можемо да објединимо под ту једну тачку.

То је све што сам ја хтео да кажем о наредној седници.

Сада нисам сигуран шта да предложим као најбољи датум. Мислим да нам треба времена за припрему акта о поступку ревизије, с једне стране. С друге стране, уколико чланови планирају неке теренске посете овим општинама у уторак или у среду, ја претпостављам да онда не можемо ни почетком следеће недеље да планирамо и да је најбоље да крај следеће недеље планирамо за почетак Четврте седнице, имајући у виду да је потребно да се ради и на акту о поступку ревизије.

Мислим да би то најбоље било да буде четвртак или петак следеће недеље, а да онда одмах после викенда планирамо наставак седнице, где ћемо моћи да наставимо да радимо на акту поступка ревизије и да га до среде, када је законски рок, усвојимо у наставцима Четврте седнице.

Изволите, Ана.

АНА ГОЂЕВАЦ: Само једна техничка ствар. Када смо у посети, ми припремамо службене белешке и достављамо их Комисији и евентуално ће и то бити нешто што ће се разматрати на седници.

ПРЕДСЕДНИК: Тако је. То би могло да спадне под ову тачку – Размена информација о поступку ревизије.

Дакле, верујем да нема потребе да то стављамо као посебну тачку. Свакако ћемо их разматрати.

Хвала.

Огњене, изволите.

ОГЊЕН РАШУО: Нисам сигуран да сте поменули измене Пословника, у складу са договором око стручних лица.

ПРЕДСЕДНИК: Хајде да видимо да ли су нам потребне измене Пословника.

Можемо да продискутујемо још о томе и да пре него што се сазове, односно пре него што се предложи дневни ред да видимо да ли је неопходно мењати Пословник или не.

Јавили су се Небојша и Марко.

Изволите, Небојша.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Ја сам можда више, барем је то део договора био, да ми то решимо једном посебном одлуком, да сада у овом тренутку, тек смо донели Пословник, не мењамо га одмах после 15-20 дана.

С друге стране, биће то решење оно са којим смо се негде начелно сви сагласили у консултацијама. Ако се нешто другачије буде искристалисало кроз даљи рад, онда бих тада радио измене Пословника. То је, рецимо, неко моје виђење.

16/2 ГД

ПРЕДСЕДНИК: Мислим да је ово добро решење, да за сада не планирамо измене Пословника.

Уколико будемо сматрали да је потребно, можемо да допунимо дневни ред.

Изволите, Марко.

Огњен се такође јавио.

МАРКО ДИМИЋ: Само сам хтео да прецизирамо апропо тих теренских обилазака – да ли свако од нас у сопственој режији то ради, па ја сад на основу одлуке коју ћемо или

чега већ што шаљемо сутра и прекосутра, па онда сада пријавимо се Ана и ја и кажемо – ми ћемо бити у Бајиној Башти тад и тад у толико и толико сати или ћемо као Комисија да направимо неки распоред, па кажемо – понедељак, уторак, среда су ти и ти... Дакле, само да знамо како да се организујемо.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Можда сам ја криво схватио. Исправите ме ако грешим. Ја сам разумео да ми требамо у такву врсту посета да идемо заједно. Можда не тумачим добро, али не значи да идемо физички заједно, него да та посета, ако буде тамо заказана у 10.00 сати, не знам да ли морамо три члана минимум да присуствујемо у исто време. Тако ја то схватам. Можда грешим.

ПРЕДСЕДНИК: Ја сам другачије разумео, али можда је то добра прилика сада да то разјаснимо.

Моје разумевање је да сваки члан може да упути допис и да закаже посету надлежним органима за прибављање додатних информација, а да други чланови могу да се придруже.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: У реду, али у исто време.

ПРЕДСЕДНИК: У исто време да се придруже уколико желе.

СРЂАН СМИЉНИЋ: Ако је та посета у понедељак не знам где у 10.00, онда и ти други да дођу, а не да иду парцијално.

ПРЕДСЕДНИК: Тако је.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: То је јасно. Да се сада не везујемо за Комисију, да се нас 20 усклади да ли може или не. Разумео сам да ја као члан или већ неко од заменика договори термин, обавести сваког – идемо сутра у Књажевац, бићемо тамо од 11.00 на даље. Изволите, ко год хоће у 11.00. Значи, не пре 11.00 нити били шта радимо. Сачекамо све оне који се јаве. Свако мора да буде упознат са датумом и временом.

ПРЕДСЕДНИК: Јавио се Младен.

Изволите.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Ја сам другачије схватио, што не значи да не можемо да размотримо све ово што смо рекли.

Мислим да је можда најцелисходније да ви као председавајући пошаљете тај један допис који је униформан према свим јединицама локалне самоуправе и на неки начин одредимо термине овде јер ја не знам шта ће Небојша да предложи и да ли ћемо ићи сви или ће паритетно да се иде, с обзиром на краткоћу времена.

Ја сам тако схватио и то не значи да не може и неки други приступ да буде примењен.

ПРЕДСЕДНИК: Владимире, изволите.

17/1 ВС 14.15 – 14.25

ПРЕДСЕДНИК: Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Упутићу вас на сва овлашћења, шта је оно што сваки члан комисије индивидуално може да ради и ту каже – у спровођењу активности из става 1. Овог члана претпоставља прибавља одређене информације од надлежних органа односно посету надлежним органима и организацијама, члан комисије који намерава да спроведе

активност о томе писменим путем обавештава председника комисије, обавештење о планирању посете надлежном органу обавезно садржи предмет планиране посете и мора се доставити председнику комисије најкасније три дана пре те посете.

Затим, каже – сваки члан комисије има право да учествује у посети која се спроводи са иницијативом члана комисије из става 4. Што значи ко први изрази неку намеру да посети орган, предложи, може бити флексибилан у предлагању тих датума и онда се остали чланови комисије могу јавити ако немате неки други предлог како да организујемо те посете, али није неопходна паритетна посета. Посете се могу извршити и само од стране једног усамљеног члана или заменика члана.

МЛАДЕН МЛАДЕНОВИЋ: Отприлике исто причамо, не спорим могућност члана као појединца да иницира, али мислим да смо се договорили да председавајући уписује те, потписује те дописе и није нужно да буде паритетно, али ја сам схватио да се сада договарамо да јединствено приступимо томе, неће Небојша ништа друго сазнати, да ли сам ја присутан тамо или не.

ПРЕДСЕДНИК: Ако могу да предложим начин и мислим да би иницијатива требало да буде индивидуална чланова, да мени индивидуално чланови пошаљу ајде да тако кажем, као председнику Комисије, ког датума и које место и ја ћу то сабрати све заједно, проследићу свима те предлоге и на тај начин ћете моћи да изаберете као сви чланови да ли желите да идете на та места са другим члановима комисије, или желите, да одете. Не би требало да одете да се понављају посете да различити чланови иду у различито време у исте општинске управе, али они чланови који иницирају, ја мислим да они могу да предложе и време и уколико има више чланова који желе да иду у исту општину, да се онда то време усклади тако да одговара више чланова. Али, опет ово јесте право из Пословника члана 14. Индивидуално право чланова да остваре.

На крају крајева уколико чланови желе о различитим темама и имају различит предмет, мора да се договори да ли треба да се дода, али у принципу члан комисије је тај који одређује и време и предмет, а други чланови могу да се придруже и мислим да је то логика које треба да се придржавамо.

ЗОРАН МИЛИТАРОВ: Имам практичну сугестију, морамо да имамо у виду да је ово прва посета чланова Комисија неким општинама и где ће они бити делимично у паници. Ми треба ову посету да искористимо као израз наше жеље да јединствено решавамо проблем и моја је сугестија не спорећи све што сте рекли, да пробамо да нађемо начин да ова прва посета која генерално са становишта ревизије има ограничене домете, буде тако да буду присутни чланови свих групација да бисмо пре свега послали поруку а не конкретно на нека питања добили и одговоре и то је само сугестија.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Чисто да се зна шта је мој мотив, ја сам се везао за један географски принцип и мени су те општине најближе, исток је Србије и због тога

17/2 ВС

сам се везао и определио и договорио са Дејаном да идемо у ове три. Не знам колико је неком целисходно да из Ужица иде баш у Бор, као што се ни мени не мили да идем до Бајине Баште или тако негде другде, и идеја ми је била према нашим пребивалиштима, да се определимо за она места која су нам географски најближа. То је једина ствар којом сам се ја водио.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Хајде да се вратимо на почетак. Ви се сећате, ваш предлог је био да иду по три члана, мислим да је то био првобитан предлог из сваке групе по један члан да иду у посете и ми смо прешли преко тога да не ограничавамо, да не нормирамо то тако него да би и онда смо се сви договорили, није спорно да у посету иде један, али о тој посети се прави белешка и договорили смо се да може да буде саставни део извештаја. То треба да буде објективно, неће се ваша и моја белешка сигурно бити иста, да тако кажем, па да не би гомилали те посете, било би логично да се договоримо да идемо заједно и природно је тамо где одем ја сутра, отићи ћете и ви и рећи ћете нешто друго и обрнуто, онда је боље да одемо и да се договоримо у исто време и ви ћете навести неке своје детаље и може да буде саставни део исте белешке са два различита запажања и у том контексту сам ја рекао да је логично, океј, онај ко иницира посету има то неко право приоритета одређивања времена, а ови други би требало да се прилагоде том неком распореду, али просто када се одлази тамо да се организује једна посета.

ПРЕДСЕДНИК: Разумели смо интенцију, није неопходно да у посете иду паритетно, три члана из сваке групације и пожељно је да када се предлаже једна општина да се не организује више посета, него једна посета и да се не гомила, него усклађује, али да је иницијатива члана који предложи једну општину и време, место и да се остали чланови из осталих групација придружују том члану или заменици, заменику.

Да ли свима одговара овакав начин рада?

Емилија, јавили сте се, а ја вам нисам дао реч.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Само сам технички више из позиције, Иво и ја разговарамо као истраживачи и чини нам се да би било сврсисходно да се направи нека врста водича за те разговоре у општинама, јер има много општина и хајде да не дођемо у ситуацију да једног дана треба да представимо у извештају шта смо радили у којој општини и мали је обим информација за једну општину, а много више је за неку другу и то не значи да би се ми ограничили на било који начин питањима или обимом података и на одговорност је сваког члана да постави сва питања која жели да постави, али просто да имамо неки ток тог разговора који би нам омогућио да направимо извештаје за све општине, једнаке, да не бисмо неке бираче ставили у неповољније положаје у односу на друге, то не треба да буде записано у камену или стриктно, већ више нека врста полуструктурисаног водича, ако вам је то у реду.

ПРЕДСЕДНИК: Одличан предлог и радујем се да видим предлог тог водича и надам се, водич не мора да буде завршен пре почетка саме посете и то је више интерни водич за чланове који одлазе у посете, пре него што се нешто шаље унапред.

ЕМИЛИЈА ОРЕСТИЈЕВИЋ: Ево, Иво и ја бисмо могли у петак ујутро да седнемо и да направимо неку скицу тог документа и понављам није ништа што је записано у камену, него да пошаљемо у петак до краја дана, ако вам је океј.

17/3 ВС

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам. Претпостављам да се сазив 4. Комисије, све више приближава петку следеће недеље, него раније.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Будући да треба да пошаљемо те захтеве раније, можемо у њима дефинисати само области око којих ћемо разговарати са референтима, па можемо

то уврстити тај предлог дописа који ћемо послати ускоро и начелно ја мислим да ту нема посебно шта да питамо везано за процедуру ажурирања бирачког списка и за њихове капацитете, евентуално уочене проблеме у раду, и увид у одређени број решења. Ако има неко нешто специфично баш да назначи да може да се погледа, може то да се назначи, ја бих пре да се ослонимо на то да се узме неки узорак на лицу места и да се тражи у неком разумном року, где су решења која се чувају, јер ми не знамо да ли су она скенирана и потхрањена на рачунару па могу да се виде и на свом рачунару или су у папиру, и ако су у папиру, да ли су присутна годину дана уназад или само месец дана уназад, и то ћемо све видети на лицу места да не бих спецификовао ништа даље, али бих се ограничио у том допису, а ако имате неке предлог можемо да убацимо.

ПРЕДСЕДНИК: Ово је добар предлог.

Изволите Срђане.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Само једна сугестија, како је написано, ми идемо и тражимо информације од надлежних органа и то је предмет посете и ми првенствено идемо у орган и зна се ко представља орган и не идемо, али није циљ посете вршења интервјуа са конкретним запосленима, значи од органа тражимо информације и да то буде и тако написано и то је што се тиче тога. Не би било лоше да се наведе шта би било предмет посете и не мислим да можемо да стигнемо и можда неко има идеју другачију.

То је сугестија.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

НЕБОЈША СПАСОЈЕВИЋ: Мени се свиђа овај предлог ЦЕСИД и ја мислим да та нека општа форма свакако није згорег и не везује нас и ми можемо мимо тих структурираних питања да вршимо неке друге упите и анализе, али заиста нека, требало би да имамо ту неку срж која је јединствена за све наше посете и могу да кажем за нас да ми немамо идеју ни жељу да гледамо било какав други материјал осим оног који је евентуално тренутно у раду, тако да у том смислу, немамо никакве посебне захтеве нити би смо с обзиром на близину тих посета, имали жељу и намеру да оптерећујемо људе на локалу, припремањем неких конкретних ствари. Што се нас лично тиче, само оно што је актуелно и у раду би могло да буде предмет нашег упознавања и ништа од тога.

ПРЕДСЕДНИК: Владимире, изволите.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Па ево да конкретизујем, за јавност би било значајно сигурно на пример да се у општини Књажевац, будући да имамо одговор од господина Кнежевића, да Министарство нема увид у та решења која су у јавности испливала као спорна због чега толико промена адреса у Књажевцу, пар недеља пред изборе и мислим да је потпуно оправдано да комисија затражи сва та решења која су у последња три месеца и која се односе на промене адресе пребивалишта у оквиру општине и да се види ту о чему се ради и да се умири јавност ако је све то у реду. Ја то не бих унифицирао,

17/4 ВС

зато што могуће да на основу неких наших увида које ћемо остварити у наредних недељу дана, ћемо рећи, е баш ме занима тај основ у тој општини или онај основ у оној општини, тако да у том смислу бих држао увид у решења у одређеном периоду уназад. То је то.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Да ли се још неко јавља за реч? (Не.)

Имам само једно питање за чланове Ану и Огњена, у вези ваших дописа. Дакле, ваша два дописа да ли желите да они буду послати и да ли желите данас да буду послати или можете да их одложите, с обзиром на то да шаљемо сада дописе МДУЛС-у везане за упитнике. То би било под један. Под два, везано за ове локалне изборе. Да ли вам одговора да се одложи мало слање тога или желите одмах да буду послати?

АНА ГОЂЕВАЦ: Што се нас тиче, може да се одложи ово слање. Ја бих све одложила, осим ово за локалне изборе.

Питања везано за Књажевац су повезана са локалним изборима. Евентуално та да да оду, али ова остала могу да сачекају завршетак овог процеса.

ПРЕДСЕДНИК: Разумем.

Исто питање за Огњена.

ОГЊЕН РАШУО: Исто се слажем да се одложе ова два захтева за министарство, а да се два захтева за МУП и за Општину Савски венац пошаљу.

ПРЕДСЕДНИК: У реду.

Хвала вам.

Можемо после седнице још да се консултујемо.

Срђане, хтели сте нешто пре закључивања седнице.

СРЂАН СМИЉАНИЋ: Сугестија једна. Да би били ефикасни, ја вас молим да, што се тиче акта о поступку ревизије, да будемо реални, понедељак, уторак и среду нећемо бити у могућности, бићемо на терену и тако даље. Значи, ако будемо имали Комисију у четвртак или петак, да ли постоји могућност да ми тај акт добијемо до краја ове недеље, без обзира на сазивање седнице или барем нацрт или у било ком облику? Чисто да се упутимо у нешто.

Ако добијемо у четвртак за петак, ништа нећемо урадити, а ми га усвајамо два, три дана после. Може и понедељак, да не буде дан за даном.

ВЛАДИМИР ЕРЦЕГ: Апсолутно се слажемо. Мислим да је најбоље да кажемо да покушамо да до понедељка то скоцкамо, пошаљемо. Обиман је страшно документ и због тога је потребно неко време да се достави пре седнице. Ту се апсолутно слажемо.

Зато хајде да кажемо понедељак. Ја ћу вероватно и смањити присуство неким посетама, па ћу можда ићи само на једно или два места између осталог и због тога, али у понедељак ћемо вам доставити први нацрт акта ревизије.

ПРЕДСЕДНИК: У реду, у понедељак стиже нешто. Можда неће бити најбоља верзија акта, али ће свакако стићи.

Изволите, Ана.

АНА ГОЂЕВАЦ: Извините, ја се опет враћам на питање везано за ове посете.

Који су нам дани – уторак, сред и четвртак; уторак/среда или имамо три дана? Да ли понедељак упада у та три дана, не упада?

ПРЕДСЕДНИК: Ја претпостављам да је среда најбоље да се рачуна за те посете.

АНА ГОЂЕВАЦ: Онда уторак и среда. Да ли може у уторак и среда?

ПРЕДСЕДНИК: Може и четвртак.

АНА ГОЂЕВАЦ: Добро, онда – уторак, среда и четвртак.

ПРЕДСЕДНИК: За петак онда рачунајте Четврту седницу.

Генерално, ове посете органима на десет места да се планирају за уторак, среду и четвртак, у зависности од тога када им оду дописи. Заиста ћемо се потрудити да оду што пре, али од ваше иницијативе такође зависи колико брзо ћемо се координисати у вези тога.

С друге стране, добићете, наравно, писаним путем сазив, али можете да рачунате за петак следеће недеље, односно 27. март почетак Четврте седнице.

Ако нема нико ништа против, хвала вам пуно на залагању и на раду, закључујем Трећу седницу.

(Седница је завршена у 14.32 часова.)